

Medlemsdeltagelsen i frivilligt arbejde i Danmarks triatlonforeninger

– en medlemsundersøgelse blandt danske triatleter anno 2014

Maria Thinggaard

Speciale fra kandidatuddannelsen i Idræt & Sundhed
Institut for Idræt & Biomekanik, Syddansk Universitet

Vejleder: Bjarne Ibsen

Afleveringsdato: 25. juni 2015

Antal anslag: 176.310

Engelsk titel:

Member Participation in Voluntary Work in the Triathlon Clubs of Denmark
– a member survey among the Danish triathletes anno 2014

Resumé

Specialets titel er "Medlemsdeltagelsen i frivilligt arbejde i Danmarks triatlonforeninger – en medlemsundersøgelse blandt danske triatleter anno 2014". Specialet tager sigte på at analysere, hvilket forhold der er mellem medlemmerne og triatlonforeningerne, hvordan det står til med frivilligheden i dansk triatlon, og hvordan foreningerne bedst kan løse udfordringerne med at rekruttere og fastholde de frivillige hjælpere. Helt konkret søger specialet at besvare følgende problemformulering: Hvordan er medlemmernes forhold til deres triatlonforening, og hvilken sammenhæng er der mellem forholdet til foreningen og graden af frivillighed?

En undersøgelse af frivilligheden inden for triatlonsporten er interessant af flere årsager. Dels er det en sportsgren i markant vækst, og behovet for frivillige hænder er derfor stort. Dels lever vi i et samfund, hvor individets udvikling prioriteres stadig mere frem for fællesskabets, hvilket kan have indflydelse på i hvilken grad, vi prioriterer at deltage i frivilligt arbejde. Dels viser foreningsundersøgelsen fra 2010 angående frivillighed i sportsverdenen, at frivilligheden har gode kår på trods af, at foreningsformændene giver udtryk for, at det er svært at rekruttere frivillige.

Tidligere studier angående frivillighed viser, at der bl.a. er sammenhæng mellem medlemmernes tilknytning til deres forening og deres tilbøjelighed til at deltage i frivilligt arbejde, hvorfor den overordnede hypotese i specialet er, at jo bedre forhold/større tilknytning medlemmerne har til deres forening, des større er graden af frivillighed. Medlemmernes forhold til foreningen undersøges i en overordnet teoretisk ramme, der tager udgangspunkt i den tyske økonom Albert O. Hirschmans teori om exit, voice og loyalty som svar på utilfredshed med en given organisation – her foreningen. I tillæg hertil inddrages tidligere forskning på frivillighedsområdet for at få et så dækkende billede som muligt af medlemmernes forhold til deres foreninger.

Specialets empiriske grundlag er en stor medlemsundersøgelse blandt alle triatleter i Danmark på minimum 18 år (i 2014), der på udsendelsestidspunktet var medlem af en triatlonforening under Dansk Triatlon Forbund (DTrIF). Undersøgelsen blev gennemført som et elektronisk spørgeskema med svar fra 2.145 medlemmer. Dette giver en svarprocent på 40,5 %.

Specialet viser, at graden af frivillighed inden for triatlon er rigtig god. Der er således kun 4,42 medlemmer pr. frivillig. Specialet viser desuden, at medlemmernes forhold til deres forening

overvejende er godt, når der ses på den samlede respondentgruppe. Opdeles respondenterne i frivillige og ikke-frivillige ses der højsignifikante forskelle mellem de to grupper på samtlige af de variable, der anvendes som udtryk for medlemmernes forhold til foreningen. Her udviser de frivillige en markant større tilknytning til deres forening, og de frivillige har et større netværk inden for foreningen end de ikke-frivillige.

Når der kontrolleres for undersøgelsens primære variable såvel som kontrolvariable i en baglæns modelsøgning af den logistiske regressionsanalyse, står der 6 variable tilbage i slutmodellen, der alle er signifikante samtidig:

- Antal år i foreningen – medlemmer, der har været i deres forening i mere end et år, er signifikant mere tilbøjelige til at være frivillige end dem, der har været i foreningen i mindre end et år.
- Kendte medlemmer i forvejen – medlemmer, der ved indmeldelse kendte eksisterende medlemmer i foreningen, er mere tilbøjelige til at være frivillige end dem, der ikke gjorde.
- Ses privat med nye venner – medlemmer, der ses privat med nye venner i foreningen, som de ikke kendte, da de meldte sig ind, er mere tilbøjelig til at være frivillige end dem, der ikke gør.
- Voice – indekset for Hirschmans teoretiske begreb – jo mere bekræftende et medlem har svaret på de spørgsmål, der ligger bag voice-indekset, des større er sandsynligheden for, at dette medlem er engageret i frivilligt arbejde i foreningen.
- Loyalty – indekset for Hirschmans teoretiske begreb – jo mere bekræftende et medlem har svaret på de spørgsmål, der ligger bag loyalty-indekset, des større er sandsynligheden for, at dette medlem deltager i frivilligt arbejde.
- Forhold – indeks, der er udtryk for medlemmernes deltagelse i det sociale liv og deres mening om foreningen og dennes aktiviteter - jo mere bekræftende et medlem har svaret på de spørgsmål, der ligger bag indekset, des større sandsynlighed er der for, at dette medlem engagerer sig i frivilligt arbejde.

Samtlige disse variable er udtryk for medlemmernes forhold til deres forening, og de første tre af dem er i tillæg også udtryk for medlemmernes netværk i denne. Overordnet set betyder det, at graden af frivillighed stiger, når medlemmernes forhold til foreningen forbedres. Da

kausaltetsforholdet ikke er klokkeklart, kan det ikke udelukkes, at sammenhængen også går den modsatte vej, så medlemmernes forhold til foreningen forbedres, når frivillighedsgraden stiger.

Set i et større perspektiv betyder specialets fund, at det for foreningerne gælder om at skabe et interessant socialt miljø blandt medlemmerne, så disse får lyst til at bruge deres fritid i foreningen og privat med deres nye venner fra foreningen. Det må desuden fremhæves, at dette miljø bør være så trygt, at medlemmerne frit kan udtrykke deres utilfredshed, hvis en sådan skulle opstå.

Abstract

The title of the thesis is "Member Participation in Voluntary Work in the Triathlon Clubs of Denmark – a member survey among the Danish triathletes anno 2014". The thesis seeks to analyse what kind of relationship that exists between the members and the triathlon clubs, how the status of volunteer work is within Danish triathlon, and how the clubs should solve the challenges of recruiting and maintaining the volunteers. Specifically the aim of the thesis is to answer the following: How is the members' relationship to their triathlon club, and what connection exists between this relationship and the degree of voluntary work?

An investigation into voluntary work in triathlon is interesting for several reasons. Partly because it's a sport in rapid growth, which means that the need for volunteers is big. Partly because we live in a society in which the development of the individual is prioritized still more over that of the community. This might influence to which degree we prioritize to take part in voluntary work. Partly because studies about voluntary work in general have shown that voluntary work is thriving, but that the chairmen of the sports clubs at the same time experience that recruiting volunteers is a hassle.

Previous studies on voluntary work shows a connection between the members' attachment to their club and the tendency to take part in volunteer work. On that basis the main hypothesis of this thesis is, that the better relationship/the greater attachment the members have to their club, the greater the degree of voluntary work is. The members' relationship to the club is investigated within an superior theoretical framework, which is based on the German economist Albert O. Hirschman's theory on exit, voice, and loyalty as responses to dissatisfaction with a given organization – in this case the club. In addition previous studies on the area of voluntary work are included in order to cover the aspects of the members' relationship to their clubs in the best way.

The empirical basis of the thesis is a large-scale member survey conducted among all the triathletes in Denmark at the minimum age of 18 (in 2014), who at the time of the survey distribution were members of a club within the Danish Triathlon Federation (DTriF). The study was conducted as an electronic survey with responses from 2.145 members. This results in a response rate of 40,5 %.

The thesis shows that the degree of voluntary work within triathlon is really good. There are only 4,42 members per volunteer. Furthermore, the thesis shows that the members' relationship to their club is largely good considering the entire group of respondents. If the respondents are divided into volunteers and non-volunteers the differences between the groups are highly significant on all variables expressing the members' relationship to the club. The volunteers show a significant better relationship to their club, and they have a larger network within the club than the non-volunteers do.

As the logistic regression controls for the primary as well as control variables, it ends up with just 6 variables that are all significant at the same time in the final model of the backwards elimination of stepwise regression:

- The number of years in the club – members, who have been in their club for more than one year, are more likely to be engaged in volunteer work than those who have been in the club for less than one year.
- Knew members beforehand – members who knew members of the club before they entered the club are more likely to take part in voluntary work than members who didn't know anybody.
- Socializes with new friends in private – members who socializes in private with their new friends from the club, whom they didn't know before they entered, are more likely to be engaged in volunteer work than those who don't socialize.
- Voice – the score of Hirschman's theoretical concept – the more confirming a member answers the questions behind the score, the bigger the likelihood is that this member is engaged in voluntary work in the club.
- Loyalty – the score of Hirschman's theoretical concept – the more confirming a member answers the questions behind the score, the bigger the likelihood is that this member is taking part in voluntary work in the club.
- Relationship – this score expresses the members' participation in the social life of the club, and their opinion on the club and the activities in the club - the more confirming a member answers the questions behind this score, the bigger the likelihood is that this member is engaged in volunteer work in the club.

All of the variables above are expressions of the members' relationship to their club, and in addition the first three of them express the members' network within the club. Overall, this means that the degree of voluntary work increases when the members' relationship to their club is improved. As the direction of this correlation isn't entirely clear it cannot be ruled out that correlation doesn't work the other way as well. In this case the members' relationship to the club would improve as the degree of voluntary work increases.

Put into perspective the findings of this thesis show that the clubs ought to try to create an interesting social environment among the members in order for them to want to spend their spare time in the club and in private with their new friends from the club. It must be emphasized that the atmosphere of the club furthermore should be so comfortable that the members feel free to express their dissatisfaction – should this occur.

Indholdsfortegnelse

Resumé	1
Abstract	4
1. Indledning	9
1.1. Læsevejledning.....	11
2. Teori.....	13
2.1. Hirschman - exit, voice, loyalty	13
2.2. Anden forskning	16
2.3. Hypotesekonstruktion	19
2.3.1. Primære variable	20
2.3.2. Kontrolvariable	22
3. Metode	28
3.1. Indledende metodiske overvejelser.....	28
3.2. Spørgeskemaet	29
3.3. Respondenter	30
3.4. Undersøgelsens gennemførelse.....	31
3.4.1. Lodtrækningspræmier.....	31
3.4.2 Testning af spørgeskemaet	32
3.4.3. Distribution	32
3.4.3.1. Smartphone-problemet.....	32
3.4.4. Rykkerprocedure	33
3.5. Undersøgelsens svarprocent.....	33
3.6. Statistisk analyse.....	35
4. Resultater og analyse	37
4.1. Frivillighedsgraden.....	37
4.2. Medlemmernes forhold til deres forening.....	39
4.3. Forskelle mellem de frivillige og de ikke-frivillige.....	46
4.3.2. Primære variable	47
4.3.1. Kontrolvariable.....	52
4.4. Sammenhæng mellem frivillighedsgraden og medlemmernes forhold til deres forening	57

5. Diskussion	62
5.1. <i>Sammenhæng mellem frivillighedsgraden og medlemmernes forhold til deres forening .....</i>	62
5.1.1. Kausalitet.....	62
5.1.2. Deltagelse avler deltagelse.....	65
5.2. <i>Metodiske refleksioner.....</i>	68
5.2.1. Validitet	71
5.2.2. Reliabilitet	72
5.2.3. Repræsentativitet.....	73
6. Perspektivering	75
7. Konklusion	83
8. Referenceliste	85
Bilag 1: Medlemsundersøgelsen	88
Bilag 2: Distributionsmail	105
Bilag 3: Rykkerprocedure.....	106
Bilag 4: Frivillighedsgradens beregningsgrundlag.....	108

1. Indledning

Triatlonsporten er i vækst i en tid, hvor der opleves mange ændringer i samfundet. Vores hverdagsliv, aktivitets- og fællesskabsformer ændrer og udvikler sig i takt med, at de sociale medier fylder mere og mere hos den enkelte frem for det reelle møde mellem mennesker. Det er min opfattelse, at vi lever i et samfund, hvor individets udvikling prioriteres stadig mere frem for fællesskabets, hvilket også kan have indflydelse på i hvilken grad, vi prioriterer at deltage i frivilligt arbejde.

Triatlonsporten er som udgangspunkt en let tilgængelig sportsgren, hvor man kan træne alle tre discipliner (svømning, cykling og løb) selvstændigt uden at skulle tilpasse sig særlige hold- og haltider, som man skal i mange andre sportsgrene, fx håndbold, fodbold, badminton m.fl.. Dette kan være med til at gøre triatlon attraktiv i nutidens samfund, hvor vi har brug for at kunne være fleksible i vores træning og tilpasse den til vores arbejds- og familieliv. Triatlon kan også være attraktivt, fordi de imponerende overmenneskelige præstationer er inden for rækkevidde hos (næsten) almindelige mennesker i forhold til fx fodbold, hvor der ikke findes en "ironman"-disciplin. Det sejeste her er landshold og storklubber, men disse er langt fra tilgængelige for alle. På den måde kan flere komme til at føle sig som ultimative vindere i triatlon end i fx fodbold. Dette perspektiv understøtter min opfattelse af, at individet af mange opfattes som vigtigere end fællesskabet. At mange triatleter vælger at melde sig ind i en forening kan der være flere grunde til, men da et medlemskab automatisk giver licens til at deltage i mesterskaber og større stævner, kan dette være bevæggrund for nogle. En del triatleter kan derfor være medlem af en forening uden egentlig at have interesse i foreningslivet, hvilket kan have en negativ indflydelse på, hvor villig man er til at udføre frivilligt arbejde i foreningen.

Min personlige motivation for at arbejde med emnet frivillighed inden for triatlon kommer af mit eget engagement i en triatlonforening, hvor det kan være svært at rekruttere tilstrækkeligt med frivillige. Det er den samme lille kerne af frivillige, der dækker bestyrelses-, udvalgs- og trænerposter i foreningen, mens mange nyder godt af dette. Vi har generelt et rigtig godt socialt liv i foreningen, men vi har også en stor gruppe medlemmer, som vi aldrig ser. Da jeg selv er vokset op i foreningslivet (primært inden for håndbold og fodbold) og med frivilligt arbejde som det mest naturlige i verden, undrer det mig, at der er så mange medlemmer, der ikke er villige til at hjælpe trods utallige opfordringer.

Til trods for de udfordringer vi møder i min forening, viser foreningsundersøgelsen fra 2010-2011, at den generelle frivillighed blandt de danske idrætsforeninger er i fremgang (Laub, 2012). Den viser dog samtidig, at mange foreningsformænd oplever, at det er sværere at rekruttere nye frivillige (Laub, 2012). Der er store forskelle mellem de forskellige specialforbund, og det kan derfor være svært at overføre undersøgelsens resultater direkte til triatlonsporten. Det er derfor relevant at lave en undersøgelse, der udelukkende fokuserer på den enkelte idræt og de udfordringer, denne idrætsgren møder. Laub mener, at den store opgave i forhold til at hjælpe foreningerne ligger hos specialforbundene: *”Specialforbundene skal både indsamle og aktivere viden og erfaringer på det overordnede plan og gøre foreningerne i stand til at få mest muligt ud af denne viden igennem en strategi, der (også) fokuserer på frivillighed.”* (Laub, 2012, s. 16). På denne baggrund skulle alle specialforbund under Dansk Idræts Forbund (DIF) have udarbejdet en frivillighedsstrategi inden udgangen af 2014 (DIF, 2013). Dette speciales empiriindsamling er gennemført i samarbejde med og som led i Dansk Triatlon Forbunds (DTriF) udarbejdelse af deres frivillighedsstrategi.

Specialet søger at belyse, hvilket forhold der er mellem medlemmerne og triatlonforeningerne, hvordan det egentlig står til med frivilligheden, og hvordan foreningerne bedst kan løse udfordringerne med at rekruttere og fastholde de frivillige hjælpere. Problemstillingen lyder som følger:

Hvordan er medlemmernes forhold til deres triatlonforening, og hvilken sammenhæng er der mellem forholdet til foreningen og graden af frivillighed?

For at besvare problemformuleringen vil jeg blandt andet undersøge medlemmernes foreningsmæssige baggrund, deres forhold til deres træning og ikke mindst deres nuværende forening, samt hvordan de forholder sig til frivilligt arbejde.

Med udgangspunkt i problemstillingen og i tråd med Laubs anbefalinger har dette speciale til formål at:

- bidrage til udvikling af både teoretisk og empirisk viden om, hvordan medlemmerne i de danske triatlonforeninger er tilknyttet disse, hvordan det står til med frivilligheden inden for triatlonsporten, samt hvordan foreningerne bedst håndterer rekruttering og fastholdelse af frivillige.

- bidrage med et fagligt grundlag for DTriFs udarbejdelse af en frivillighedsstrategi.

Rent metodisk tages der udgangspunkt i en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse om frivillighed og foreningsliv blandt medlemmer, frivillige og lønnede i medlemsforeningerne under DTriF. Denne undersøgelse indgår som selvstændigt empirisk materiale i projektet og danner sammen med eksisterende undersøgelser og teori grundlag for at besvare problemformuleringen. Som redskab til at analysere medlemmernes forhold til foreningerne benyttes den tyske økonom Albert O. Hirschmans teori om *Exit, Voice og Loyalty*, hvor der i de statistiske analyser laves en score for hvert af disse begreber. Desuden bruges resultater fra tidligere undersøgelser på frivillighedsområdet til at fastsætte yderligere variable til måling af andre dimensioner af medlemmernes forhold.

1.1. Læsevejledning

Specialet indledes med et teoretisk afsnit, hvor Hirschmans teori om exit, voice og loyalty præsenteres med særligt fokus på, hvordan den kan anskues fra et foreningsperspektiv. Herefter præsenteres anden forskning på frivillighedsområdet inden for de seneste ca. 10 år. Sammen med Hirschmans begreber benyttes resultaterne fra denne forskning som grundlag for opstilling af en række forskningshypoteser, der skal ligge til grund for undersøgelsens uafhængige variable.

Efter det teoretiske afsnit præsenteres undersøgelsens metode. Her indledes med generelle metodiske overvejelser inden gennemgang af undersøgelsens valgte metode. I denne gennemgang vil læseren få et grundigt indblik i, hvordan undersøgelsen er gennemført – fra udformning af spørgeskemaet til valg af respondenter, distribution, rykkerprocedure og undersøgelsens svarprocent. Til sidst i afsnittet introduceres de statistiske analyser, der benyttes i undersøgelsen.

Metodeafsnittet bliver efterfulgt af et resultat- og analyseafsnit, der er inddelt i fire underafsnit. Først præsenteres undersøgelsens afhængige variabel: frivillighedsgraden. Efter dette beskrives medlemmernes forhold til deres forening vha. deskriptiv statistik, hvorefter det via bivariate analyser undersøges, om der er forskel mellem de frivillige og de ikke-frivillige, når det kommer til undersøgelsens primære variable og kontrolvariable. Slutteligt undersøges sammenhængen mellem medlemmernes forhold til deres forening og frivillighedsgraden. Til dette formål benyttes multivariate analyser i form af logistiske regressionsanalyser.

I det efterfølgende afsnit diskuteres undersøgelsens resultater og metode. Først ses på sammenhængen mellem frivillighedsgraden og medlemmernes forhold til deres forening. Her diskuteres kausaliteten og dermed gyldigheden af fundene i de multivariate analyser. Desuden undersøges og diskuteres, hvorvidt Østerlunds påstand om, at deltagelse avler deltagelse, også er gældende inden for triatlonsporten. Diskussionen afsluttes med et afsnit om metodiske overvejelser, hvorunder undersøgelsens validitet, reliabilitet og repræsentativitet diskuteres og vurderes.

Inden den afsluttende konklusion møder læseren et perspektiverende afsnit, der tager sigte på at diskutere undersøgelsens resultater i forhold til, hvordan foreningerne bedst kan bruge disse og løse udfordringerne med at få medlemmerne til at engagere sig i frivilligt arbejde i foreningen.

Specialet afsluttes med en konklusion af undersøgelsens fund i henhold til specialets problemstilling.

2. Teori

I dette afsnit præsenteres specialets overordnede teoretiske ramme. Der er til dette speciale valgt en anderledes teoretisk ramme end der typisk benyttes i forskningen angående frivilligt arbejde og dets sociale aspekter. Dette er gjort med henblik på at bringe en ny og alternativ dimension ind i forskningslandskabet. Efter præsentationen af den teoretiske ramme, gennemgås anden forskning inden for frivilligt arbejde, og begge dele bruges afslutningsvist til at opstille en række forskningshypoteser.

2.1. Hirschman - *exit, voice, loyalty*

Den overordnede teoretiske ramme skal findes i den tyske økonom Albert Otto Hirschmans teori om exit, voice og loyalty. Det er egentlig en teori udviklet med virksomheder for øje. En teori om, hvordan forbrugerne/kunderne kan reagere, når de oplever, at kvaliteten falder hos deres leverandør – exit, voice eller loyalty. Dette afsnit er baseret på Hirschmans bog *Exit, Voice and Loyalty: responses to decline in firms, organizations, and state* fra 1970.

Exit er et udtryk for, at man fravælger eller forlader den pågældende virksomhed til fordel for en anden, hvis man bliver utilfreds med noget. Ved fri konkurrence mellem virksomhederne kan kunderne således fravælge en virksomhed, hvor kvaliteten falder og gå over til en anden (exit), men de kan også vælge at blive og forsøge aktivt at ændre på den faldende kvalitet ved fx at gøre ledelsen opmærksom på det (voice). Så længe der er fri konkurrence, og kunderne ikke har et specielt tilhørsforhold (loyalty) til en bestemt virksomhed eller organisation, der forhindrer dem i uden videre at fravælge denne, så vil de fleste dog ty til exit-løsningen. Hvis mange kunder vælger at gøre dette, kan virksomheden mærke det på bundlinjen, hvorfor de bør rette op på problemerne, inden de bliver for store. Hvis det ikke er muligt uden videre at fravælge en virksomhed frem for en anden pga. eksempelvis monopol eller logistiske udfordringer, så fratages forbrugerne reelt set muligheden for at udøve exit-strategien, og hvis de vil have virksomheden til at oppe sig, bliver de nødt til at bruge voice-strategien i stedet.

Set i et foreningsperspektiv er exit et udtryk for, at man forlader foreningen, hvis man bliver utilfreds, og det vil resultere i et faldende medlemstal, hvis denne strategi benyttes af mange. Dette vil tvinge bestyrelsen til at undersøge, hvad de gør galt, hvis der er normal konkurrence om medlemmerne blandt foreningerne. Med normal konkurrence menes her, at der er andre

tilgængelige foreninger i lokalområdet, der kan tilbyde det samme eller tilsvarende og samtidig et begrænset antal potentielle medlemmer, foreningerne skal deles om. I eksempelvis hovedstadsområdet har flere foreninger medlemsstop og ventelister, og det kan derfor være, at det ikke er muligt for medlemmerne at benytte denne strategi i praksis. Man kan forestille sig, at der dermed er nogle medlemmer, der reelt set ville have et exit-forhold til deres forening, men i praksis ikke kan benytte denne strategi til at udtrykke deres eventuelle utilfredshed, hvorfor de i stedet må ty til voice.

Voice beskriver ethvert forsøg på at ændre på tingenes tilstand frem for at flygte fra dem. Dette kan eksempelvis være ved at kontakte ledelsen personligt, underskrive eller starte en underskriftsindsamling, organisere eller deltage i protestdemonstrationer eller gå til medierne. Alt hvad der kan tænkes at påvirke den pågældende virksomhed til at rette op på tingene. Voice er de utilfredse forbrugeres eneste mulighed for at reagere, hvis exit-muligheden ikke er tilgængelig. Er den til gengæld det, vil mange vælge exit frem for voice, og man kan dermed sige, at exit udfaser voice. De to reaktionsmuligheder udelukker ofte hinanden mere eller mindre. Således vil virksomheder med fri konkurrence primært basere deres vedligeholdelsesindsats på tallene på bundlinjen og dermed exit og kun meget begrænset på voice, mens der findes menneskelige sammenslutninger, hvor exit på det nærmeste er utænkeligt. Eksempler herpå kan være familie, kirke og stat, hvor den primære måde at ændre på utilfredsstillende ting er at ytre sin mening på en eller anden måde (voice).

Når teorien sættes ind i en forenings- og frivillighedsramme beskriver voice, at medlemmerne giver udtryk for deres utilfredshed direkte til bestyrelsen eller nøglepersoner i foreningen eller gennem en mere general protest rettet mod dem, der vil lytte. Voice-strategien er den eneste måde, hvorpå utilfredse medlemmer kan reagere, hvis exit-strategien ikke er mulig, hvis de vil have bestyrelse, udvalg eller trænere til at ændre på noget. Det er dog ikke altid, foreningsmedlemmer vælger exit, selv om der er fri konkurrence mellem foreningerne, så for at forstå den fulde interaktion mellem begreberne må konceptet om loyalty inddrages.

Loyalty kan oversættes direkte til det danske loyalitet og er udtryk for, at man har et tilknytningsforhold til eller følelser for den pågældende virksomhed/organisation eller i dette tilfælde forening, der gør, at man ikke uden videre forlader den. Der kan skelnes mellem falsk og sand loyalitet. Falsk loyalitet dækker over manglen på alternativer frem for en stærk tilknytning til

organisationen og opstår inden for foreningsverdenen i de tilfælde, hvor medlemmerne ikke har mulighed for at skifte forening, fordi der er medlemsstop i de øvrige foreninger i lokalområdet. Den sande loyalitet kommer til udtryk der, hvor der er frit foreningsvalg, men hvor medlemmet vælger at forblive uanset hvad. Den sande loyalitet er naturligvis ikke begrænset hertil. Når der fremadrettet omtales loyalty uden enten sand eller falsk tilknytning, så er der tale om den sande. Der ligger i loyalitetsbegrebet en forventning om, at nogen vil gøre noget for at rette op på tingene, hvis det går den gale vej i virksomheden, organisationen eller foreningen. Som loyal behøver man ikke nødvendigvis selv tage affære, hvis man er utilfreds, men man har en klar forventning om, at nogen nok skal få rettet op på tingene - hvis man ikke havde det, ville det ikke give mening at blive. Graden af loyalty påvirker både exit og voice. Det siger sig selv, at exit mindskes, hvis loyalty øges. Voice påvirkes positivt af loyalty, men har også selv en positiv indflydelse på loyalty.

Så længe der er fri konkurrence vil exit typisk mindske voice med mindre, der samtidig er sand loyalty mellem medlemmerne og deres forening, hvorved loyalty kan bruges som en slags barriere mod exit. Samtidig vil et medlem med stor tilknytning (loyalty) til foreningen ofte søge indflydelse, hvis foreningen er på vej i en u hensigtsmæssig retning, hvormed sandsynligheden for voice øges med graden af loyalty. Hirschman udtrykker det således: *"As a rule, then, loyalty holds exit at bay and activates voice."* (Albert O. Hirschman, 1970, s. 78).

Forholdet mellem voice og loyalty er dog ikke ensrettet. Hvis exit er udelukket (fx pga. medlemsstop i naboforeningerne) vil brugen af voice sandsynligvis øges, selv om loyalty dermed som udgangspunkt kan være falsk. At voice øges kan dog medvirke til at øge den sande loyalty. Et medlem med stor indflydelse, der derfor tror på, at han/hun kan få foreningen tilbage på ret køl vha. voice, vil med stor sandsynlighed udvikle en stærk tilknytning til foreningen, og dermed bliver den sande loyalty øget. Det kan dog diskuteres, om det overhovedet giver mening at benytte betegnelsen loyalty, hvis exit helt er udelukket. Selv om loyalty udskyder exit, så er selve loyaltybegrebets eksistens afhængigt af, at exit er en reel mulighed. Samtidig kan vægten bag ordene i voice-strategien øges ved en eksplicit såvel som implicit trussel om exit. Dette øger kompleksiteten i forholdet mellem voice og exit således, at villigheden til at benytte voice mindskes, mens effekten af denne øges ved muligheden for exit. Det er især her, loyalty spiller en vigtig rolle, da muligheden for at benytte exit ikke mindskes ved tilstedeværelsen af loyalty, men

villigheden til det gør. Samtidig så vi tidligere, at loyalty aktiverer voice, hvis effekt som nævnt øges af muligheden for exit.

2.2. Anden forskning

Udviklingen i den frivillige indsats i idrætsverdenen og i frivillige organisationer generelt er blevet fulgt tæt gennem de seneste årtier. Der kan derfor graves rigtig meget forskning frem inden for dette felt. I dette afsnit præsenteres den forskning, der er mest relevant for indeværende undersøgelse, mens der i den efterfølgende hypotese konstruktion henvises til disse undersøgelses fund. Med udgangspunkt i det omfangsrige forskningsfelt, er litteratursøgningen primært afgrænset til de seneste 10 års forskning, dels på grund af begrænsningen i specialets omfang, og dels for at holde undersøgelsens sammenligningsgrundlag så aktuel som mulig jf. de indledende overvejelser om samfundets hastige forandringer. For at støtte formidlingen af forskningsfeltets omfang og lette overblikket for læseren findes sidst i indeværende afsnit en oversigt over den inddragne forskning.

I 2004 gennemførtes en stor dansk frivillighedsundersøgelse omhandlende hele den frivillige nonprofitsektor i Danmark. Denne undersøgelse blev dels udarbejdet for at få en systematisk og pålidelig kortlægning af den frivillige nonprofitsektor i Danmark, men den var også en del af den internationale undersøgelse *The John Hopkins Comparative Nonprofit Sector Project*, hvori omkring 50 lande deltog (Boje & Ibsen, 2006). Denne undersøgelse har i de efterfølgende år mundet ud i en række udgivelser om den frivillige nonprofitsektor (bl.a. Ibsen & Habermann, 2005; Koch-Nielsen, Henriksen, Fridberg & Rosdahl, 2005; Boje & Ibsen, 2006 & Boje, Fridberg & Ibsen, 2006). Undersøgelsen er gennemført på forenings-/organisationsniveau (Boje & Ibsen, 2006) såvel som på individniveau bl.a. via telefoninterviews med 4.200 tilfældigt udtrukne danskere i alderen 16-85 år (Koch-Nielsen et al., 2005). Denne undersøgelse vil herefter blive omtalt som *frivillighedsundersøgelsen*. I efteråret 2012 blev der gennemført et followup-studie til frivillighedsundersøgelsen, hvor der blev lavet telefoninterviews med de af deltagerne fra 2004, der ikke var fyldt 86 år ($n = 1.981$) samt en supplerende stikprøve ($n = 828$). Den samlede svarprocent i denne undersøgelse blev 67 (Fridberg & Henriksen, 2014), hvilket må siges at være en rigtig flot svarprocent.

Fra 1964 er der med mellemrum gennemført en kulturvaneundersøgelse (de hed frem til 1998 Fritidsundersøgelserne) i form af en spørgeskemaundersøgelse blandt et bredt udsnit af den

danske befolkning. Herunder er der blevet spurgt til danskernes deltagelse i sport og motion.

Gennem tiden er formuleringen kun ændret ganske lidt fra “*Dyrker De sport?*” i 1964 til “*Dyrker du normalt motion/sport?*” i 2011 (Laub, 2013). Fra 1975 har kulturvaneundersøgelserne indeholdt spørgsmål, der omhandlede befolkningens deltagelse i frivilligt arbejde, men det er kun kulturvaneundersøgelserne fra 1993, 1998 og 2004, der har set på deltagelsen i frivilligt arbejde specifikt i idrætsforeningerne (Pilgaard, 2011). Fra 2007 blev idrætsspørgsmålene frakoblet kulturvaneundersøgelsen og blev i stedet gjort til en selvstændig undersøgelse af danskernes motions- og sportsvaner ved Idrættens Analyseinstitut (Laub, 2013). Undersøgelserne af danskernes motions- og sportsvaner er opdelt i to skemaer; et til børn og unge til og med 15 år samt et for voksne fra 16 år (Laub, 2013). I indeværende undersøgelse benyttes der udelukkende data fra den voksne del, da det ikke ville give mening at medtage data fra børn og unge, når specialets nedre deltagergrænse er på 18 år.

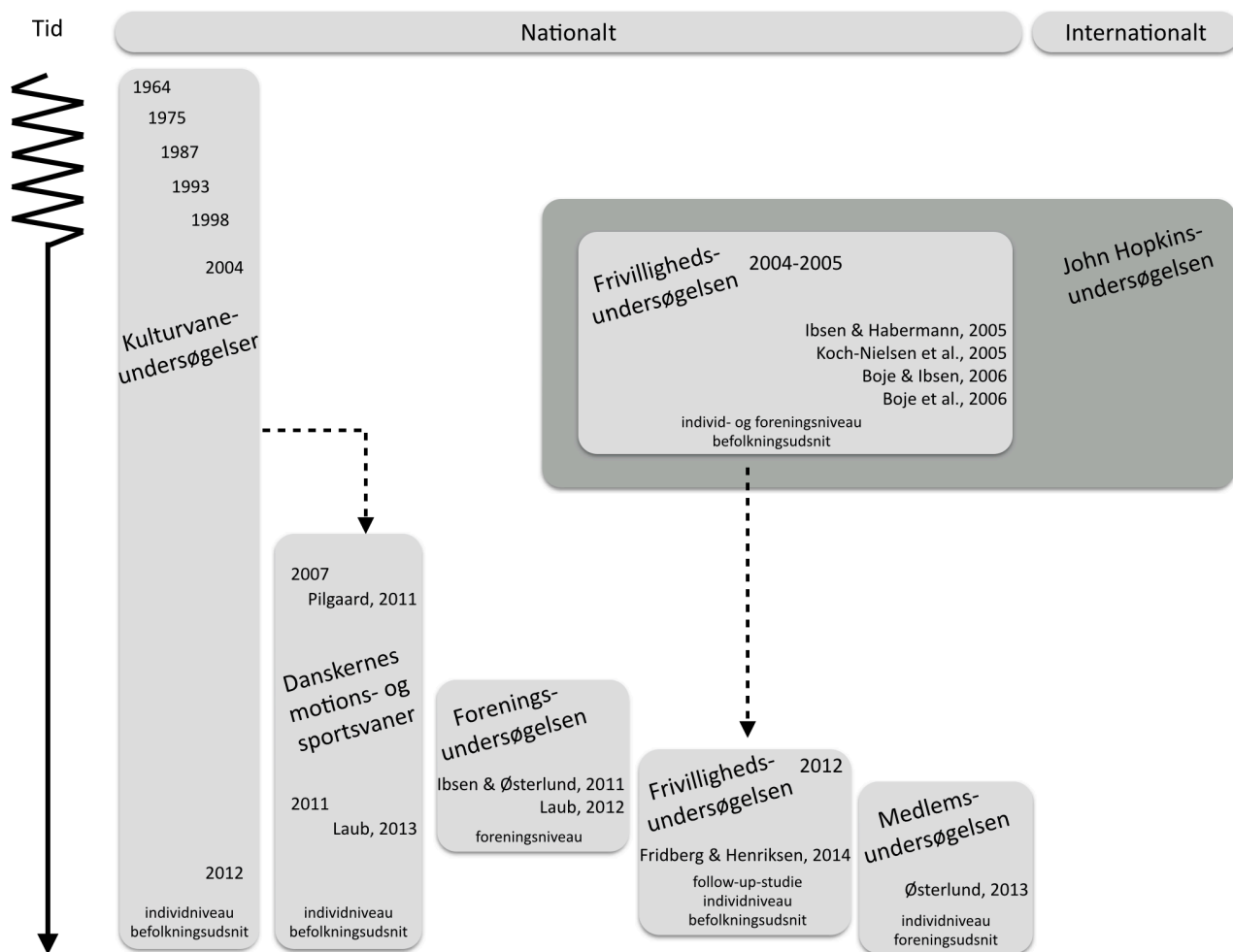
På baggrund af undersøgelsen *Danskernes motions- og sportsvaner 2007* har Maja Pilgaard udarbejdet et notat; *Det frivillige arbejde under forandring*, der analyserer forandringerne i det frivillige arbejde sammenlignet med tidligere undersøgelser (Pilgaard, 2011). Spørgeskemaet blev sendt ud til 8.828 voksne med almindelig post og via e-mail, og der kom 4.147 besvarelser retur. Dette giver en svarprocent på 47 % (Pilgaard, 2008), hvilket er en meget flot svarprocent, når der er tale om en spørgeskemaundersøgelse. Notatet analyserer på individniveau og er en del af en omfattende undersøgelse af frivilligt arbejde i de danske idrætsforeninger, der blev gennemført på foreningsniveau i efteråret 2010 for Idrættens Analyseinstitut (IDAN) i samarbejde med Syddansk Universitet (Ibsen & Østerlund, 2011; Laub, 2012). Denne undersøgelse vil i specialet blive omtalt som *foreningsundersøgelsen*, og den er som nævnt gennemført på foreningsniveau i form af et spørgeskema, der blev sendt ud til alle foreninger i samtlige specialforbund under Danmarks Idrætsforbund (DIF). Det resulterede i 5.203 besvarelser, hvilket giver en svarprocent på 50,4 % (Laub, 2012). Denne svarprocent må som de forrige anses for værende ganske tilfredsstillende. I rapporten fra denne undersøgelse præsenterer Laub et forholdstal, der beskriver, hvor mange medlemmer for hver frivillig, der er i en forening (Laub, 2012). Dette tal kaldes for frivillighedsgraden, og denne beskriver antallet af medlemmer i forhold til det samlede antal frivillige således, at et lille tal er udtryk for en høj grad af frivillighed; der er altså “... få medlemmer for hver frivillig” (Laub, 2012, s. 35). Blandt de frivillige medregnes udelukkende trænere og ledere,

og dermed medregnes de mere ad hoc-prægede frivillige opgaver ikke i frivillighedsgraden. I indeværende speciale benyttes den samme definition og beregning af begrebet.

I 2011 blev undersøgelsen af danskernes motions- og sportsvaner gentaget og er ligesom undersøgelsen fra 2007 på individniveau. Laub beskriver i grundrapporten fra undersøgelsen de frivillige i forhold til nogle socioøkonomiske variable som alder, køn og uddannelsesniveau (Laub, 2013). Der er ikke lavet en selvstændig rapport eller notat med fokus på den frivillige indsats, hvorfor der i indeværende speciale primært vel blive henvist til undersøgelsen fra 2007.

Sidst, men absolut ikke mindst, har Karsten Østerlund i forbindelse med sin ph.d.-afhandling lavet en stor undersøgelse på individniveau sendt ud til alle medlemmerne i 30 foreninger blandt fem forskellige idrætsgrene: håndbold, fodbold, tennis, gymnastik og cykling (Østerlund, 2013). Denne undersøgelse vil herefter blive omtalt som *medlemsundersøgelsen*, og det er denne undersøgelse, indeværende speciale læner sig tættest op ad rent metodemæssigt. En markant forskel er dog, at hvor medlemsundersøgelsen inden for triatlon består af det samme skema til alle medlemmerne, så blev Østerlunds medlemsundersøgelse opdelt med to spørgeskemaer delvist målrettet henholdsvis de frivillige og de menige medlemmer (Østerlund, 2013). Undersøgelsen blev gennemført vha. et elektronisk spørgeskema i foråret 2012 og resulterede i 2.023 besvarelser, hvilket svarer til 49 % af de adspurgte (Østerlund, 2013). Også denne svarprocent må anses for at være rigtig flot.

Når resultaterne fortolkes, er det vigtigt ikke kun at have in mente, at de er målt på forskellige befolkningsgrupper (hele befolkningen, flere typer nonprofitorganisationer, kun idrætsfeltet og kun idrætsforeninger), men også at deltagelsen i frivilligt arbejde afgrænses forskelligt. I frivillighedsundersøgelsen spørges der eksempelvis til, om respondenterne har udført frivilligt arbejde inden for det sidste år (Koch-Nielsen et al., 2005, Boje et al., 2006), mens foreningsundersøgelsen kun medtager faste frivillige som trænere og ledere i beregningerne af frivillige (Laub, 2012). I indeværende undersøgelse spørges der til det aktuelle tidspunkt, og i analyserne medtages kun de faste frivillige, når der analyseres på frivillige vs. ikke-frivillige, hvorfor metoden på dette punkt lægger sig mest op ad Laubs.

Herover er de ovennævnte studier samlet i en grafisk oversigt. Denne er lavet for at skabe overblik og støtte læsningen af dette afsnit.

Ovenstående afsnit havde til formål at præsentere den eksisterende forskning inden for frivillighed. De forskellige undersøgelsers fund vil blive brugt i det følgende afsnit, hvor der konstrueres en række forskningshypoteser til brug i undersøgelsens statistiske analyser.

2.3. Hypotesekonstruktion

I dette afsnit bruges den teoretiske ramme samt resultater fra tidligere undersøgelser til at konstruere en række forskningshypoteser. Hypoteserne og de teoretiske overvejelser bag dem vil ligge til grund for at besvare undersøgelsens problemformulering i det efterfølgende resultat- og analyseafsnit. Da flere tidligere undersøgelser har vist, at medlemmernes tilknytning til foreningerne har betydning for graden af frivillighed (Pilgaard, 2011; Laub, 2012; Østerlund, 2013), er den overordnede hypotese, at *jo bedre forhold/større tilknytning medlemmerne har til deres*

forening, des større er graden af frivillighed. Der findes dog rigtig mange måder at beskrive medlemmernes forhold til deres forening, hvorfor der i det følgende gennemgås forskellige dimensioner af dette og opstilles en række underhypoteser. Det er disse hypoteser, der senere danner grundlaget for undersøgelsens uafhængige variable. Der opstilles først hypoteser i forhold til undersøgelsens primære variable og efterfølgende efter en række kontrolvariable.

2.3.1. Primære variable

De tre begreber i Hirschmans teori om exit, voice og loyalty er alle tre begreber, der beskriver, hvordan et medlem kan reagere, hvis vedkommende bliver utilfreds med sin forening, og de giver dermed udtryk for medlemmets forhold/tilknytning til foreningen. Selve operationaliseringen af de tre begreber til konkrete spørgsmål i spørgeskemaet vil ske i resultat- og analyseafsnittet.

Exit-strategien er udtryk for, at medlemmerne ikke har en særlig stor tilknytning til deres forening, og hypotesen bliver derfor:

Hypotese 1: Jo højere grad af exit medlemmerne udtrykker, des mindre tilbøjelige er de til at udføre frivilligt arbejde.

I den anden ende af skalaen har vi loyalty, der er udtryk for, at medlemmerne har en meget stor tilknytning til foreningen, og hypotesen må derfor blive:

Hypotese 2: Jo højere grad af loyalty medlemmerne udtrykker, des mere tilbøjelige er de til at udføre frivilligt arbejde.

Voice-strategien udtrykker, at medlemmerne har et vist form for engagement i foreningen. Selv om det er noget, der kommer til udtryk ved utilfredshed, så er det de færreste, der vil bruge energi på at gøre noget for at ændre på tingene, hvis de ikke har en vis tilknytning til foreningen. Østerlund viser desuden en stærk sammenhæng mellem deltagelse i foreningens demokrati, der til dels kan sidestilles med voice-parameteren, og deltagelse i frivilligt arbejde (Østerlund, 2013). Afledt af dette lyder hypotesen:

Hypotese 3: Jo højere grad af voice medlemmerne udtrykker, des mere tilbøjelige er de til at udføre frivilligt arbejde.

Medlemmernes forhold eller tilknytning til deres forening kan dog ikke forklares udelukkende ud fra Hirschmans begreber, der alle er fremkommet på baggrund af utilfredshed med foreningen

(spørgsmål 14 i spørgeskemaet). Det er derfor også nødvendigt med hypoteser, der baseres på tilfredshed med foreningen. Laub finder i foreningsundersøgelsen, at *“Frivillighedsgraden er ganske enkelt højere i de foreninger, hvor en stor del af medlemmerne deltager i sociale arrangementer, generalforsamling eller møder i øvrigt.”* (Laub, 2012, s. 88). Det sociale liv spiller altså en rolle, når det kommer til medlemmernes forhold til foreningen, og dette kan forklares ud fra flere aspekter. Der kan dels kigges på, hvor ofte medlemmerne deltager i sociale arrangementer i foreningen, men det kan også forklares ud fra, hvad de mener om de sociale aktiviteter, og hvor godt medlemmerne kender hinanden. Ud fra disse forskellige aspekter søges at konstruere et samlet indeks for medlemmernes forhold til deres forening på baggrund af hypotesen:

Hypotese 4: Jo bedre forhold medlemmerne har til deres forening, des mere tilbøjelige er de til at udføre frivilligt arbejde.

Vendes blikket mod Østerlunds ph.d.-afhandling ses signifikante sammenhænge mellem en hel række deltagelsesaspekter, herunder eksempelvis deltagelse i træning og deltagelse i frivilligt arbejde (Østerlund, 2013). Det forekommer umiddelbart logisk, at hvis man træner i sin forening ofte, så vil man lære sin klubkammerater bedre at kende, og man vil dels få en større tilknytning til dem og foreningen, men der vil også være større chance for, at man bliver opfordret til at deltage i foreningens frivillige arbejde. Pilgaard finder ligeledes, at egen idrætsdeltagelse hænger sammen med tilbøjeligheden til at udføre frivilligt arbejde, samt at de frivillige oftere dyrker motion end de ikke frivillige (Pilgaard, 2011). Det fremgår dog ikke, om det er motion i al almindelighed eller specifikt i foreningen. På baggrund af disse iagttagelser lyder den femte hypotese:

Hypotese 5: Medlemmer, der træner ofte i deres forening, er mere tilbøjelige til at udføre frivilligt arbejde end dem, der træner sjældnere.

Endnu en måde at udtrykke medlemmets tilknytning til foreningen er at spørge direkte til foreningens betydning for medlemmet (spørgsmål 9: *“Hvilket udsagn beskriver bedst dit forhold til foreningen?”*). Her forventes det, at de medlemmer, der angiver foreningen som værende det vigtigste sted, de dyrker idræt, har en større tilknytning til deres forening og dermed større tilbøjelighed til at engagere sig i frivilligt arbejde i foreningen:

Hypotese 6: *De medlemmer, der angiver foreningen som det vigtigste sted, de dyrker idræt, er mere tilbøjelige til at deltage i frivilligt arbejde i foreningen, end de øvrige medlemmer.*

Resultaterne fra frivillighedsundersøgelserne (både 2004 og 2012) viser, at det har stor betydning for deltagelsen i frivilligt arbejde at blive opfordret til det, og det konkluderes, at rekrutteringen af frivillige er afhængig af sociale netværk, der vil øge chancerne for at blive opfordret til at arbejde frivilligt (Boje et al., 2006 og Fridberg & Henriksen, 2014). Det giver således god mening, at hvis man kender sine klubkammerater godt og måske sågar anser dem som venner, så vil man have en øget chance for at blive opfordret til at arbejde frivilligt. I undersøgelsen spørges der i spørgsmål 12 til medlemmernes forhold til de andre medlemmer i foreningen, og på denne baggrund dannes hypotese 7 og 8:

Hypotese 7: *Medlemmer, der har fået nye venner gennem deres deltagelse i foreningen, er mere tilbøjelige til at udføre frivilligt arbejde end dem, der ikke har.*

Hypotese 8: *Medlemmer, der ses privat med andre medlemmer af foreningen, som de ikke kendte ved indmeldelse, er mere tilbøjelige til at engagere sig i frivilligt arbejde end dem, der ikke gør.*

Østerlund har desuden fundet, at eksisterende sociale netværk i foreningen bl.a. har betydning for tilbøjeligheden til at arbejde frivilligt (Østerlund, 2013), og det giver derfor også mening at se på dette. Således opstår hypotese 9:

Hypotese 9: *Medlemmer, der kendte et eller flere andre medlemmer ved indmeldelse i foreningen, er mere tilbøjelige til at arbejde frivilligt i foreningen end medlemmer, der ikke kendte nogen ved indmeldelse.*

Ovenstående forskningshypoteser er på forskellig vis alle udtryk for medlemmernes forhold eller tilknytning til deres forening. Når det undersøges, hvilke forhold der spiller ind på frivillighedsgraden, er det dog nødvendigt også at kontrollere for de øvrige variable, der kunne tænkes at øve indflydelse herpå.

2.3.2. Kontrolvariable

Ud over at medlemmernes tilknytning til foreningen kan have en positiv indflydelse på det at engagere sig i frivilligt arbejde, findes der en række baggrundsvariable, der erfaringsmæssigt har vist sig at spille ind. Disse og de heraf afledte hypoteser vil i de følgende afsnit blive præsenteret.

Når der i ovenstående afsnit argumenteres for, at det øger frivilligheden at have et stort netværk i foreningen, så kan det også tænkes at spille ind, hvor længe man har været medlem i foreningen. Her er tanken, at jo længere tid man har været i foreningen, des større netværk har man haft mulighed for at få opbygget, og da tidligere undersøgelser på frivillige-området netop konkluderer, at det sociale netværk har betydning for tilbøjeligheden til at arbejde frivilligt (Koch-Nielsen et al., 2005; Boje et al., 2006; Laub, 2012; Fridberg & Henriksen, 2014), så giver det god mening, at varigheden af medlemskabet har betydning for graden af frivillighed. Desuden finder Østerlund positiv sammenhæng mellem varighed af medlemskab og medlemmernes engagement i foreningslivet (Østerlund & Seippel, 2013 og Østerlund, 2014). Medlemskabets varighed kan også tænkes at være forbundet med, hvor længe man har boet i kommunen, hvilket denne undersøgelse dog ikke undersøger, men som Koch-Nielsen og kolleger fandt som værende signifikant for tilbøjeligheden til at udføre frivilligt arbejde, når der blev kontrolleret for andre uafhængige variable i en logistisk regressionsanalyse (Koch-Nielsen et al., 2005). Heraf lyder hypotesen:

Hypotese 10: De medlemmer, der har været medlem af foreningen i lang tid er mere tilbøjelige til at engagere sig i frivilligt arbejde end dem, der har været medlem i mindre end et år.

Som nævnt indledningsvist er triatlonsporten i vækst, hvorfor mange nye foreninger starter op. I disse nystartede foreninger er der også brug for frivillige kræfter, men her er der naturligvis grænser for, hvor stor betydning medlemskabets varighed kan have. Det må derfor forventes, at der findes en del frivillige kræfter også blandt de medlemmer, der angiver, at de har været kort tid i deres forening. Disse personer har måske været med til at starte en ny forening op, men har været aktive i sporten i en årrække inden da. Derfor er det også relevant at kontrollere for dette aspekt, og hypotesen bliver heraf:

Hypotese 11: De respondenter, der har været i triatlonsporten i lang tid, er mere tilbøjelige til at arbejde frivilligt, end dem, der har været i sporten i kort tid.

Det kan tænkes, at det kan have betydning for graden af frivillighed, hvor tæt på foreningen, man bor (målt i transporttid). Dels vil man lettere "lige kunne smutte over i klubben", og dels vil det være mindre tidskrævende at være meget deltagende i foreningen, fordi man ikke skal bruge den ekstra tid på transporten. Dette understøttes af Pilgaard, der har fundet, at frivillige "bor tættere

på deres idrætsaktivitet end andre idrætsaktive” (Pilgaard, 2011, s. 17). Hermed opstilles følgende hypotese:

Hypotese 12: Hvis man har kort transporttid til foreningen, er man mere tilbøjelig til at udføre frivilligt arbejde, end hvis man har længere transporttid.

Flere studier finder, at det at have børn i foreningen medfører øget tilbøjelighed til at arbejde frivilligt, og det giver dermed mening ligeledes at undersøge dette i indeværende studie (Koch-Nielsen et al., 2005; Boje et al., 2006; Pilgaard, 2011; Østerlund, 2014). Man må dog have for øje, at triatlon adskiller sig fra mange andre idrætter ved, at der er færre foreninger, der har børne- og ungdomsafdelinger, og det er dermed ikke ligeså oplagt, at der kan findes signifikante sammenhænge her, fordi rammerne for børn i sporten endnu ikke er specielt gode. Således er der kun 15 ud af 80 foreninger, der pt. tilbyder triatlon specielt målrettet de 8-17-årige (DTriF, 2015, ¶ Ungdom). Børne- og ungeområdet er dog en af forbundets helt store satsninger (Clausen, 2015), og der er stadig flere foreninger, der opretter børne-/ungdomsafdelinger. På baggrund af de tidligere undersøgelser på området, kan der opstilles følgende hypotese:

Hypotese 13: Der findes positiv sammenhæng mellem at have børn i foreningen og tilbøjeligheden til at udføre frivilligt arbejde.

I forlængelse af om man har børn, der er aktive i foreningen, kan det desuden give mening at undersøge, om det i det hele taget at have familiemedlemmer, der er aktive i forening, kan have nogen indflydelse i forhold til det at være frivillig. Både i forhold til den overordnede hypotese om, at tilknytning til foreningen har indflydelse på ens tilbøjelighed til at arbejde frivilligt, men også set i forhold til, at det kan være lettere at finde forståelse fra familien til at bruge tid på frivilligt arbejde i foreningen, hvis de selv er aktive i denne. Derfor giver det mening at forvente, at man vil finde, at en større procentdel af de frivillige har familiemedlemmer, der er aktive i foreningen end blandt de ikke-frivillige. Hypotesen lyder således:

Hypotese 14: Medlemmer med familie i foreningen vil være mere tilbøjelige til at udføre frivilligt arbejde end medlemmer, der ikke har familie i foreningen.

Vi dvæler et øjeblik længere ved de familiære forhold. I kommentarerne til spørgeskemaet har en del angivet, at de ikke har tid til at engagere sig i frivilligt arbejde, fordi de har børn, men at de tidligere har arbejdet frivilligt, og at de regner med at gøre det igen, når de får mere tid. På denne

baggrund kunne man forvente, at andelen af ikke-frivillige med børn ville være markant større end andelen af frivillige med børn. Til gengæld står dette i kontrast til hypotesen om, at man vil være mere tilbøjelig til at udføre frivilligt arbejde, hvis man har børn i foreningen. Det står dermed klart, at der kræves et større indblik i børnetematikken end som så. I den nyeste frivillighedsundersøgelse angives det, at dem med børn i skolealderen (7-17 år) er mere frivillige end dem uden (Fridberg & Henriksen, 2014). Det kan dermed tænkes, at de ikke-frivillige i indeværende undersøgelse har børn i en mere plejekrævende alder end de frivillige, og der opstilles dermed følgende hypotese:

Hypotese 15: Medlemmer med små børn er mindre tilbøjelige til at engagere sig i frivilligt arbejde, end medlemmer med store børn.

Folks alder spiller generelt set ind, når det drejer sig om deltagelse i frivilligt arbejde. Studierne viser dog forskellige resultater. For eksempel finder Pilgaard (2011), at deltagelsen i frivilligt arbejde topper blandt de 13-19-årige og de 60-69-årige, og at både deltagelsen i frivilligt arbejde og selve idrætten sættes på standby omkring 30-årsalderen. Dette står i klar modstrid med resultaterne fra frivillighedsundersøgelsen i forbindelse med John Hopkins-projektet, hvor det findes, at andelen af frivillige er lavest blandt de ældste (+ 66 år) og højest blandt de 30-49-årige, hvor hele 23 % udfører frivilligt arbejde (Koch-Nielsen et al., 2005 og Boje et al., 2006). Det skal dog bemærkes, at disse tal dækker hele fritidsområdet og ikke kun idrætsområdet, og resultaterne kan derfor ikke uden videre sammenlignes. I foreningsundersøgelsen finder Laub (2012), at der er ca. lige mange frivillige, der er over som under 40 år, mens det er typen af det frivillige arbejde, der her varierer. Ud fra de tidligere fund forventes forskellene mellem de frivillige og de ikke-frivillige at være små, men på baggrund af hypotesen om, at man er mere tilbøjelig til at være frivillig, hvis man har været i sin forening i lang tid, forventes det dog, at gruppen af frivillige vil være lidt ældre end de ikke-frivillige. Det forventes dog ikke, at alderen spiller ind, når der også kontrolleres for de andre uafhængige variable, og hypotesen bliver derfor:

Hypotese 16: Der er aldersforskel mellem grupperne, men denne forskels betydning forsvinder, når der kontrolleres for andre variable.

Der er stor enighed blandt tidligere studier om, at mænd er lidt mere frivillige end kvinder (Koch-Nielsen et al., 2005; Boje et al., 2006; Pilgaard, 2011 og Laub, 2012; Laub, 2013; Fridberg & Henriksen, 2014; Østerlund, 2014), men forskellene er blevet mindre, og blandt de yngre er der

faktisk fundet, at der er lidt flere kvinder end mænd, der er frivillige (Boje et al., 2006; Pilgaard, 2011; Fridberg & Henriksen, 2014). En årsag til denne udvikling kan måske findes i, at kønsrollerne bliver stadig mindre markante, så det ikke længere nødvendigvis er kvinden, der tager sig af de huslige opgaver og børnepasningen, mens manden dyrker sin sport (Jacobsen, Juul, Laursen & Rasborg, 1999). I dag deles man meget mere om opgaverne i hjemmet, så begge parter får tid til at engagere sig i sport såvel som frivilligt arbejde. Desuden vælger flere i dag at leve et liv uden børn og kernefamilie (Jacobsen et al., 1999), hvilket ligeledes giver kvinderne de samme vilkår som mændene for at fylde andre ting i deres hverdagsliv. Tages der mere triatlonspecifikke briller på, mener jeg, at det er en selvcentreret sport forstået på den måde, at man dels konkurrerer alene og dels skal bruge en del tid på træning, da den består af tre forskellige discipliner, der alle kan trænes individuelt. Det er derfor en sport, der er særdeles velegnet til singlelivet, hvor man ikke skal tage hensyn til samlever/ægtefælle og eventuelle børn, i forhold til hvor meget tid man vil bruge på sin sport. Man kan på den anden side også argumentere for, at muligheden for at tilpasse træningen helt individuelt gør sporten mere familielivsegnet (tidsforbruget fraregnet). På baggrund af ovennævnte fund og efterfølgende refleksioner, forventes det, at forskellene er så tilpas udjævnede, at hypotesen bliver:

Hypotese 17: Der findes ingen markante forskelle mellem mænd og kvinder, når det kommer til deltagelsen i frivilligt arbejde.

Når det drejer sig om respondenternes uddannelsesniveaue og beskæftigelse, er der modstridende resultater i de tidligere undersøgelser på området. Således finder de store frivillighedsundersøgelser (2004 og 2012) på den ene side, at uddannelseslængde og beskæftigelse spiller en befordrende rolle, når der ses på tilbøjeligheden til at udføre frivilligt arbejde (Koch-Nielsen et al., 2005; Boje et al., 2006; Fridberg & Henriksen, 2014). På den anden side finder undersøgelsen af danskernes motions- og sportsvaner i 2007 ingen direkte sammenhæng mellem uddannelseslængde og frivillighedsgrad (Pilgaard, 2011). Den tilsvarende undersøgelse fra 2011 (Laub, 2013) finder heller ingen direkte sammenhæng mellem uddannelsesniveaue og deltagelsen i de faste frivillige opgaver som træner- eller bestyrelsesposter, men den finder faktisk, at deltagerne med de længste uddannelser i signifikant mindre grad har angivet, at de "Udfører andet foreningsarbejde". I de store frivillighedsundersøgelser (Boje et al., 2006 og Fridberg & Henriksen, 2014) begrundes fundene med, at jo længere uddannelse man har, des større netværk

får man opbygget, og det samme i forhold til at være i arbejde i forhold til ikke at være i arbejde. Jo større netværk, des større chance har man for at blive hevet med i en forening og derfra for at blive opfordret til at engagere sig i frivilligt arbejde, hvilket sammen med interesse eller pårørendes situation er den primære grund til, at folk inden for idrætsfeltet engagerer sig i frivilligt arbejde (Boje et al., 2006). Østerlund (2013) argumenterer dog ligesom Laub for, at man er mere tilbøjelig til at vælge socialt uforpligtende idrætsformer, når man har en længerevarende uddannelse, fordi man bevidst fravælger det sociale samvær i forbindelse med ens idrætsaktivitet. I hypotesekonstruktionen vil jeg i tillæg til de eksisterende undersøgelser læne mig op ad egne erfaringer inden for triatlonsporten. Det, jeg ser i min egen forening, er, at uddannelsesniveau og beskæftigelse er bredt repræsenteret i hele medlemsskaren såvel som blandt de faste frivillige. På baggrund af dette samt de modstridende fund i de tidligere undersøgelser bliver den sidste hypotese således:

Hypotese 18: Der findes ingen signifikante forskelle mellem de faste frivillige og de ikke-frivillige, når det drejer sig om uddannelse og beskæftigelse.

Ovenstående forskningshypoteser om respondenternes foreningstilknytning samt kontrolvariable vil i specialets resultat-/analyseafsnit danne grundlag for undersøgelsens uafhængige variable. De bruges dermed til at besvare specialets problemformulering.

3. Metode

I de følgende afsnit præsenteres undersøgelsens metodiske overvejelser samt den deraf valgte metode, undersøgelsens opbygning, gennemførelse og svarprocent. Desuden præsenteres de statistiske analyser, der benyttes til at bearbejde data fra spørgeskemaundersøgelsen.

3.1. Indledende metodiske overvejelser

Der findes talrige metoder til at undersøge forskellige fænomener inden for socialvidenskaben. Hvilket undersøgelsesdesign, der er mest hensigtsmæssigt, må vurderes fra gang til gang og afhænger bl.a. af, hvilke spørgsmål, der ønskes besvaret, men også af de tilgængelige ressourcer (Nielsen, 2010). Der er i indeværende undersøgelse valgt en kvantitativ metode i form af tværsnitstudie udført vha. en spørgeskemaundersøgelse for derved at kunne udføre statistiske analyser og efterfølgende skabe generaliserbarhed af de fundne sammenhænge. Ulempen herved er, at der fokuseres på generelle tendenser og mønstre, hvormed potentielt interessante undtagelser og nuancer ignoreres (Nielsen, 2010). En spørgeskemaundersøgelse kan gennemføres på flere måder (fx i trykt eller elektronisk form eller gennem en interviewer (ansigt til ansigt eller telefonisk)), der hver især har sine fordele og ulemper (Nielsen, 2010). Ved brug af interviewer har respondenterne mulighed for at få opklaret eventuelle tvivlsspørgsmål angående betydningen af specifikke spørgsmål, og intervieweren vil sørge for, at der laves de korrekte spring og antal krydser i spørgeskemaet. Desuden vil begrænsede læse- og sprogfærdigheder ikke være en hindring for at deltage i undersøgelsen, da det er intervieweren, der spørger og sætter krydserne. Respondenterne vil typisk også gennemføre hele spørgeskemaet og ikke falde fra undervejs, og svarprocenterne er typisk høje. Til gengæld er denne metode overordentlig arbejds- og dermed omkostningstung, og der er fare for, at intervieweren kommer til at påvirke respondenternes svar. Trykte spørgeskemaer har i mange år været den mest udbredte måde at indsamle kvantitative data, da metoden hverken har krævet massivt arbejde for interviewer eller PC- og internetadgang for respondenterne. Til gengæld kan respondenterne frit springe rundt i spørgeskemaet, og der er ingen kontrol med, at der sættes krydser ved alle de stillede spørgsmål. Selv om man sparer det massive interview-arbejde, så er metoden dog stadig arbejds- og omkostningstung, da der dels skal printes og sendes mange papirer, og dels skal resultaterne scannes eller indtastes manuelt efterfølgende. Efterhånden har de fleste mennesker adgang til PC og/eller internet, og den elektroniske spørgeskemametode har derfor vundet indpas de senere år. Fordelene ved denne er,

at den er langt mindre arbejdstung, da svarene kan overføres direkte til det program, der benyttes i databehandlingen. Desuden kan man typisk indstille undersøgelsesprogrammet således, at der laves de korrekte spring og sættes de rigtige antal krydser. Der er dog ikke umiddelbart mulighed for at udrede respondenternes tvivlsspørgsmål med mindre, der er angivet kontaktoplysninger hertil. Det er dog de færreste, der vil bruge tid på at ringe eller maile, fordi de er i tvivl om et spørgsmål.

Når fordele og ulemper vejes op mod hinanden, vurderes det, at den samlet set stærkeste metode til indsamling af kvantitative data i en stor stikprøve er ved hjælp af det elektroniske spørgeskema. Derfor er specialets empiriske data blev indsamlet gennem et elektronisk spørgeskema lavet i programmet SurveyXact. Spørgeskemaet blev først udarbejdet i Word og sendt til gennemlæsning hos både familie og vejleder for at eliminere fejl og forståelsesmæssige uklarheder. Efter feedback justeredes spørgeskemaet rent indholdsmæssigt og sendtes til godkendelse i Dansk Triatlon Forbund. Herefter blev det testet hos en udvalgt forening, og de sidste justeringer blev foretaget inden endelig udsendelse. Processen er yderligere uddybet i de følgende afsnit.

3.2. Spørgeskemaet

Spørgeskemaet (bilag 1) har til formål at producere empiri til undersøgelsen, så der på den baggrund kan svares på problemformuleringen. Denne empiri skal primært bestå af talinformationer om respondenterne på en række variable, der hver især og samlet set beskriver forskellige dele af undersøgelsens forskningshypoteser. Disse variable kan opdeles i tre typer: 1) handlingsvariable, der informerer om aktiviteter – eksempelvis deltagelse i foreningens træning, 2) holdningsvariable, der udtrykker respondenternes opfattelser og holdninger til forskellige ting – eksempelvis deres mening om foreningens aktiviteter, samt 3) baggrundsvariable, der giver information af mere faktuel karakter såsom alder, køn, uddannelse og beskæftigelse. Selve spørgeskemaet er opbygget af 7 overordnede kategorier, hvor de første fire kategorier indeholder handlings- og holdningsvariable, mens de resterende tre primært koncentrerer sig om baggrundsvariablene:

1. Dig og din forening	spørgsmål 01-05
2. Trænings- og konkurrencerutiner	spørgsmål 06-10
3. Det sociale i foreningen og forholdet til de øvrige medlemmer	spørgsmål 11-14
4. Frivilligt arbejde	spørgsmål 15-25

5. Sportslig baggrund	spørgsmål 26-29
6. Økonomi	spørgsmål 30-33
7. Personlig baggrund	spørgsmål 34-41

Spørgeskemaet består hovedsageligt af lukkede spørgsmål med to eller flere valgmuligheder samt holdningsspørgsmål, der skal vurderes på en 7-trins Likert-skala, hvor 1 = "Meget enig" eller "Hver gang" og 7 = "Meget uenig" eller "Aldrig". De lukkede spørgsmål er benyttet, da svarene derved uden videre kan omsættes til tal og dermed indgå i de statistiske analyser uden først at skulle igennem omstændig og tidskrævende efterbehandling (Nielsen, 2010). Ved enkelte spørgsmål er desuden tilføjet en svarmulighed, der hedder "Andet", hvor der er mulighed for at uddybe ved selv at skrive et svar. Dette er primært gjort for at sikre, at respondenterne har haft mulighed for at svare, hvad de ønsker, da dette kan øge deres motivation for at fortsætte deres besvarelse (Nielsen, 2010).

Spørgsmålene er konstrueret ud fra at skulle kunne besvare problemstillingen, og flere af dem er de samme spørgsmål som i Karsten Østerlunds spørgeskema til medlemmerne af 30 udvalgte idrætsforeninger i region Syddanmark (Østerlund, 2013). Dette er gjort med henblik på direkte at kunne sammenligne resultaterne med andre idrætsgrene.

Som led i samarbejdet med DTriF fik forbundet mulighed for at få nogle spørgsmål med i skemaet til eget brug. De fandt dog de allerede formulerede spørgsmål dækkende og godkendte blot, at der blev tilføjet en række spørgsmål om økonomi i forhold til triatlon, da en af præmiesponsorerne syntes, at dette kunne være interessant.

3.3. Respondenter

Spørgeskemaet blev udsendt til alle triatleter i Danmark på minimum 18 år (i 2014), der på udsendelsestidspunktet var medlem af en triatlonforening under Dansk Triatlon Forbund. Da al tilmelding til foreninger foregår via en profil på klubmodul¹, er der tilknyttet en mail-adresse til hvert enkelt medlem. Navn, fødselsdato, mailadresse, klub og licensnummer blev trukket fra klubmoduls database over i Excel. Inden disse førtes videre over i SurveyXact, blev de tjekket for dubletter. Dette blev i første omgang gjort via betinget formatering af mailadresserne. På den

---

¹ Klubmodul er et administrationsprogram, som alle foreninger under DTriF skal registrere deres medlemmer i. Klubmodul tilbyder desuden hjemmesideopsætning, så det kan benyttes som en samlet løsning for foreningens hjemmeside.

oprindelige liste fandtes 5.662 triatleter. Af disse var der 5.529 entydige mail-adresser, og 133 gange var disse mails opført to eller flere gange. Ved at sortere dem efter dette fremgik det tydeligt, hvilke mailadresser der var tilknyttet samme person flere gange². I disse tilfælde slettedes dubletterne. I flere tilfælde var det dog forskellige personer (fx en husstand), der var oprettet med samme mailadresse. I disse tilfælde blev dubletterne ikke slettet. En mailadresse gik igen hele 12 gange. Dette viste sig at være en klub, der som led i et samarbejde med det lokale fitnesscenter, havde betalt for 12 ekstra licenser til dette fitnesscenters tri-medlemmer. Disse 12 blev slettet, da medlemmerne ikke reelt var medlemmer af klubben. Efter dette arbejde var listen reduceret til 5.625.

Efter oprydningen via mailadresser blev der lavet oprydning via fødselsdage. Denne proces var noget mere omstændelig, da det ikke er usædvanligt, at flere deler fødselsdag. Igen benyttedes betinget formatering, hvorefter listen manuelt blev eftersat for, om fødselsdags-dubletterne var samme person. Dette reducerede listen yderligere til 5.615. Det var disse 5.615 personer, spørgeskemaet blev udsendt til.

3.4. Undersøgelsens gennemførelse

Herunder beskrives undersøgelsens gennemførelse inddelt i korte og konkrete underafsnit. De udfordringer, der blev mødt i gennemførelsen af undersøgelsen, beskrives ligeledes. Afsnittet har til formål at bidrage til gennemsigtigheden i den anvendte undersøgelsesmetode og fremgangsmåde.

3.4.1. Lodtrækningspræmier

For at højne svarprocenten i undersøgelsen blev der kontaktet en række triatlon-relevante firmaer og spurgt, om de kunne tænke sig at donere nogle lodtrækningspræmier. Der var overraskende mange, der meldte positivt tilbage, og der kunne således noteres lodtrækningspræmier fra flere firmaer i distributionsmailen til medlemmerne. Lodtrækningspræmierne spredte sig fra specifikt udstyr til gavekort og blev sponseret af 2XU, Ceramic Speed, Danish Sports Academy og TYR Danmark. Der har været meget positiv feedback på både kvantitet og kvalitet af lodtrækningspræmierne, og langt størstedelen af deltagerne i undersøgelsen har angivet kontaktoplysninger i kommentarfeltet sidst i undersøgelsen.

---

² Dublet-årsagen kunne fx ligge i, at der var flere licensnumre eller flere klubber tilknyttet samme person.

3.4.2 Testning af spørgeskemaet

Spørgeskemaet blev sat op i SurveyXact og sendt til testning blandt de medlemmer i Islev Triathlon Klub, der selv havde indvilget i at deltage i testning af skemaet ($n = 33$). 28 personer gennemførte spørgeskemaet, mens fem ikke fik besvaret det. På baggrund af testpersonernes feedback, blev der lavet justeringer i enkelte spørgsmål, og der tilføjedes efterfølgende et afsnit om økonomi (efter ønske fra præmiesponsorerne). Da visse ændringer havde en ret stor karakter og samtidig var vigtige for undersøgelsen, kunne besvarelsene fra testningen ikke uden videre overføres til undersøgelsen. Derfor blev det endelige skema sendt til medlemmerne i Islev Triathlon Klub igen med den endelige distribution, og de blev opfordret til at besvare spørgeskemaet endnu en gang.

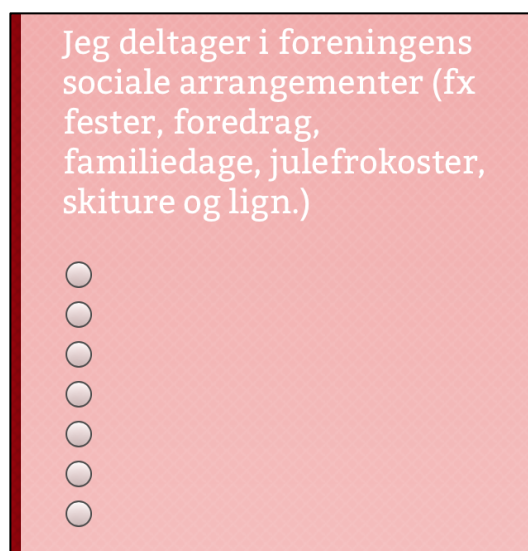
3.4.3. Distribution

Spørgeskemaet blev udsendt ad to omgange søndag d. 16. februar 2014. Først blev de 5.433 entydige e-mailadresser gemt i en csv-fil og importeret til SurveyXact. Herfra blev spørgeskemaet distribueret via e-mail med et personligt link til hver enkelt respondent (bilag 2). Dernæst blev de resterende mails gemt i en csv-fil og importeret til SurveyXact. Teksten i distributionsmailen blev ændret med en forklaring af, hvorfor der ankom to (eller flere) enslydende mails til samme indbakke. Pointen med dette var ligeledes at hvert medlem fik sit eget personlige link til spørgeskemaet.

3.4.3.1. Smartphone-problemet

Allerede samme dag som skemaet blev udsendt, kom der en bunke henvendelser fra folk om, at nogle af spørgsmålene ikke blev vist korrekt. Efter lidt undersøgelse blev det klart, at det drejede sig om de spørgsmål, der var sat op som batterier, hvilket vil sige en stor del af spørgsmålene. Det, der skete, var, at svarmulighederne ikke blev vist hverken som batteri eller tekst, men blot som en kolonne med prikker.

Det viste sig, at det var det design, jeg havde valgt i SurveyXacts smartdesigner, der ikke var understøttet til smartphones. Folkene bag oplyste, at der var lavet software til formålet, men at dette først ville blive opdateret i løbet af den kommende uge.

Screenshot fra en smartphone.

Indtil da blev løsningen, at der i startteksten på spørgeskemaets første side blev tilføjet en passage om, at spørgeskemaet indtil videre kun kunne besvares via computer eller tablet. Desuden blev der lavet et par opslag om dette i diverse triatlon-grupper på facebook.

Fejlen kan have medført, at folk enten har sat deres svar fuldstændig tilfældigt, eller at de slet ikke har besvaret spørgsmålene, men er gået videre i skemaet uden. At der kom en del henvendelser om problemet tyder dog på, at mange har valgt at handle på fejlen, og flere af dem fandt en computer at svare fra i stedet for deres telefon.

3.4.4. Rykkerprocedure

I forbindelse med undersøgelsen var ønsket at udsende rykkermails ad to omgange. Til at starte med ville DTriF dog ikke gå med til dette, da man var bange for, at medlemmerne ville blive sure over det. Der blev derfor ikke angivet nogen deadline i distributionsmailen. Argumentationen for at udsende rykkere er bl.a. erfaringerne fra foreningsundersøgelsen, hvor første og anden rykker tilsammen resulterede i mere end 2.000 yderligere besvarelser (Laub, 2012). Konklusionen fra den undersøgelse lyder, at det i undersøgelser af den type kan være nødvendigt med en rykkerprocedure for at få en høj svarprocent (Laub, 2012). Denne argumentation sammen med det faktum, at svarprocenten kun lå omkring de 20, overbeviste DTriF om, at det var okay at udsende rykkere, og DTriF kontaktede selv deres foreningsformænd med forslag om at opfordre deres medlemmer til at deltage i undersøgelsen. D. 4. marts bad DTriF således om, at der blev udsendt en påmindelse. Rykkerproceduren i indeværende undersøgelse resulterede sammenlagt i yderligere 803 besvarelser (668 gennemførte og 134 med nogle svar). For en uddybning af rykkerproceduren se bilag 3.

3.5. Undersøgelsens svarprocent

Undersøgelsens samlede svarprocent (gennemførte besvarelser og nogen svar) sluttede på 40,5 %, hvilket er ganske udmærket, når man tager undersøgelsens omfang i betragtning. Tidligere sagde man, at en svarprocent under 50 ikke var acceptabelt (Mangione, 1995), men i takt med at folk i stigende grad bliver bombarderet med undersøgelser, har man nedjusteret dette, og generelt ligger den gennemsnitlige svarprocent for e-mailbaserede undersøgelser på omkring en tredjedel (Shih & Fan, 2009). Med dette in mente må svarprocenten siges at være meget tilfredsstillende. Man kan ligeledes skele til de to undersøgelser, der kommer tættest på indeværende i indhold og

metode og se på deres svarprocenter (Seippel, 2002 og Østerlund, 2013). Her placerer den aktuelle undersøgelse sig midt imellem, når det kommer til svarprocenten. Det norske studie havde en svarprocent på 29 (Seippel, 2002), mens Karsten Østerlund gjorde en stor indsats for at få foreningerne til at bakke op om undersøgelsen og dermed endte med en svarprocent på 49 (Østerlund, 2013).

I tabel 1 præsenteres en oversigt over antallet af gennemførte besvarelser, antallet af de besvarelser med nogle svar, antallet af de spørgeskemaer, der er distribueret, men ikke besvaret samt det samlede antal. Således var der før første rykker i alt 5.562 respondenter. 1.111 havde gennemført spørgeskemaet, og 232 havde besvaret nogle spørgsmål, mens der ved testens afslutning var 1.779 gennemførte besvarelser, 366 i kategorien "nogle svar". Desuden var der 3.153 medlemmer, der har fået spørgeskemaet tilsendt, men ikke besvaret det. Både efter 1. og 2. rykker kom der yderligere returmails med "delivery failure", hvilket sammen med de fjernede eventlicensindehavere³ er årsagen til, at det samlede antal falder.

Tabel 1: Udviklingen i besvarelser samt samlet antal respondenter.

	Før 1. rykker	%	Før 2. rykker	%	Afsluttet	%
Gennemførte besvarelser	1.111	20,0	1.577	28,4	1.779	33,6
Nogle svar	232	4,2	310	5,6	366	6,9
Ikke besvaret	4.219	75,9	3.675	66,1	3.153	59,5
Samlet	5.562	100,0	5.556	100,0	5.298	100,0

Gennemførte besvarelser dækker over, at respondenteren er blevet præsenteret for samtlige spørgsmål i spørgeskemaet og har afsluttet sin besvarelse ved at klikke på "afslut" på den sidste side. Dette er dog ikke ensbetydende med, at respondenteren nødvendigvis har besvaret alle spørgsmålene. Det eneste tvungne spørgsmål i skemaet var det allerførste med hvilken klub, man tilhører. Grunden til, at de resterende spørgsmål var frivillige, er en overvejelse af, hvad der vil få folk til at gennemføre spørgeskemaet eller ej. Selv om det er relevant at få besvaret alle spørgsmål, vurderedes det, at risikoen var stor for, at respondenteren ville blive irriteret over ikke at kunne gå videre fra et spørgsmål uden at besvare det og dermed undlade at færdiggøre undersøgelsen. Desuden er man mere tilbøjelig til at sætte sine svar tilfældigt, hvis man er tvunget til at svare, hvilket ville øge risikoen for fejlkilder i undersøgelsen. Disse problemer kunne muligvis

³ Efter første distribution af spørgeskemaet blev det bekræftet, at licensnumre med "e" foran var eventlicenser og dermed ikke reelle klubmedlemmer, hvorfor disse blev fjernet fra undersøgelsen.

undgås ved at tilføje en "ved ikke"-svarmulighed, men igen var vurderingen, at der ville være en markant risiko for misbrug af denne svarmulighed i et så omfattende spørgeskema.

Kategorien "nogle svar" dækker over de respondenter, der har påbegyndt, men ikke afsluttet spørgeskemaet. Dette kan dermed være besvarelser med kun enkelte svar, men det kan også være besvarelser, hvor der er svaret på næsten alt. Pga. den sidstnævnte mulighed er disse besvarelser med i de statistiske analyser på lige fod med de gennemførte besvarelser.

Der er kommet ganske få tilbagemeldinger via e-mail. De fleste med kommentarer har udnyttet kommentarfeltet sidst i skemaet til at give udtryk for deres mening. Her er langt de fleste med positive tilkendegivelser, men der er naturligvis enkelte, der synes, at spørgeskemaet er for langt. Denne holdning er der også kommet enkelte mails på, hvor folk har opgivet at fuldføre spørgeskemaet.

3.6. Statistisk analyse

I dette afsnit præsenteres de statistiske analyser, der gennemføres i specialets resultat- og analyseafsnit (afsnit 4) for at besvare problemformuleringen og de opstillede forskningshypoteser.

I afsnittets første del (4.1.) møder vi undersøgelsens afhængige variabel: Frivillighedsgraden. Da denne variabel er en latent eller skjult variabel, kan den ikke måles direkte ud fra spørgeskemaet, men må udledes af flere spørgsmål. Hvordan dette gøres, og hvordan den bruges i analyserne, gennemgås i dette afsnit.

I resultat-/analyseafsnittets andet afsnit (4.2.) udføres deskriptiv statistik for at klarlægge deltageres forhold til deres forening, og i samme ombæring præsenteres undersøgelsens uafhængige variable.

I det tredje afsnit (4.3.) udføres en række bivariate analyser primært i form af χ^2 -test, der bruges til at undersøge, om der er statistisk signifikant forskel mellem gruppen af frivillige og ikke-frivillige på de forskellige parametre, der indgår i undersøgelsen. χ^2 -testen tester således sammenhængen mellem variablene ved at teste nulhypotesen, der siger, at de pågældende to variable er uafhængige (Andersen, Hansen & Klemmensen, 2010). En afvisning af nulhypotesen betyder altså, at der er signifikant sammenhæng mellem variablene og dermed forskel mellem grupperne. χ^2 -

testen siger dog ikke noget om hverken styrken eller retningen af de fundne sammenhænge (Andersen, Hansen & Klemmensen, 2010).

I resultat-/analyseafsnittets sidste del (4.4.) gennemføres multivariate analyser for at undersøge, om der er sammenhæng mellem frivillighedsgraden og medlemmernes forhold til deres forening, når der kontrolleres for de øvrige variable. De bivariate analyser giver således et isoleret billede af sammenhængen mellem en uafhængig og en afhængig variabel, mens regressionsanalyserne giver mulighed for at inddrage flere uafhængige variable ad gangen. Der benyttes her logistisk regression, da undersøgelsens variable opfylder kravet herfor: den afhængige variabel skal være binær (Agresti & Finlay, 2009; Sønderkov, 2014). Analyserne udføres som en manuel baglæns modelsøgning, hvor der i startmodellen indgår alle de variable, der først i den teoretiske hypotesekonstruktion og senere i de bivariate analyser er fundet relevante at inddrage. For hvert trin fjernes den variabel, der er mindst signifikant, indtil alle resterende variable er under et 5 % signifikansniveau (Nielsen & Kreiner, 2008).

Med denne overordnede forklaring af undersøgelsens metodiske design og gennemførelse og ikke mindst den afsluttende udredning af, hvilke statistiske greb der i det følgende anvendes, fortsættes nu til specialets resultat- og analyseafsnit.

4. Resultater og analyse

I dette afsnit præsenteres undersøgelsens resultater og statistiske analyser. Afsnittet er opdelt i fire underafsnit. I det første underafsnit præsenteres undersøgelsens afhængige variabel: Frivillighedsgraden. I det andet underafsnit udledes medlemmernes forhold til deres forening, og undersøgelsens primære variable og indekser præsenteres. Der forklares desuden, hvordan begreberne exit, voice og loyalty er operationaliseret. I tredje underafsnit undersøges vha. bivariate analyser, om der er forskel mellem de frivillige og de ikke-frivillige, når det kommer til undersøgelsens primære variable såvel som kontrolvariable. Slutteligt undersøges der ved brug af multivariate analyser, om der er sammenhæng mellem medlemmernes forhold til deres forening og frivillighedsgraden med henblik på at kunne besvare specialets problemformulering.

4.1. Frivillighedsgraden

Da specialets primære sigte er at besvare, hvilken sammenhæng, der findes mellem medlemmernes forhold til deres forening og frivillighedsgraden, må det være på sin plads at præsentere undersøgelsens afhængige variable: Frivillighedsgraden.

Frivillighedsgraden er som beskrevet i teori afsnittet et forholdstal, der beskriver, hvor mange medlemmer for hver frivillig, der er i en forening (Laub, 2012). Ses der på medlemmernes holdning til frivilligt arbejde (spørgsmål 15: *"Hvordan forholder du dig til at lave frivilligt arbejde i foreningen?"*), er holdningen positiv. Således er gennemsnittet for besvarelserne ($n = 1.873$) her på 2,62 ($SD = 1,58$). Her er svaret på en skala fra 1-7, hvor 1 er positivt og 7 er negativt, hvilket betyder, at der generelt er en positiv holdning til frivilligt arbejde blandt medlemmerne, når man udelukkende ser på deres holdning og ikke deres egentlige indsats.

Når det kommer til medlemmernes egen indsats, svarer 45,2 % ($n = 852$) af de besvarede ($n = 1.885$), at de udfører frivilligt arbejde i foreningen, mens 14,6 % ($n = 276$) svarer, at de tidligere har gjort det, og 757 (40,2 %) svarer, at de ikke udfører frivilligt arbejde. Dette giver en frivillighedsgrad på 2,2 ($1.885/852$), hvilket betyder, at der kun er 2,2 medlemmer pr. frivillig. Denne frivillighedsgrad er overordentlig høj, hvis der sammenlignes med andre undersøgelser (Laub, 2012). En forklaring kan være, at spørgsmålet her inkluderer alle typer af frivilligt arbejde inklusiv ad hoc-opgaver som fx at være hjælper til et stævne. Spørgsmål 16 lyder således: *"Udfører du frivilligt arbejde i din triatlonforening? (Her tænkes på midlertidige såvel som faste opgaver)"*. I

rapporten *Fremtidens frivillige foreningsliv i idrætten* angives frivillighedsgraden at være en beskrivelse af "... antallet af medlemmer i forhold til det samlede antal frivillige, altså både trænere og ledere" (Laub, 2012, s. 35). Her medtages altså ikke de forskellige ad hoc-opgaver, men udelukkende faste frivillige opgaver. For at finde frem til en sammenlignelig frivillighedsgrad må spørgsmål 18 derfor også undersøges: "Hvilke opgaver varetager du i foreningen?" (jf. tabel 2⁴). I tabellen er de opgaver, der medregnes som faste opgaver, markeret med fed, og det er disse, der danner grundlag for beregningen af frivillighedsgraden (for uddybning af beregningsgrundlaget se bilag 4). Tages besvarelserne fra spørgsmål 18 med i beregningen, bliver frivillighedsgraden i triatlon på 4,42 medlemmer pr. frivillig.

Tabel 2. Spørgsmål 18: "Hvilke opgaver varetager du i foreningen?"

N = 787	Antal	%
Træner/instruktør – børn/unge	37	4,7
Træner/instruktør – motionister	137	17,4
Træner/instruktør – konkurrenceudøvere	42	5,3
Holdleder/kontaktperson	42	5,3
Formand	26	3,3
Næstformand	12	1,5
Kasserer	27	3,4
Sekretær	11	1,4
Menigt medlem af bestyrelsen	84	10,7
Medlem af faste udvalg	182	23,1
Medlem af midlertidige/ad hoc-udvalg	143	18,2
Administration eller kontorarbejde	30	3,8
Webmaster	37	4,7
Manager eller sportschef	9	1,1
Vedligeholdelse af klubbens faciliteter	36	4,6
Diverse forefaldende opgaver – fx hjælp ved stævner	590	75,0
Andet	97	12,3

En frivillighedsgrad på 4,42 medlemmer pr. frivillig ligger højere end den gennemsnitligt gør i den type af foreninger og dermed idrætsgrene, som triatlon og DTriF er placeret under i foreningsundersøgelsen. Her er triatlon placeret i kategorien *Aktivitetsforeninger*, hvor den gennemsnitlige frivillighedsgrad ligger på 8,5 medlemmer pr. frivillig (Laub, 2012). Laub (2012) angiver, at triatlon i den undersøgelse er placeret under Dansk MultiSport Forbund. I et notat om foreningsundersøgelsen af Ibsen & Østerlund (2011) fremgår det, at den gennemsnitlige frivillighedsgrad for netop Dansk MultiSport Forbund ligger på 5,54. Dette er dermed noget

⁴ Da man har kunne sætte flere krydser til dette spørgsmål, giver procenttallene ikke 100 ved addition.

tættere på fundene fra indeværende undersøgelse, der dog stadig viser en noget bedre frivillighedsgrad.

4.2. Medlemmernes forhold til deres forening

Undersøgelsens helt centrale uafhængige variable er dem, der handler om medlemmernes forhold til deres forening. Dette forhold kan undersøges ud fra flere forskellige vinkler med udgangspunkt i de forskellige spørgsmål i undersøgelsens spørgeskema (bilag 1). I dette afsnit præsenteres undersøgelsens primære variable, inden de opstillede hypoteser testes i de efterfølgende afsnit.

De første af de primære variable, der skal præsenteres, består af fire indekser, der hver især illustrerer en talmæssig score. Denne score dækker over en række udsagn, der tilsammen er udtryk for den pågældende variabel. At danne indekser kræver, dels at de valgte udsagn har samme svarkoder⁵, og dels at de rent faktisk *er* udtryk for det samme. Derfor konstrueres der udelukkende indekser af udsagn, der i spørgeskemaet er kodet ens. For at teste, at udsagnene er udtryk for det samme, skal der udføres pålidelighedsanalyser (Cronbachs alpha) af de udvalgte udsagn. Hvis denne er mellem 0,7 og 0,95, kan der dannes et indeks (Andersen et al., 2010).

Hirschmans strategier for, hvordan man vil handle, hvis man oplever en forringelse af sin forening; *exit*, *voice* og *loyalty*, er operationaliseret i spørgeskemaets spørgsmål 14: "*Hvad vil du gøre, hvis du bliver utilfreds med foreningen?*". Her skal respondenterne tage stilling til 8 forskellige udsagn om, hvordan de vil handle, hvis de bliver utilfredse med deres forening. På baggrund af dette spørgsmål opstår de tre indekser *exit*, *voice* og *loyalty*.

Indekset for *exit*-strategien er således sammensat af følgende fire udsagn: "*Hvis jeg bliver utilfreds med foreningen, melder jeg mig ud*", "*Hvis foreningen ikke lever op til mine forventninger, finder jeg et andet sted at dyrke idræt*", "*Hvis jeg bliver utilfreds med foreningen, og det rent praktisk var muligt at skifte til en anden forening, så ville jeg vælge at skifte til en anden forening*" og "*Selv om jeg bliver utilfreds med foreningen, vil jeg forblive medlem*". Ved det sidste udsagn er skalaen i databehandlingen efterfølgende blevet vendt om, så det giver udtryk for den samme holdning som de øvrige. Cronbachs alpha for disse fire udsagn er 0,805, og dermed er den interne korrelation så stor, at de fire udsagn kan siges at udtrykke det samme og kan samles i et indeks.

---

⁵ Det er muligt at lave svarkoder om, så der kan kombineres på tværs af disse, men dette ligger uden for uddannelsens rammer og er derfor udeladt.

Indekset for voice-strategien er sammensat af tre udsagn: *"Hvis foreningen ikke lever op til mine forventninger, forsøger jeg aktivt at ændre på dette"*, *"Hvis jeg bliver utilfreds med foreningen, tager jeg det op med nøglepersoner i foreningen"* og *"Hvis foreningen ikke lever op til mine forventninger, tager jeg det op på en generalforsamling eller medlemsmøde"*. For disse tre udsagn er Cronbachs alpha 0,853, og de falder således også inden for konventionen mellem 0,7 og 0,95 (Andersen et al., 2010).

Den sidste af Hirschmans strategier er loyalty, og indekset for denne er dannet af hele fem udsagn, der med en Cronbachs alpha på 0,815 udtrykker det samme: *"Selv om jeg bliver utilfreds med foreningen, vil jeg forblive medlem"*, *"Jeg ville ligeså gerne dyrke idræt i en anden forening, hvis den kunne tilbyde det samme som min nuværende"* (vendt), *"Hvis jeg bliver utilfreds med foreningen, melder jeg mig ud"* (vendt), *"Hvis foreningen ikke lever op til mine forventninger, finder jeg et andet sted at dyrke idræt"* (vendt) og *"Hvis jeg bliver utilfreds med foreningen, og det rent praktisk var muligt at skifte til en anden forening, så ville jeg vælge at skifte til en anden forening"* (vendt). Den opmærksomme læser vil have bemærket, at flere af udsagnene går igen mellem indeksene for exit og loyalty. Dette har sin helt naturlige forklaring i, at disse to strategier helt grundlæggende er hinandens modsætninger. Der indgår dog et udsagn mere i loyalty-indekset end i exit-indekset. Dette udsagn (*"Jeg ville ligeså gerne dyrke idræt i en anden forening, hvis den kunne tilbyde det samme som min nuværende"*) er ikke medtaget i exit-indekset, da det ikke nødvendigvis er udtryk for exit, hvis man er enig i det, fordi det ikke siger noget om, at man rent faktisk forlader foreningen. Derimod udtrykker det i den grad loyalty, hvis man er uenig i udsagnet, hvorfor det er medtaget i dette indeks.

Det fjerde indeks i undersøgelsen er et sammensat udtryk for medlemmernes forhold til deres forening baseret på spørgsmålene 10: *"Hvad synes du om foreningen og dens aktiviteter"*, 11: *"Hvor ofte deltager du i foreningens sociale liv"* og 13: *"Hvordan forholder du dig til det sociale liv i foreningen?"*. Cronbachs alpha er på 0,841 for de hele 15 udsagn, der danner dette indeks.

I tabel 3 er samlet deskriptiv statistik og Cronbachs alpha for de fire indekser. *M* er gennemsnittet på besvarelserne, og *SD* er standardafvigelsen, der beskriver, hvor stor den stokastiske variation mellem besvarelserne er (Johansen, 2006). Svorskalaen går for alle indekser fra 1-7, hvor kodningen for EXIT, VOICE og LOYALTY er et udtryk for, hvordan man vil handle, hvis man bliver utilfreds med foreningen. Her er 1, at man handler ud fra det pågældende indeks, mens 7 er, at

man ikke vil handle således. For FORHOLD er kodningen udtryk for respondenternes holdning til de pågældende udsagn, hvor 1 illustrerer, at man er enig i udsagnet, mens 7 viser, at man er uenig.

Tabel 3. Deskriptiv statistik – indekser for medlemmernes forhold til foreningen.

	N	M	SD	Cronbachs alpha
EXIT	1.889	3,73	1,49	0,805
VOICE	1.886	3,09	1,51	0,853
LOYALTY	1.889	4,21	1,45	0,815
FORHOLD	2.040	3,44	1,01	0,841

Generelt ligger indeksenenes gennemsnit lige til den positive side, hvor VOICE skiller sig ud med den laveste score på 3,09 (SD = 1,51), mens LOYALTY scorer højest med 4,21 (SD = 1,45). At LOYALTY scorer højere end de andre er altså udtryk for, at medlemmerne har mindre tendens til at være loyale og blive i foreningen, end til at ytre deres utilfredshed med de oplevede forringelser (voice) eller simpelthen at forlade foreningen (exit). Indekset for den kombinerede variabel FORHOLD ligger som de øvrige indekser også til den positive side, og det ser dermed ud til, at deltagerne i undersøgelsen generelt har et godt forhold til deres forening, når det kommer til deltagelse i det sociale liv og meningen om foreningen og dennes aktiviteter.

Mens forholdet til foreningen kan beskrives ud fra ovennævnte variable, så kan der dog være andre ting, der spiller ind. For eksempel kan den hyppighed, hvormed man dyrker idræt i foreningen, også have noget at gøre med, hvor godt man kender/lærer sine klubkammerater at kende, og hvor tilfreds man er med foreningen og dennes tilbud.

Tabel 4. Hvor ofte dyrker du sædvanligvis idræt i foreningen?

N = 2.119	Antal, der har valgt denne svarmulighed	%
5 gange om ugen eller mere	202	9,5
4 gange om ugen	278	13,1
3 gange om ugen	480	22,7
2 gange om ugen	502	23,7
1 gang om ugen	219	10,3
1-3 gange om måneden	139	6,6
Sjældnere end 1 gang om måneden	145	6,8
Aldrig	154	7,3
Total	2.119	100,0

I tabel 4 ses besvarelsenerne for spørgsmål 6: "Hvor ofte dyrker du sædvanligvis idræt i foreningen?". 56,7 % ($n = 1.201$) af respondenterne benytter sig af deres forenings træningstilbud 1-3 gange om ugen, mens 22,6 % ($n = 480$) udnytter tilbuddene 4 gange om ugen eller mere, og kun 13,4 % ($n = 284$) træner med mindre end én gang om ugen. De fleste medlemmer benytter altså foreningens træningstilbud regelmæssigt. Der er dog også 7,3 % ($n = 154$) af medlemmerne, der aldrig benytter sig af foreningens træningstilbud, hvilket højst sandsynligt er de medlemmer, der som tidligere beskrevet, kun er medlemmer for at kunne indløse licens.

Ligesom det kan have betydning, hvor ofte man træner i foreningen, kan det også have en betydning, når medlemmerne spørges direkte om, hvilket forhold de har til deres forening (spørgsmål 9). Tabel 5 viser, at over halvdelen af medlemmerne (61,1 %, $n = 1.260$) anser foreningen for at være " ... et af flere steder, jeg dyrker idræt", mens 18,8 % ($n = 388$) anser deres forening for at være det vigtigste sted, de dyrker idræt. 20,0 % ($n = 413$) af deltagerne svarer, at andre steder, de dyrker idræt, er vigtigere end foreningen.

Tabel 5. Hvilket udsagn beskriver bedst dit forhold til foreningen?

$N = 2.061$	Antal, der har valgt denne svarmulighed	%
Foreningen er det vigtigste sted, jeg dyrker idræt	388	18,8
Foreningen er et af flere steder, jeg dyrker idræt	1260	61,1
Andre steder jeg dyrker idræt er vigtigere end foreningen	413	20,0
Total	2.061	100,0

En yderligere måde at udtrykke foreningens betydning for medlemmerne er at se på medlemmernes indbyrdes forhold. I spørgsmål 12 spørges ind til forholdet til foreningens øvrige medlemmer (tabel 6). Her har ca. halvdelen (51,1 %, $n = 1.020$) angivet, at de allerede kendte et eller flere medlemmer, da de meldte sig ind i foreningen. Når man skal vælge, hvilken forening man skal melde sig ind i, har man altså en vis tendens til at søge mod noget, man kender. At man lærer nye mennesker at kende i en forening er ingen overraskelse, og 72,8 % ($n = 1.455$) har sagt ja til, at de har fået nye venner gennem deres deltagelse i foreningen. Mange anser altså deres klubkammerater som venner, men hvorvidt disse venskaber rækker ud over foreningslivet og ind i det private liv er mere begrænset. 31,6 % ($n = 628$) af deltagerne angiver, at de ses privat med medlemmer fra foreningen, de ikke kendte, da de meldte sig ind. I en sportsgren, der for manges vedkommende er meget tidskrævende, virker dette faktisk som et forholdsvist højt tal. En ting er,

at man ses privat med de medlemmer, man kendte i forvejen, noget andet er at finde tid til at involvere nye træningsvenkaber i det private liv. På den anden side kan det også være netop, fordi sporten er tidskrævende, at der bruges meget tid med nye mennesker og derved udvikles venkaber der rækker ud over træningen.

Tabel 6. Hvordan er dit forhold til andre medlemmer i foreningen?

	N	Ja	%	Nej	%
Da jeg meldte mig ind i foreningen, kendte jeg allerede et eller flere medlemmer	1.998	1.020	51,1	978	48,9
Jeg har fået nye venner gennem min deltagelse i foreningen	1.998	1.455	72,8	543	27,2
Jeg ses privat med medlemmer fra foreningen, jeg ikke kendte, inden jeg meldte mig ind	1.987	628	31,6	1.359	68,4

På baggrund af de forrige spørgsmål er det logisk, at ens forhold til foreningen kan afspejles i, hvor længe man har været medlem af denne. Men det kan også afspejles i, hvor længe man har dyrket triatlon i det hele taget. Da der ikke spørges samlet til disse to variable, optræder de næste spørgsmål, der behandles her, i hver deres ende af spørgeskemaet. De skal dog ses i sammenhæng for, at der kan drages konklusioner fra tallene. Tabel 7 samler således besvarelserne fra spørgsmål 2: "Hvor længe har du været medlem af foreningen?" og spørgsmål 27: "Hvor længe har du dyrket triatlon?". For spørgsmål 2 ($n = 2.144$) har 85,4 % af respondenterne sat deres kryds i "mindre end 1 år", "1-2 år" eller "2-5 år", mens kun 14,6 % af respondenterne har været medlem af deres forening i 5 år eller mere. For spørgsmål 27 ($n = 1.810$) har 80,3 % angivet at have dyrket triatlon i op til 5 år, mens 19,7 % har dyrket triatlon i mere end 5 år.

Tabel 7. Spørgsmål 2 og 27.

	<i>Hvor længe har du været medlem af foreningen?</i>		<i>Hvor længe har du dyrket triatlon?</i>	
	N = 2.144		N = 1.810	
	Antal, der har valgt denne svarmulighed	%	Antal, der har valgt denne svarmulighed	%
Mindre end 1 år	821	38,3	387	21,4
1-2 år	493	23,0	433	23,9
2-5 år	517	24,1	633	35,0
5-10 år	169	7,9	175	9,7
10-20 år	103	4,8	112	6,2
Mere end 20 år	41	1,9	70	3,9
Total	2.144	100,0	1.810	100,0

Det er relevant at se på spørgsmål 2, da man helt naturligt får en større tilknytning til sin forening, jo længere tid man er medlem af den. Således finder Østerlund eksempelvis en positiv sammenhæng mellem varighed af medlemskab og medlemmernes engagement i foreningslivet (Østerlund & Seippel, 2013 og Østerlund, 2014). Venstre side af ovenstående tabel kan isoleret set tolkes, som at triatlonsporten er hastigt voksende. Kun 6,7 % af deltagerne har været medlemmer i deres forening i mere end 10 år, mens hele 61,4 % blot har været medlemmer i op til to år. Dette kan dog også blot være et udtryk for, at mange medlemmer skifter forening ofte og ikke bliver i den samme forening i en længere årrække. Derfor er det nødvendigt også at tage højre side af tabellen med i overvejelserne, inden man drager konklusioner vedrørende væksten i triatlonsporten. Besvarelserne fra højre side af tabellen viser, at 45,3 % af respondenterne kun har dyrket triatlon i op til to år, og væksten i triatlonsporten står dermed for over halvdelen (62,4 % - 820 ud af 1.314) af alle de nye medlemmer i foreningerne inden for de seneste to år. Denne andel kan endog være endnu højere, da 15,6 % af de respondenter, der besvarede det første spørgsmål, ikke har besvaret det andet spørgsmål.

Der er dog stadig 494 personer, der har skiftet klub inden for de seneste to år, hvilket svarer til 37,3 % af dem, der har dyrket triatlon i mere end to år. Dette er et forholdsvist højt tal (dog kan det være overestimeret, jf. frafaldet i besvarelser), og det kan være udtryk for, at foreningerne generelt har et problem med at fastholde deres medlemmer i længere tid. Dette kan der være flere årsager til. En del af svaret kan højst sandsynligt findes i, at foreninger, der før var små og personlige, har ladet sig vokse store og upersonlige, hvor mange melder sig ind udelukkende for at få licens til at køre stævner. Dette kan få nogle medlemmer til at søge væk for at finde tilbage til det mere personlige i de små foreninger eller sågar selv starte en ny forening op. Et eksempel herpå er følgende kommentar fra en af respondenterne:

"... foreningen har store udfordringer med at holde sammen på medlemmerne efter, at klubben er vokset fra ca. 150 til omkring 500 medlemmer på få år. Det er blevet upersonligt, vi har ikke nogen frivillige, og der er forbavsende få, der møder op til træningerne på trods af, at vi er sådan en stor klub. (...) Jeg mener, at foreningen enten skulle have holdt fast i at holde klubben på omkring de 150 medlemmer, ligesom den anden klub, som foreningen sammenligner sig med, eller at de skal vælge at gøre det til et kommercielt foretagende, ligesom Fitnessdk Tri. Det er mit indtryk, at

begge disse klubber fungerer langt bedre på hver deres måde. Grunden til, at jeg bliver i foreningen, er, fordi min kæreste er medlem her.”

En anden forklaring kan være, at de (i mange tilfælde nye) foreninger, der drives mere kommercielt, tiltrækker en del triatleter, der ikke har tid/lyst til at deltage i det frivillige arbejde, som er basen i de oprindelige foreninger.

Endnu en årsag til at skifte forening kan være, at man flytter, så man får for langt til og fra træning. Transporttiden til foreningen har dermed også noget at sige om forholdet til foreningen. I spørgsmål 5 er deltagerne således blev spurgt om, hvor lang transporttid de har til deres forening, hvilket fremgår af tabel 8 herunder. Hele 62,0 % ($n = 1.311$) har under et kvarters transport til foreningen, mens der kun er 8,2 % ($n = 173$), der har 30 minutter eller mere.

Tabel 8. Hvor lang transporttid har du til foreningen? (kun den ene vej).

N = 2.116	Antal, der har valgt denne svarmulighed	%
Under 5 minutter	268	12,7
5-14 minutter	1.043	49,3
15-29 minutter	512	24,2
30-45 minutter	131	6,2
Over 45 minutter	42	2,0
Ved ikke/ikke relevant	120	5,7
Total	2.116	100,0

Ovenstående tyder på, at man primært vælger en forening i sit eget nærområde. Der er dog også en forholdsvis stor mellemgruppe, der har mellem 15 og 29 minutter til foreningen (24,2 %, $n = 512$), hvilket sammen med de længere transporttider (30-45 minutter og over 45 minutter) kan være udtryk for, at der dels er en del foreninger med venteliste (især i hovedstadsområdet) og dels er triatleter, der er medlem primært for licensens skyld. En del af sidstnævnte skal dog nok også findes blandt de 5,7 % ($n = 120$), der har angivet, at de ikke ved det, eller at oplysningen ikke er relevant.

Forholdet til ens forening kan også vurderes ud fra, om man er den eneste i familien, der dyrker idræt i foreningen, eller om der er flere aktive familiemedlemmer (spørgsmål 4). Tabel 9 viser, at størstedelen (70,5 %) af deltagerne i undersøgelsen er de eneste i deres familie, der er aktive i deres forening. Triatlon som familiesport er altså endnu ikke specielt udbredt, men da forbundet gør en stor indsats i forhold til ungdomsarbejdet (Clausen, 2015), kan det forventes, at en

gentagelse af spørgsmålet om et par år vil vise en større andel, der har familiemedlemmer, der er aktive i deres forening. Alle deltagerne i undersøgelsen har besvaret dette spørgsmål, hvorfor tallene må siges at give et meget præcist billede af deltagerne.

Tabel 9. Spørgsmål 4: Er andre i din familie aktive i foreningen? (sæt gerne flere krydser).

N = 2.145	Antal, der har valgt denne svarmulighed	%
Samlever/ægtefælle	393	18,3
Et barn	101	4,7
Flere børn	99	4,6
Mine forældre	49	2,3
Mine søskende	69	3,2
Andre	50	2,3
Nej	1.513	70,5

Ovenstående faktorer giver alle udtryk for medlemmernes forhold til deres forening. Det er faktorer, som foreningerne i større eller mindre grad aktivt kan gå ind og påvirke i forsøget på at forbedre medlemmernes forhold til foreningen. Selv om det ikke ligger lige for, at foreningerne kan påvirke, hvor længe medlemmerne er medlem af foreningen, kan det argumenteres, at de kan gøre det ved fx at udarbejde en strategi for fastholdelse af medlemmer. Dog er det ikke noget, der kan ændres fra dag til dag. Ligeledes kan foreningerne også godt forsøge at gøre det attraktivt for familiemedlemmer at være medlemmer i foreningen ved fx at lave forskellige familietilbud (eksempelvis særligt familiekontingent) eller starte børne-/ungdomsafdelinger op. Disse sidstnævnte faktorer er altså nogle, der sammen med en række baggrundsvariable skal kontrolleres, når sammenhængen mellem medlemmernes forhold til deres forening og frivillighedsgraden undersøges i afsnit 4.4.

4.3. Forskelle mellem de frivillige og de ikke-frivillige

I de følgende afsnit undersøges, om der er forskel mellem de frivillige og de ikke-frivillige på de forskellige variable, der er blevet præsenteret i de forrige afsnit. Det drejer sig altså om følgende 18 variable, der kan opdeles i primære variable og kontrolvariable:

Primære variable

- EXIT
- VOICE
- LOYALTY

- FORHOLD
- Træningshyppighed
- Foreningen som det vigtigste sted, man dyrker idræt
- Kendte andre medlemmer i forvejen
- Har fået nye venner i foreningen
- Ses privat med nye venner i foreningen

Kontrolvariable

- Antal år i foreningen
- Antal år i sporten
- Transporttid mellem hjemmet og foreningen
- Familiemedlemmer, der er aktive i foreningen
- Børn, der er aktive i foreningen
- Yngste barns alder
- Alder
- Køn
- Uddannelse og beskæftigelse

4.3.2. Primære variable

I dette afsnit undersøges det, om der er forskel mellem de frivillige og de ikke-frivillige, når det kommer til undersøgelsens primære variable. De primære variable handler i høj grad om medlemmernes forhold til deres forening og knytter sig til de første 9 hypoteser fra hypotesekonstruktionen i afsnit 2.3.1.

De første fire variable er undersøgelsens fire indekser: EXIT, VOICE, LOYALTY og FORHOLD (jf. tabel 10). De første tre af disse knytter sig til hypoteserne 1-3:

Hypotese 1: *Jo højere grad af exit medlemmerne udtrykker, des mindre tilbøjelige er de til at udføre frivilligt arbejde.*

Hypotese 2: *Jo højere grad af loyalty medlemmerne udtrykker, des mere tilbøjelige er de til at udføre frivilligt arbejde.*

Hypotese 3: *Jo højere grad af voice medlemmerne udtrykker, des mere tilbøjelige er de til at udføre frivilligt arbejde.*

For at teste om de forskelle, der kan ses i tabellen er signifikante, udføres en ANOVA-analyse på hvert indeks i forhold til grupperne. For at kunne benytte ANOVA kræves varianshomogenitet, og

der skal derfor i samme ombæring testes herfor. Dette gøres vha. Levenes homogenitetstest, og resultatet af denne ses i den anden kolonne. Der er et enkelt indeks, der ikke opfylder kravet om varianshomogenitet (VOICE), hvorfor resultatet af ANOVA-testen skal tages med et vist forbehold. Dog angives lige præcis ANOVA-testen som værende en robust test, hvilket betyder, at den stadig er nøjagtig, selv om de benyttede variable ikke opfylder kravene for parametrisk testning (Field, 2009). Derfor gøres der ikke andet ved homogenitetstestens resultat, end at det er noteret i tabellen. ANOVA er højsignifikant på samtlige indekser, hvilket betyder, at de forskelle, der kan aflæses i tabellen, ikke er tilfældige.

Tabel 10. ANOVA og deskriptiv statistik for undersøgelsens fire indekser

Indeks	Varianshomogenitet	Frivillige			Ikke-frivillige		
		N	M	SD	N	M	SD
EXIT***	Ja ($p = 0,539$)	411	4,56	1,45	1.387	3,48	1,42
VOICE ^(***)	Nej ($p < 0,001$)	411	2,05	1,03	1.384	3,38	1,50
LOYALTY***	Ja ($p = 0,545$)	411	3,37	1,38	1.387	4,46	1,38
FORHOLD***	Ja ($p = 0,218$)	412	2,71	0,88	1.404	3,63	0,95

* $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$

Alle indekser vurderes som tidligere nævnt på en skala fra 1-7, hvor 1 i de første tre tilfælde er, at man er meget tilbøjelig til at benytte den pågældende strategi, mens 7 er, at man ikke er. Af tallene for EXIT fremgår det, at de frivillige er mindre tilbøjelige til at benytte sig af denne strategi end de ikke-frivillige (4,56 mod 3,48). Vendes dette om og ses i forhold til hypotese 1, så bekræfter tallene, at jo højere grad af EXIT medlemmerne udtrykker (dvs. en lav score), des mindre tilbøjelig er de til at udføre frivilligt arbejde. Dette bekræftes ligeledes af en stærk signifikant variansanalyse ($p < 0,001$). Sagt med andre ord: Jo løsere tilknytning medlemmerne har til deres forening (høj grad af EXIT), des mindre tilbøjelige er de til at udføre frivilligt arbejde.

For VOICE-indekset, der knytter sig til hypotese 3, er forholdet mellem grupperne lige omvendt. Således findes her den laveste score blandt de frivillige (2,05), mens de ikke-frivillige stadig er i den positive ende af skalaen (3,38), men dog mindre tilbøjelige til at benytte voice-strategien end de frivillige. Her ser det også ud til, at hypotesen kan bekræftes, da de frivillige i højere grad end de ikke-frivillige giver udtryk for at benytte sig af denne strategi ved utilfredshed med foreningen. Dette betyder dog ikke nødvendigvis, at de ikke-frivillige oftest vil ty til exit-strategien ved utilfredshed. Faktisk indikerer tallene, at de i højere grad vil benytte sig af voice-strategien end exit-strategien (3,38 mod 3,48).

Den sidste strategi, der kan benyttes ved utilfredshed med foreningen, er loyalty-strategien, der knytter sig til hypotese 2. Også her er de frivillige mere tilbøjelige til at benytte sig af denne strategi end de ikke-frivillige (3,37 mod 4,46), og denne forskel er højsignifikant ($p < 0,001$) og bekræfter dermed også den tilhørende hypotese.

For begge grupper gælder det, at de er mest tilbøjelige til at benytte sig af voice-strategien (laveste score af de tre i begge grupper), men her ophører ligheden så også. Mens de frivillige er mindst tilbøjelige til at benytte exit-strategien, er de ikke-frivillige mindst tilbøjelige til at benytte loyalty-strategien, hvilket bekræfter, at der er en vis forskel i de frivilliges og de ikke-frivilliges tilknytning til deres foreninger.

Resultaterne her bekræfter det komplekse forhold mellem de tre strategier, der blev præsenteret i det indledende teoretiske afsnit (2.1.). Hirschman (1970) selv opsummerer forholdet som, at loyalty mindsker exit og aktiverer voice. Dette stemmer overens med, at der i gruppen med den højeste grad af loyalty er en mindsket grad af exit. Samtidig er graden af voice steget markant, når der sammenlignes med resultaterne for den samlede respondentgruppe (jf. tabel 3, s. 41). Hvorvidt kausalitetsforholdet mellem de tre strategier er, som Hirschman udtrykker det, kan dog ikke hverken be- eller afkræftes. Som fremført i det teoretiske afsnit kan det således også være den højere grad af voice, der får graden af loyalty til at stige.

Det fjerde indeks er indekset for FORHOLD, der knytter sig til hypotese 4: *Jo bedre forhold medlemmerne har til deres forening, des mere tilbøjelige er de til at udføre frivilligt arbejde*. Med en score på blot 2,71 angiver de frivillige, at de har et godt forhold til deres forening, når det kommer til holdninger til og deltagelse i sociale arrangementer og øvrige aktiviteter i foreningen. De ikke-frivillige har også et godt forhold til deres forening, men de er alligevel signifikant mere forbeholdne og scorer kun 3,63 ved dette indeks. Hermed bekræftes også den fjerde hypotese.

Den næste variabel, der undersøges, er deltagernes træningshyppighed, som der spørges til i spørgeskemaets spørgsmål 6: *"Hvor ofte dyrker du sædvanligvis idræt i foreningen?"*. I tabel 11 herunder kan ses, hvordan besvarelsene fordeler sig mellem de to grupper. Over halvdelen (68,2 %) af de frivillige dyrker idræt i deres forening tre eller flere gange om ugen, mens dette kun gælder for 39,5 % af de ikke-frivillige. I den anden ende af spektret er der ligeledes stor forskel: Kun 7,5 % af de frivillige angiver at dyrke idræt i foreningen mindre end en gang om ugen, mens dette gælder for hele 23,0 % af de ikke-frivillige. Det ser således ud til, at de frivillige er mere

aktive i deres forening, når det kommer til træningen. Dette bakkes op af en stærkt signifikant χ^2 -test ($p < 0,001$), og bekræfter dermed hypotese 5: *Medlemmer, der træner ofte i deres forening, er mere tilbøjelige til at udføre frivilligt arbejde end dem, der træner sjældnere.*

Tabel 11. Spørgsmål 6: "Hvor ofte dyrker du sædvanligvis idræt i foreningen?"

	Frivillige		Ikke-frivillige	
	N = 412	%	N = 1.408	%
5 gange om ugen eller mere	70	17,0	99	7,0
4 gange om ugen	89	21,6	161	11,4
3 gange om ugen	122	29,6	296	21,0
2 gange om ugen	73	17,7	366	26,0
1 gang om ugen	27	6,6	162	11,5
1-3 gang om måneden	16	3,9	108	7,7
Sjældnere end 1 gang om måneden	11	2,7	99	7,0
Aldrig	4	1,0	117	8,3

I spørgsmål 9 er deltagerne blevet spurgt direkte til deres forhold til deres forening, og der er temmelig stor forskel på, hvordan de frivillige og de ikke-frivillige svarer (jf. tabel 12).

Tabel 12. Spørgsmål 9: "Hvilket udsagn beskriver bedst dit forhold til foreningen?"

	Frivillige		Ikke-frivillige	
	N = 394	%	N = 1.383	%
Foreningen er det vigtigste sted, jeg dyrker idræt	146	37,1	200	14,5
Foreningen er et af flere steder, jeg dyrker idræt	221	56,1	882	63,8
Andre steder, jeg dyrker idræt, er vigtigere end foreningen	27	6,9	301	21,8

I begge grupper svarer over halvdelen, at foreningen er et af flere steder, de dyrker idræt, og der er her kun 7,7 procentpoint forskel mellem grupperne. Den største forskel findes i den første svarkategori, hvor 37,1 % af de frivillige har svaret, at foreningen er det vigtigste sted, de dyrker idræt, mod kun 14,5 % af de ikke-frivillige. Her er altså over 20 procentpoint forskel mellem grupperne, og de frivillige ser dermed ud til at være noget mere knyttet til deres forening end de ikke-frivillige. En stærkt signifikant χ^2 -test ($p < 0,001$) bekræfter både dette og hypotese 6: *De medlemmer, der angiver foreningen som det vigtigste sted, de dyrker idræt, er mere tilbøjelige til at deltage i frivilligt arbejde i foreningen, end de øvrige medlemmer.*

Forholdet til foreningens øvrige medlemmer kan også spille ind, når medlemmernes forhold til foreningen skal vurderes. Til at beskrive dette har deltagerne skulle angive enten ja eller nej til tre udsagn i spørgsmål 12: "Hvordan er dit forhold til andre medlemmer i foreningen?". Der er indledningsvist konstrueret en hypotese for hvert af disse udsagn, og vi skal dermed undersøge, om hypoteserne 7-9 kan be- eller afkræftes:

Hypotese 7: *Medlemmer, der har fået nye venner gennem deres deltagelse i foreningen, er mere tilbøjelige til at udføre frivilligt arbejde end dem, der ikke har.*

Hypotese 8: *Medlemmer, der ses privat med andre medlemmer af foreningen, som de ikke kendte ved indmeldelse, er mere tilbøjelige til at engagere sig i frivilligt arbejde end dem, der ikke gør.*

Hypotese 9: *Medlemmer, der kendte et eller flere andre medlemmer ved indmeldelse i foreningen, er mere tilbøjelige til at arbejde frivilligt i foreningen end medlemmer, der ikke kendte nogen ved indmeldelse.*

Tabel 13 herunder viser, hvor mange fra hver gruppe, der har besvaret spørgsmålet (angivet med fed), samt herunder hvor mange heraf, der har svaret ja til hvert udsagn. Både blandt de frivillige og de ikke-frivillige har flest svaret positivt på det udsagn, der knytter sig til hypotese 7; nemlig at respondenterne har fået nye venner gennem deres deltagelse i foreningen. Hvor dette gælder for næsten alle de frivillige (94,9 %), mens det dog kun er omkring 2/3 af de ikke-frivillige, der har det sådan. Der er således 28,6 procentpoint forskel mellem de to grupper, og hypotese 7 kan gennem en højsignifikant χ^2 -test ($p < 0,001$) bekræftes.

Tabel 13. χ^2 -test på spørgsmål 12: "Hvordan er dit forhold til andre medlemmer i foreningen?"

	Frivillige		Ikke-frivillige	
	N	%	N	%
Har fået nye venner gennem deltagelse i foreningen***	412		1.397	
	391	94,9	926	66,3
Ses privat med medlemmer, jeg ikke kendte ved indmeldelse***	412		1.389	
	255	61,9	308	22,2
Kendte et eller flere medlemmer i forvejen***	412		1.395	
	240	58,3	684	49,0

* $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$

Den største forskel mellem grupperne skal findes i det udsagn, der knytter sig til hypotese 8, hvor der er hele 39,7 procentpoint forskel mellem de frivillige og de ikke-frivillige. Her har kun 22,2 % af

de ikke-frivillige angivet, at de ses privat med andre medlemmer af foreningen, som de ikke kendte, da de meldte sig ind, mens andelen af de frivillige her er helt oppe på 61,9 %. Også her bekræftes hypotesen af en højsignifikant χ^2 -test ($p < 0,001$).

Den mindste forskel findes i det nederste udsagn, der knytter sig til hypotese 9. Her angiver omkring halvdelen fra begge grupper, at de kendte et eller flere medlemmer fra foreningen, da de selv meldte sig ind. Der er dog stadig 9,3 procentpoint forskel i de frivilliges favør, og med en stærkt signifikant χ^2 -test ($p < 0,001$) kan hypotese 14 ligesom de forrige hypoteser bekræftes.

4.3.1. Kontrolvariable

I dette afsnit undersøges det, om der er forskel mellem de frivillige og de ikke-frivillige, når det kommer til undersøgelsens kontrolvariable. De første af disse handler som de primære variable også om medlemmernes tilknytning til deres forening, mens de sidste er en række baggrundsvariable. Kontrolvariablene knytter sig til hypoteserne 10-18 (jf. afsnit 2.3.2).

Indledningsvis ses der på, hvor længe respondenterne har været medlem af deres forening fordelt på de to grupper: frivillige og ikke-frivillige. Her afsløres det, at de frivillige faktisk svarer rimelig jævnt fordelt over svarkategorierne: *Mindre end 1 år*, *1-2 år*, *2-5 år*, *5-10 år*, *10-20 år* og *Mere end 20 år*, dog med typetallet i kategorien 2-5 år (jf. tabel 14). De frivillige består altså af gamle såvel som nye medlemmer. De ikke-frivillige består primært af medlemmer, der har været i deres forening i op til 5 år (90,1 % - 1.269 af 1.408 ikke-frivillige). Andelen af ikke-frivillige falder dog gennem alle årene i takt med, at andelen af frivillige stiger. Det ser altså ud til, at der er en vis sammenhæng mellem, hvor længe man har været i sin forening, og hvorvidt man engagerer sig i frivilligt arbejde. Dette bekræftes af en χ^2 -test, der viser stærkt signifikante forskelle mellem grupperne ($p < 0,001$). Hypotese 10: *De medlemmer, der har været medlem af foreningen i lang tid er mere tilbøjelige til at engagere sig i frivilligt arbejde end dem, der har været medlem i mindre end et år* kan hermed bekræftes.

Blandt alle de medlemmer, der har været i deres forening i op til 5 år, er 18,1 % (280 af 1.549) involveret i fast frivilligt arbejde, mens de resterende 81,9 % ikke udfører frivilligt arbejde. Det er ikke så overraskende, at man som ny i en forening ikke kaster sig ud i faste frivillige opgaver med det samme, men så meget desto mere imponerende, at hele 16,3 % (67 af 412) af de faste frivillige kun har været medlem i deres forening i under et år. Antageligvis kommer en del af disse fra andre foreninger, hvor de har indgået i fast foreningsarbejde og derfor har fundet det ligetil at gå ind i

det igen, men det kan også dække over de helt nystartede foreninger, som der i disse år kommer mange af i triatlonverdenen.

Tabel 14. Oversigt over de frivilliges fordeling på medlemskab og erfaring inden for triatlon.

	Frivillige		Ikke-frivillige		Total
	N	%	N	%	N
Hvor længe har du været medlem af foreningen?	412		1.408		1.820
Mindre end 1 år	67	9,7	627	90,3	694
1-2 år	68	16,6	341	83,4	409
2-5 år	145	32,5	301	67,5	446
5-10 år	63	43,8	81	56,3	144
10-20 år	51	54,3	43	45,7	94
Mere end 20 år	18	54,5	15	45,5	33
Hvor længe har du dyrket triatlon?	404		1.378		1.782
Mindre end 1 år	33	8,6	350	91,4	383
1-2 år	66	15,5	359	84,5	425
2-5 år	162	25,9	463	74,1	625
5-10 år	65	38,5	104	61,5	169
10-20 år	47	42,7	63	57,3	110
Mere end 20 år	31	44,3	39	55,7	70

Dette underbygges af tabellens nederste del, hvor det fremgår, at det rent faktisk kun er 8,2 % (33 af 404) af de frivillige, der har dyrket triatlon i op til et år. At man har været kort tid i en forening er altså ikke nødvendigvis ensbetydende med, at man har været kort tid i sporten, og selv om undersøgelsens overordnede hypotese er, at det er forholdet til foreningen, der er afgørende for, om man involverer sig i frivilligt arbejde, så kan mange år i sporten generelt godt tænkes at være så netværksbefordrende, at man også relativt hurtigt bliver involveret i frivilligt arbejde i en ny forening. Derfor kontrolleres også for, hvor længe man har været i sporten i de multivariate analyser. Ligesom i den øverste del af tabellen falder andelen ikke-frivillige over alle årene, således at der for hvert interval er en større andel af medlemmerne, der er engageret i fast frivilligt arbejde. Også her viser en χ^2 -test stærk signifikant forskel mellem grupperne ($p < 0,001$). Således kan også hypotese 11: *De respondenter, der har været i triatlonsporten i lang tid, er mere tilbøjelige til at arbejde frivilligt, end dem, der har været i sporten i kort tid* bekræftes.

Hvor langt man har til sin forening (målt i transporttid) kan også sige noget om ens tilknytning til foreningen, og hypotese 12 lyder således: *Hvis man har kort transporttid til foreningen, er man mere tilbøjelig til at udføre frivilligt arbejde, end hvis man har længere transporttid*. Tabel 15 vil vise, om denne hypotese holder. Tabellen viser, at langt størstedelen af medlemmerne (87,0 % -

1.576 af 1.811) har under 30 minutters transport til deres forening og over halvdelen (62,8 % - 1.137 af 1.811) har under 15 minutter. Altså findes de fleste medlemmer i nærområdet. Hele 93,2 % (383 af 411) af de frivillige har under 30 minutters transport til foreningen, mens det tilsvarende tal for de ikke-frivillige er 8,0 procentpoint lavere (85,2 %). For dem, der har under 15 minutters transport, er forskellen mellem grupperne oppe på 13,2 procentpoint (73,0 % for de frivillige og 59,8 % for de ikke-frivillige).

Tabel 15. Spørgsmål 5: "Hvor lang transporttid har du til foreningen? (kun den ene vej)".

	Frivillige		Ikke-frivillige	
	N = 411	%	N = 1.400	%
Under 5 minutter	72	17,5	155	11,1
5-14 minutter	228	55,5	682	48,7
15-29 minutter	83	20,2	356	25,4
30-45 minutter	14	3,4	93	6,6
Over 45 minutter	3	0,7	30	2,1
Ved ikke/ikke relevant	11	2,7	84	6,0

Der er således en større andel af de ikke-frivillige, der har lang transporttid til deres forening, end der er blandt de frivillige, og en χ^2 -test viser, at der er højsignifikant forskel mellem grupperne ($p < 0,001$). Det ser altså ud til, at hypotese 12 kan bekræftes, og foreningerne bør derfor rekruttere deres nye medlemmer fra lokalområdet, hvis de gerne vil have disse til at engagere sig i frivilligt arbejde.

De næste tre kontrolvariable handler om familiære forhold i tilknytning til foreningen. Det undersøges, hvorvidt man har børn, der er aktive i foreningen, samt om man i det hele taget har familie, der er aktive i foreningen. Der spørges i indeværende undersøgelse til, om der er nogen familiemedlemmer, der er aktive i foreningen (spørgsmål 4). Her defineres "aktive i foreningen" ikke som, at det skal være som medlemmer, og det er dermed åbent for andre fortolkninger af respondenterne. Det er dog ikke urimeligt at antage, at de fleste har tolket spørgsmålet som, om der er familiemedlemmer, der også er medlemmer af foreningen. Spørgsmålet er opstillet med følgende svarkategorier:

- Ja, ægtefælle/samlever
- Ja, et barn
- Ja, flere børn
- Ja, mine forældre
- Ja, mine søskende

- Ja, andre (angiv gerne hvem)
- Nej

Besvarelserne på dette spørgsmål kan ses i den øverste del af tabel 16. De viser, at der er en noget større andel af de frivillige med børn, hvis børn er aktive i foreningen, end der er blandt de ikke-frivillige med børn (23,5 % mod 13,7 %). Når der undersøges for, om de medlemmer, hvis børn er aktive i foreningen, er mere frivillige end de medlemmer, hvis børn ikke er aktive i foreningen, er der genereret en variabel på baggrund af ovennævnte spørgsmål, men hvor omkodningen er anderledes⁶. I spørgeskemaet spørges ikke direkte til, hvorvidt respondenterne har børn, men blot om vedkommende bor med børn, hvorfor der kan være respondenter, der faktisk har børn, som blot bor hos den anden forælder. Disse vil i så fald mangle i denne analyse.

Tabel 16. Familie og børn i foreningen

	Frivillige		Ikke-frivillige	
	N	%	N	%
Børn i foreningen***	213		783	
Ja	50	23,5	107	13,7
Nej	163	76,5	676	86,3
Familie i foreningen***	411		1.401	
Ja	167	40,6	350	25,0
Nej	244	59,4	1.051	75,0

* $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$

En χ^2 -test bekræfter forskellen mellem grupperne ($p < 0,001$), hvilket tyder på, at hypotese 13: *Der findes positiv sammenhæng mellem at have børn i foreningen og tilbøjeligheden til at udføre frivilligt arbejde* kan bekræftes.

I den nederste del af tabel 16, ses det, at der også her er en større andel af de frivillige, der har familie i foreningen end blandt de ikke-frivillige (40,6 % mod 25,0 %). I analyserne er besvarelserne omkodet til en binær variabel med ja og nej som svarmuligheder, og der skelnes dermed ikke mellem, om det er forældre, søskende, samlever eller børn, der er aktive i foreningen. En χ^2 -test bekræfter forskellen mellem grupperne ($p < 0,001$) og dermed hypotese 14: *Medlemmer med*

⁶ I omkodningen indgår kun de to svarmuligheder omhandlende et eller flere børn, der kodes til ja, mens de resterende svarmuligheder kodes til nej. Samtidig stilles der som betingelse for at indgå i analysen, at man i spørgsmål 36 har svaret, at man bor med et eller flere børn, da det ikke giver mening at sammenligne med de personer, der ikke har børn. Da de to spørgsmål er placeret henholdsvis tidligt og sent i spørgeskemaet, udelukkes et antal positive besvarelser af det første spørgsmål på grund af manglende besvarelser i det sidste.

familie i foreningen vil være mere tilbøjelige til at udføre frivilligt arbejde end medlemmer, der ikke har familie i foreningen.

I forhold til det at have børn i foreningen, må yngste barns alder dog også bringes i spil, og tabel 17 viser, at der er forskel mellem de to respondentgrupper og deres yngste barns alder. Dette bekræftes ved en χ^2 -test ($p < 0,001$), og de ikke-frivilliges yngste barn er således yngre end de frivilliges. Da de ikke-frivillige samtidig er yngre end de frivillige (jf. tabel 18) kan det dog være, at forklaringen skal findes her. Hypotese 15: *medlemmer med små børn er mindre tilbøjelige til at engagere sig i frivilligt arbejde, end medlemmer med store børn* kan dog som udgangspunkt bekræftes. Disse uklare forhold indikerer meget godt, hvorfor der skal kontrolleres for andre variable i de multivariate analyser.

Tabel 17. Spørgsmål 37: "Hvor gammel er det yngste af dine hjemmeboende børn?"

	Faste frivillige		Ikke-frivillige	
	N = 210	%	N = 776	%
0-2 år	16	7,6	78	10,1
2-5 år	23	11,0	140	18,0
5-8 år	34	16,2	133	17,1
8-11 år	40	19,0	129	16,6
11-14 år	31	14,8	122	15,7
14-17 år	41	19,5	96	12,4
Over 17 år	25	11,9	78	10,1

De sidste variable, der skal kontrolleres for, er baggrundsvariable som alder, køn, uddannelse og beskæftigelse. Gennemsnitsalderen for alle respondenterne er 40 år ($SD = 10,027$), hvor den yngste respondent er 17 år, og den ældste er 76 år. Tabel 18 viser, at de frivillige er lidt ældre end de ikke-frivillige, og denne forskel er signifikant ($p = 0,004$). Kønsfordelingen på den samlede gruppe respondenter er sådan, at kun 25,8 % er kvinder, mens hele 74,2 % er mænd. Analyseres de tilsvarende tal for henholdsvis frivillige og ikke-frivillige, så er andelen af kvinder større hos de frivillige end hos de ikke-frivillige og vice versa for mændene. Denne forskel er højsignifikant ved bivariat testning ($p < 0,001$). Der findes til gengæld ikke nogen signifikante forskelle for hverken uddannelse ($p = 0,464$) eller beskæftigelse ($p = 0,079$). Således kan to af de resterende hypoteser afgøres. Hypotese 16: *Der er aldersforskel mellem grupperne, men denne forskels betydning forsvinder, når der kontrolleres for andre variable* kan indtil videre kun delvis bekræftes, men hypotese 17: *Der findes ingen markante forskelle mellem mænd og kvinder, når det kommer til deltagelsen i frivilligt arbejde* kan forkastes, da en χ^2 -test viser, at der er stærk signifikant forskel

mellem mænd og kvinders deltagelse i frivilligt arbejde. Som det fremgår af tabel 18, kan forskellene findes i, at der i frivillig-gruppen er en større andel kvinder (31,9 %), end der er blandt de ikke-frivillige (23,8 %). Således er 28,4 % af alle kvinderne engageret i fast frivilligt arbejde, mens dette kun er gældende for 20,9 % af mændene.

Tabel 18. Alder og køn fordelt på frivilligstatus.

	Frivillige		Ikke-frivillige	
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
Alder**	41,27	10,115	39,65	9,920
Køn***	<i>N</i> = 405	%	<i>N</i> = 1.367	%
Kvinder	129	31,9	325	23,8
Mænd	276	68,1	1.042	76,2

* $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$

Den sidst hypotese; hypotese 18: *Der findes ingen signifikante forskelle mellem de faste frivillige og de ikke-frivillige, når det drejer sig om uddannelse og beskæftigelse* bekræftes derimod, og der er dermed ikke grund til at kontrollere for uddannelse og beskæftigelse i de kommende multivariate analyser, da der for disse ikke fandtes nogen signifikant forskel mellem de frivillige og de ikke-frivillige.

På baggrund af ovenstående bivariate analyser står det klart, at der i de multivariate analyser i næste afsnit skal kontrolleres for alle de uafhængige variable på nær uddannelse og beskæftigelse.

4.4. Sammenhæng mellem frivillighedsgraden og medlemmernes forhold til deres forening

I dette afsnit indgår undersøgelsens variable i en række multivariate analyser med det formål at finde frem til hvilke variable, der har indflydelse på frivillighedsgraden, når der samtidig kontrolleres for andre variable. I de multivariate analyser antages det, at kausalitetsforholdet er som påstået. Hvorvidt der kan drages endegyldige konklusioner herom vil blive diskuteret i afsnit 5.1.1. Da den afhængige variabel er en binær variabel (frivillig eller ikke-frivillig), benyttes der logistiske regressionsanalyser.

Udgangspunktet er en startmodel bestående af samtlige de uafhængige variable, der i de bivariate analyser viste signifikante forskelle mellem grupperne. Herfra fjernes den mindst signifikante, og analysen gentages. Denne procedure fortsættes, indtil alle tilbageværende variable i modellen er

signifikante under et 5 % signifikansniveau. I tabel 19 herunder præsenteres et overblik over de enkelte signifikansniveauer på hvert enkelt trin.

Tabel 19. Baglæns modelsøgning logistisk regression

Variabel	Start	Trin 2	Trin 3	Trin 4	Trin 5	Trin 6	Trin 7	Trin 8	Trin 9	Trin 10	Trin 11	Slut
	<i>Sig.</i>	<i>Sig.</i>	<i>Sig.</i>	<i>Sig.</i>	<i>Sig.</i>	<i>Sig.</i>	<i>Sig.</i>	<i>Sig.</i>	<i>Sig.</i>	<i>Sig.</i>	<i>Sig.</i>	<i>Sig.</i>
Konstant	0,193	0,025	0,005	0,006	0,005	0,005	0,004	0,006	0,002	0,000	0,000	0,000
År i foreningen	0,003	0,003	0,004	0,004	0,005	0,004	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Kendte i forvejen	0,031	0,031	0,029	0,032	0,044	0,037	0,053	0,042	0,054	0,068	0,043	0,040
Ses privat	0,006	0,006	0,004	0,005	0,004	0,004	0,007	0,004	0,002	0,000	0,000	0,000
VOICE	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
LOYALTY	0,420	0,077	0,081	0,084	0,058	0,051	0,062	0,064	0,065	0,108	0,040	0,039
FORHOLD	0,033	0,027	0,027	0,027	0,033	0,042	0,045	0,060	0,023	0,000	0,000	0,000
Nye venner	0,013	0,013	0,013	0,013	0,013	0,012	0,010	0,010	0,009	0,066	0,063	
Vigtigste sted	0,075	0,074	0,073	0,075	0,078	0,081	0,066	0,098	0,052	0,496		
Yngste barns alder	0,231	0,231	0,202	0,192	0,227	0,198	0,223	0,148	0,165			
Træningshyppighed	0,396	0,406	0,387	0,401	0,413	0,445	0,433	0,481				
Transporttid	0,434	0,443	0,472	0,469	0,449	0,442	0,530					
År i sporten	0,413	0,416	0,427	0,426	0,432	0,484						
Børn i forening	0,410	0,412	0,411	0,490	0,560							
Køn	0,641	0,624	0,590	0,639								
Familie i forening	0,661	0,642	0,651									
Alder	0,689	0,691										
EXIT	0,739											

Slutproduktet er en model bestående af seks variable, der alle er signifikante på samme tid. Det drejer sig om, hvor mange år, man har været medlem af foreningen, om man kendte andre medlemmer på forhånd, da man meldte sig ind i foreningen, om man ses privat med nye venner fra foreningen samt indekserne VOICE, LOYALTY og FORHOLD. Det er her værd at fremhæve, at voice-parameteren er højsignifikant gennem hele modelsøgningen, og denne bidrager dermed med stor forklaringskraft til modellen. Flere af de andre variable har også været signifikante gennem store dele af modelsøgningen, mens loyalty og det at have kendt medlemmer fra foreningen, da man meldte sig ind først sent i modelsøgningen er blevet signifikante og i slutmodellen kun er det på et 5 % signifikansniveau. Disse variable har dermed ikke en ligeså stor forklaringskraft som de øvrige, men de har dog nogen. Resultaterne af slutmodellen ses i tabel 20 herunder.

Tabellen viser i første kolonne, hvilken variabel der er tale om. Er variabelen en kategorisk variabel, er den i regressionen omdannet til en række indikatorvariable med den første kategori som reference-kategori. I den anden kolonne vises regressionsparameteren (B).

Regressionsparameteren er et maximum likelihood-estimat. For de kategoriske variable illustrerer denne forskellen mellem den enkelte variabel og den tilhørende referencekategori (fx er forskellen

mellem at have været i foreningen 1-2 år 0,427 større end at have været medlem i mindre end 1 år). For intervallskalavariablene illustrerer B den gevinst, der er ved at gå et point op på den pågældende skala. SE i tredje kolonne er udtryk for regressionsparameteren standardfejl. I fjerde kolonne præsenteres Wald-testresultatet, som er regressionsparameteren over SE i anden: $Wald = (B/SE)^2$. Wald-testen afprøver nulhypotesen: $B = 0$, og hvis afvigelsen fra 0 er signifikant (fremgår af den sidste kolonne), er det sandsynligt, at variabelen bidrager med forklaringskraft til modellen, og den bør derfor ikke fjernes fra denne. Det forklares under tabellen, hvordan resultaterne skal forstås.

Tabel 20. Logistisk regressionsanalyse af de uafhængige variable, der har betydning for, hvorvidt medlemmerne engagerer sig i frivilligt arbejde (N = 1.775).

Variabel	B	SE	Wald	Sig.
År i foreningen				
Mindre end 1 år (reference)			66,08	0,000
1-2 år	0,427	0,21	4,25	0,039
2-5 år	1,160	0,19	38,21	0,000
5-10 år	1,427	0,25	32,74	0,000
10-20 år	1,523	0,27	31,19	0,000
Mere end 20 år	1,425	0,43	11,14	0,001
Kendte medlemmer i forvejen				
Ja (reference)				
Nej	-0,285	0,14	4,229	0,040
Ses privat med nye venner				
Ja (reference)				
Nej	-0,756	0,14	27,86	0,000
VOICE	-0,531	0,07	58,95	0,000
LOYALTY	-0,115	0,06	4,26	0,039
FORHOLD	-0,455	0,09	23,96	0,000

Antal år i foreningen har betydning i den forstand, at de medlemmer, der har været i foreningen i mere end et år, er signifikant mere tilbøjelige til at arbejde frivilligt, end de medlemmer, der har været medlem i mindre end et år. Hver enkelt svarkategori er set i forhold til referencekategorien på mindre end et år. De medlemmer, der har været i foreningen i 1-2 år er således mere tilbøjelige til at være frivillige, end dem, der har været medlemmer i mindre end et år, men signifikansniveauet er i dette tilfælde kun $p < 0,05$, hvilket betyder, at der er 5 % chance for, at det er en tilfældig forskel. For de resterende intervaller er signifikansniveauet til gengæld meget højt ($p < 0,001$). For et medlem, der har været i foreningen i eksempelvis 5-10 år, er der således

signifikant større sandsynlighed for, at vedkommende deltager i fast frivilligt arbejde, end for et medlem, der har været i foreningen i mindre end et år ($p < 0,001$).

For de medlemmer, der *kendte medlemmer i forvejen*, gælder, at de er mere tilbøjelige til at arbejde frivilligt end dem, der ikke kendte nogen ($p < 0,05$). Det samme er gældende for dem, der *ses privat med nye venner*, som de ikke kendte, da de selv meldte sig ind ($p < 0,001$).

Sandsynligheden for, at medlemmerne vil engagere sig i fast frivilligt arbejde, stiger altså, hvis de kendte medlemmer i foreningen, inden de selv startede, men især hvis de ses privat med nogle af de medlemmer i foreningen, de ikke kendte i forvejen. Ud over at være udtryk for medlemmernes forhold til foreningen er disse første tre variable også udtryk for medlemmernes netværk i foreningen. Det kan dermed konkluderes, at netværket ifølge regressionsanalyserne har en betydning for tilbøjeligheden til at være frivillig.

Fælles for de tre indekser i slutmodellen er, at de er konstrueret således, at en lav score fortsat er udtryk for en høj grad af det, indekset illustrerer. Dette betyder, at VOICE, LOYALTY og FORHOLD alle tre har indflydelse på graden af frivillighed i den forstand, at jo højere grad af de enkelte indekser, des højere grad af frivillighed. For VOICE og FORHOLD er sammenhængen højsignifikant ($p < 0,001$), mens den for LOYALTY stadig er signifikant, men på et lavere niveau ($p < 0,05$). Jo mere bekræftende et medlem svarer på de spørgsmål, der ligger bag eksempelvis VOICE-indekset, des større sandsynlighed er der for, at dette medlem er engageret i fast frivilligt arbejde ($p < 0,001$). Det samme gælder for de to andre indekser.

Det falder godt i tråd med Hirschmans teori om, at loyalty holder exit nede og aktiverer voice, at EXIT udgår som den allerførste, og at VOICE samtidig er den mest signifikante gennem hele modelsøgningen. På den måde bliver LOYALTY en vigtig faktor, selv om dets signifikansniveau i regressionsanalysen ikke er ligeså højt som signifikansniveauet for VOICE.

Ovenstående resultater tyder på, at det godt kan betale sig for foreningerne at forsøge at fastholde deres medlemmer i lang tid frem for at have stor fokus på rekruttering af nye medlemmer. Når der rekrutteres nye medlemmer, bør foreningerne rekruttere medlemmer fra de eksisterende medlemmers netværk. Det kan være en god idé at skabe et sådant miljø i foreningen, at de nye medlemmer lærer de eksisterende medlemmer så godt at kende, at de begynder at ses i private sammenhænge også. Desuden bør foreningerne lægge op til, at medlemmerne trygt kan ytre sig, hvis de finder noget utilfredsstillende. Foreningerne bør arbejde på, at deres medlemmer

opbygger en sådan tilknytning til foreningen, at de vil blive i foreningen, selv om de bliver utilfredse med noget, og det sociale liv i foreningen bør prioriteres. Disse slutninger vil blive behandlet nærmere i specialets perspektiverende afsnit (afsnit 6).

5. Diskussion

I det følgende afsnit diskuteres undersøgelsens resultater og metode. Først ses på sammenhængen mellem frivillighedsgraden og medlemmernes forhold til deres forening. Her diskuteres kausaliteten og dermed gyldigheden af fundene i de multivariate analyser. Desuden undersøges og diskuteres, hvorvidt Østerlunds påstand om, at deltagelse avler deltagelse, også er gældende inden for triatlonsporten. Diskussionen afsluttes med et afsnit om metodiske refleksioner, hvorunder undersøgelsens validitet, reliabilitet og repræsentativitet diskuteres og vurderes.

5.1. Sammenhæng mellem frivillighedsgraden og medlemmernes forhold til deres forening

I de bivariate analyser i forrige afsnit blev det vist, at alle de primære variable havde en sammenhæng med frivillighedsgraden, og i sidste del af det forrige afsnit erfarede det, at følgende variable spiller ind på frivillighedsgraden, når der kontrolleres for de øvrige variable:

- Antal år i foreningen
- At man ved indmeldelse kendte et eller flere medlemmer i forvejen
- At man ses privat med nye venner i foreningen
- VOICE
- LOYALTY
- FORHOLD

I de følgende afsnit diskuteres disse fund med inddragelse af nogle af spørgeskemaets øvrige resultater samt anden forskning på området.

5.1.1. Kausalitet

Det første, der skal diskuteres, er, hvorvidt resultaterne af undersøgelsens multivariate analyser kan betragtes som værende endegyldige sandheder. Her tænkes på kausalitetsforholdet mellem undersøgelsens afhængige og uafhængige variable. Helt grundlæggende skal fire forhold være opfyldt, inden man kan konkludere, at en sammenhæng har et bestemt kausalforhold: 1) Der skal være en velbegrundet (teoretisk eller empirisk) hypotese om en kausal sammenhæng, 2) der skal findes en sammenhæng mellem den uafhængige og afhængige variabel, 3) der skal være en forskel i tid (den uafhængige variabel skal komme før den afhængige), og 4) der skal kontrolleres for andre forhold, som kunne have indflydelse og dermed kunne forklare sammenhængen (Nielsen, 2010).

For flere af undersøgelsens uafhængige variable er disse forhold opfyldt. Det første forhold opfyldes i specialets indledende teoretiske afsnit i kraft af hypotesekonstruktionerne, det andet forhold undersøges vha. bivariate analyser i afsnit 4.3., og det fjerde forhold kontrolleres der for i de multivariate analyser i afsnit 4.4.. Der, hvor der for nogle af de uafhængige variable opstår usikkerhed, er ved det tredje forhold: tidsaspektet. Mens det for flere af undersøgelsens kontrolvariable med rimelighed kan siges, at de kommer før den frivillige indsats (fx alder, køn og transporttid), så er dette mere problematisk for især undersøgelsens primære variable. Det kan ikke med sikkerhed siges, at eksempelvis et godt forhold til foreningen kommer før den frivillige indsats. Begynder man at arbejde frivilligt, fordi man har et godt forhold til foreningen, eller får man et godt forhold til foreningen, fordi man arbejder frivilligt? Da ikke alle variable i regressionens slutmodel har en klar tidsmæssig forskydning i forhold til den afhængige variabel, må en eventuel kausalitet basere sig på teoretiske overvejelser.

I den logistiske regressionsanalyses slutmodel findes 6 uafhængige variable, der alle er signifikante samtidig. Disse variable dækker alle over medlemmernes forhold til foreningen, og herunder refererer tre af dem også til medlemmernes netværk i foreningen (antal år i foreningen, kendte medlemmer i forvejen og ses privat med nye venner). Variablene i slutmodellen bekræfter dermed undersøgelsens overordnede hypotese om, at *jo bedre forhold/større tilknytning medlemmerne har til deres forening, des større er graden af frivillighed*. Herunder vil kausalitetsforholdet for hver af de 6 variable i slutmodellen blive diskuteret.

Antal år i foreningen er en af de variable, hvor der rent faktisk er en tidsmæssig forskydning mellem den uafhængige og den afhængige variabel. Således viser regressionsanalysen, at de medlemmer, der har været medlem af deres forening i 1-2 år er signifikant mere tilbøjelige til at være frivillige i forhold til dem, der har været medlem i under et år ($p < 0,05$), mens signifikansniveauet er endnu højere ($p < 0,001$) for de resterende grupper (2-5 år, 5-10 år, 10-20 år og mere end 20 år). Her er der altså ingen problemer med at konkludere på kausalitetsforholdet.

Medlemmer, der *kendte medlemmer i forvejen*, da de meldte sig ind i foreningen, er mere tilbøjelige til at være frivillige i foreningen, end de medlemmer, der ikke kendte nogen ved indmeldelsen ($p < 0,05$). Her er kausalitetsforholdet også indiskutabelt.

De resterende fire variable har et mere uklart kausalitetsforhold. Det kan således ikke siges med sikkerhed, at medlemmer, der *ses privat med nye venner* fra foreningen, som de ikke kendte, da

de meldte sig ind, først er blevet frivillige, efter de begyndte på det. De kan godt have været frivillige først og så derefter være begyndt at ses privat med de nye venner, som de måske netop har lært at kende godt qua det frivillige arbejde. Der kan også være tale om medlemmer, der er blevet trukket ind i det frivillige arbejde af de nye venner, de har fået gennem foreningen – og måske har medlemmerne endda herigennem fået endnu flere nye venner gennem det frivillige engagement. Sammenhængene her kan altså være mere komplekse end som så, og der kan således ikke konkluderes endeligt på, om det er det at ses privat med nye venner eller frivilligheden, der kommer først.

Der gælder de samme overvejelser som ovenfor, når det kommer til de tre resterende variable. Man kan således forestille sig, at nogle går ind i det frivillige arbejde, fordi de er utilfredse med nogle forhold i foreningen og ser en post i bestyrelsen eller et udvalg som en mulighed for at ændre på forholdene (*voice*). Resultatet fra regressionsanalysen viser, at jo større grad af VOICE medlemmerne udtrykker, des større tilbøjelighed har de til at være frivillige ($p < 0,001$). Men man kan på den anden side også forestille sig, at det især er de frivillige kræfter i foreningerne, der ytrer sig, når der opstår ting i foreningerne, som de er utilfredse med, og at det således er frivilligheden, der påvirker VOICE. Jo større grad af LOYALTY medlemmerne udtrykker, des større tilbøjelighed har de ifølge regressionsanalysen til at være frivillige ($p < 0,05$), men også her kan denne loyalitet overfor foreningen tænkes at opstå som følge af, at de arbejder frivilligt såvel som det modsatte. Således blev der i det teoretiske afsnit (2.1.) fremført, at et medlem, der føler, at det har en vis indflydelse på foreningens udvikling, højst sandsynligt vil udvikle en stærkere tilknytning til foreningen og dermed en øget grad af loyalty.

For den sidste variabel er regressionsanalysen højsignifikant i den forstand, at jo bedre forhold medlemmerne udtrykker, de har til deres forening, des mere tilbøjelige er de til at involvere sig i frivilligt arbejde ($p < 0,001$). Som ved de foregående variable kan det dog ikke udelukkes, at påvirkningen går begge veje. Det virker logisk at indgå i det frivillige arbejde, fordi man har et godt forhold til sin forening og gerne vil hjælpe til, men det giver også god mening, at ens forhold til foreningen styrkes, når man er engageret i det frivillige arbejde.

Konklusionen på kausalitetsdiskussionen er, at det med god grund kan antages, at det forholder sig, som regressionsanalysens slutmodel viser. Men man skal dog have in mente, at flere af variablene kan have en mere kompleks sammenhæng med frivillighedsgraden end som så.

5.1.2. Deltagelse avler deltagelse

Ovenstående diskussion af kausalitetsforholdet mellem variablene leder tankerne hen på de indbyrdes befordrende sammenhænge, som Østerlund (2013) vha. bivariate analyser finder mellem deltagelse i en række forskellige aspekter af foreningslivet. Østerlund (2013) ser her bl.a. på deltagelsen i frivilligt arbejde, og han konkluderer overordnet, at deltagelse avler deltagelse. I dette afsnit vil en lignende analyse blive præsenteret og diskuteret med det formål at underbygge de overvejelser, der blev gjort i ovenstående afsnit.

Østerlund (2013) viser, at der er højsignifikante moderate til stærke sammenhænge mellem deltagelse i forskellige aspekter af foreningslivet. Ved en lignende analyse findes der i denne undersøgelse ligeledes højsignifikante sammenhænge mellem tilnærmelsesvis de samme aspekter af deltagelse i foreningslivet. Her er visse sammenhænge dog kun svage (korrelationerne mellem deltagelse i konkurrence og de øvrige deltagelsesaspekter). Resultaterne af den bivariate analyse præsenteres i tabel 21 herunder.

Tabel 21. Bivariate korrelationer (Pearsons koefficienter) mellem nogle af de væsentligste former for deltagelse i forskellige aspekter af foreningernes liv (N ligger mellem 1.805 og 2.119)

	Deltagelse i træning	Deltagelse i konkurrence	Deltagelse i socialt liv	Deltagelse i frivilligt arbejde	Deltagelse i demokrati
Deltagelse i træning	-				
Deltagelse i konkurrence	0,234***	-			
Deltagelse i socialt liv	0,531***	0,266***	-		
Deltagelse i frivilligt arbejde	0,312***	0,263***	0,511***	-	
Deltagelse i demokrati	0,372***	0,213***	0,543***	0,413***	-

* $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$

Korrelationskoefficienterne viser, at alle formerne for deltagelse er positivt korreleret med hinanden. Der er dog kun svage sammenhænge mellem deltagelse i konkurrence og de øvrige former for deltagelse, mens der i de andre aspekter ses moderate såvel som stærke sammenhænge. Det tyder altså på, at der er masser af medlemmer, der er meget aktive i et deltagelsesaspekt uden nødvendigvis at være det i et eller flere af de øvrige.

De svage sammenhænge mellem deltagelse i konkurrence og de øvrige aspekter står i kontrast til Østerlunds (2013) moderate sammenhænge, men forklaringen herpå skal muligvis findes i, at der er forskel på konkurrenceformen i triatlon og de fem idrætsgrene, Østerlund undersøger (håndbold, fodbold, tennis, gymnastik og cykling). Dels adskiller håndbold og fodbold sig især ved at være holdsportsgrene, hvilket i sig selv gør konkurrencerne mere sociale, mens triatlon er en sportsgren, hvor man arbejder selvstændigt. Desuden har de fleste sportsgrene en mere eller mindre fast turneringsstruktur hen over konkurrencesæsonen, hvor man typisk tager af sted som hold eller individuel, men samtidig som en del af en klub. I triatlon er konkurrencer langt mere selvstændige, og bortset fra DM-serien på 6 afdelinger har de enkelte stævner ikke noget med hinanden at gøre. Triatleten plukker de stævner, der netop passer ham eller hende og deltager ikke nødvendigvis i samme distance/stævne som klub- og træningskammeraterne. Grupperingerne til de enkelte konkurrencer er dermed ofte mere uformelt organiserede end ved mange andre sportsgrene. Med det in mente giver det mening, at sammenhængene mellem deltagelse i konkurrencer og de øvrige deltagelsesaspekter er svage omend højsignifikante. En anden forklaring på de svage korrelationer mellem deltagelse i konkurrence og de resterende deltagelsesaspekter kan desuden være, at der som tidligere nævnt i triatlon-verdenen findes en hel del medlemmer, der kun er medlemmer af deres forening for at have licens. Disse medlemmer deltager oftest slet ikke i foreningens liv, men har blot meldt sig ind i en forening, da der skal bruges foreningslicens for at stille op til A- B- og C-stævner. Det kan ikke udelukkes, at nogen af disse personer har besvaret spørgsmålet om, hvor ofte de deltager i konkurrencer *som medlem af foreningen*, selv om de ikke i traditionel forstand er medlemmer af foreningen.

Deltagelse i foreningens træning har dog en helt anden sammenhæng med de øvrige deltagelsesaspekter, og der ses moderate sammenhænge med både deltagelse i frivilligt arbejde og i demokrati. Træningsdeltagelse korrelerer desuden stærkt med deltagelse i det sociale liv i foreningen. Disse korrelationer kan afspejle, at høj deltagelse i foreningens træning kan være befordrende for deltagelsen i andre aspekter af foreningslivet, men de afspejler dog samtidig, at der stadig er mange, der dyrker triatlon i foreningerne uden at engagere sig yderligere i foreningslivet.

De stærkeste sammenhænge ses mellem deltagelse i det sociale liv og deltagelse i træning, demokrati og frivilligt arbejde. Dette ligner Østerlunds (2013) fund, hvor det er deltagelse i socialt

liv, frivilligt arbejde og demokrati, der står for de højeste korrelationer. Men hvor samtlige disse korrelationer hos Østerlund er stærke, er de i indeværende undersøgelse faktisk kun moderate mellem de aspekter, der hos Østerlund er allerstærkest: deltagelse i demokrati og deltagelse i frivilligt arbejde (Østerlund, 2013). En logisk forklaring kan her findes i, at de indekser/variable, der måles ud fra, ikke er identiske. Således er indeværende demokrati-indeks mindre omfattende end Østerlunds, og det er kun et tilnærmet udtryk for deltagelse i demokrati. Reelt set er demokrati-indekset lig med voice-indekset, og det er det tætteste denne undersøgelse kommer på at have et indeks for deltagelse i foreningens demokrati. Indekset består af følgende udsagn, hvor man på en Likert-skala skal erklære, hvor enig man er på en skala fra 1-7, hvor 1 er *“Meget enig”* og 7 er *“Meget uenig”*:

- *Hvis foreningen ikke lever op til mine forventninger, forsøger jeg aktivt at ændre på dette.*
- *Hvis jeg bliver utilfreds med foreningen, tager jeg det op med nøglepersoner i foreningen.*
- *Hvis foreningen ikke lever op til mine forventninger, tager jeg det op på en generalforsamling eller medlemsmøde.*

Dette indeks kan ikke sammenlignes fuldstændig med Østerlunds indeks for deltagelse i demokrati, der er konstrueret decideret med henblik på at beskrive deltagelsen i demokratiet i foreningen, mens indeværende undersøgelses indeks er konstrueret med Hirschmans *voice*-begreb for øje. Indekset/variablen for deltagelse i frivilligt arbejde er heller ikke ens i de to undersøgelser, og hvor indeværende undersøgelse opererer med en variabel, der går på, hvor ofte deltagerne hjælper med frivilligt arbejde i foreningen, så er Østerlunds indeks konstrueret af den samme variabel samt et spørgsmål om, hvor mange timer om måneden den enkelte bruger på frivilligt arbejde i foreningen. Forskellen mellem de to undersøgelses indekser for deltagelse i frivilligt arbejde er noget mindre end forskellen mellem demokrati-begreberne, hvorfor forklaringen højst sandsynligt primært skal findes i demokrati-indekset.

Selv om der ikke kan drages endegyldige konklusioner ud fra ovenstående bivariate korrelationsanalyser, så bekræfter de, at Østerlunds pointe om, at deltagelse avler deltagelse, også gælder inden for triatlonsporten. Som i de andre sportsgrene er nogle former for deltagelse stærkere korrelerede end andre. Især deltagelse i konkurrence adskiller sig meget fra de fem sportsgrene, Østerlund undersøger, ved kun at korrelere svagt med de øvrige deltagelsesaspekter. Gennemgående stærkest korrelerer deltagelse i det sociale liv med de resterende deltagelsesformer, og det ser hermed ud til, at det er blandt de mest sociale i foreningerne, man

kan rekruttere de frivillige kræfter. Korrelationerne viser, at de overvejelser, der blev gjort i afsnittet om kausalitetsforholdene, var velbegrundede. Man skal således have in mente, at de forskellige variable kan påvirke hinanden i både den ene og den anden retning.

5.2. Metodiske refleksioner

I dette afsnit reflekteres der over specialets metode. Fordele og ulemper ved den valgte metode vurderes, og undersøgelsens validitet, reliabilitet og repræsentativitet diskuteres og vurderes.

Der er i indeværende speciale udarbejdet og gennemført en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse i elektronisk form. Der er en række fordele ved denne metode. Fx er omkostningerne meget lave i forhold til at printe og sende spørgeskemaer ud med alm. post. Metoden sikrer en omfattende datamængde, sammenlignet med kvalitative metoder, hvilket muliggør statistiske analyser på de indsamlede data. Det er dog vigtigt, at spørgeskemaet er velovervejet og velbearbejdet, således at det, der spørges om, også er det, der svares på. Her har de kvalitative metoder den fordel, at undersøgeren ofte kan fornemme, hvis der er noget, der bliver misforstået. Dermed er der mulighed for at rette op på det i situationen. Ved at gennemteste spørgeskemaet, kan eventuelle tvivlsområder rettes op inden udsendelsen af det endelige spørgeskema. I indeværende undersøgelse lægger mange af spørgsmålene sig op ad Østerlunds (2013) spørgeskema fra medlemsundersøgelsen, men da det specifikke sigte ikke er det samme i de to undersøgelser, er der naturligvis forskelle. Der er i indeværende undersøgelse et par af spørgsmålene, der især har givet udfordringer. Disse vil blive diskuteret herunder.

Det første spørgsmål, der har skabt problemer, er spørgsmål 3, der handler om, hvorfor man dyrker triatlon i en forening (tabel 22). Selve spørgsmålet er rimelig klart: *"Hvorfor dyrker du triatlon i en forening?"* Der spørges altså ikke til, hvorfor man dyrker triatlon, men hvorfor man gør det i en forening. Dette burde nok alligevel have været uddybet. Det kunne være gjort dels i selve spørgsmålet; men især i svarmulighederne.

Nogle af besvarelsener tyder på, at der ikke kun er svaret på, hvorfor man dyrker triatlon i en forening. Eksempelvis har 48,3 % svaret, at det er, fordi de synes, det er fedt. Det er højst sandsynligt selve det at dyrke triatlon og ikke det at dyrke det i en forening, der her henvises til. Svarmulighederne lægger således op til, at spørgsmålet kan være begge dele, da det i processen

med at udarbejde spørgeskemaet blev vurderet, at begge dele kunne være relevante. Her manglede dog en klargøring af behovet for at have dette opdelt i to separate spørgsmål.

Tabel 22. Hvorfor dyrker du triatlon i en forening? (sæt gerne flere krydser).

N = 2.145	Antal, der har valgt denne svarmulighed	%
For at forbedre mig	1.276	59,5
For at holde vægten	263	12,3
Fordi jeg synes, det er fedt	1.036	48,3
Fordi der er et godt sammenhold i foreningen	901	42,0
For at møde nye mennesker	641	29,9
For at kunne køre stævner	1.023	47,7
For at få tid til mig selv	104	4,8
For at komme lidt væk fra familieråset	90	4,2
Fordi jeg gerne vil være en del af en forening	634	29,6
Andet	287	13,4

Ser vi på svarene i tabellen, har hele 47,7 % ($n = 1.023$) af deltagerne angivet, at de dyrker triatlon i en forening for at kunne køre stævner (= for at få licens til at deltage i stævner). Da det i dette spørgsmål er muligt at sætte flere krydser, betyder tallet dog ikke nødvendigvis, at denne årsag er eneste årsag til, at man er i en forening. Således har 14,3 % ($n = 307$) af deltagerne sat kryds i både "For at kunne køre stævner" og "Fordi jeg gerne vil være en del af en forening". Dette tydeliggør, at det er meget svært at drage entydige konklusioner ud fra disse data. Det nærmeste, man kommer, at respondenterne primært er medlemmer for at få licens/kunne køre stævner, er ved at se på data med følgende betingelser: Respondenten skal have valgt muligheden "For at kunne køre stævner" samtidig med, at vedkommende ikke har valgt "Fordi der er et godt sammenhold i foreningen" og "Fordi jeg gerne vil være en del af en forening". Dette giver et resultat på 443 respondenter. Dette svarer til, at 20,7 % af den samlede stikprøve primært er medlem af en forening for at kunne indløse licens.

Havde spørgsmålet været opdelt i to separate spørgsmål, ville dataene være langt mere konkluderbare. Således kunne det ene spørgsmål have gået på, hvorfor man dyrker triatlon, mens det andet kunne have spurgt direkte til, hvorfor man er medlem af sin forening, eller eventuelt hvad den primære grund til medlemskab af en forening er.

Det andet spørgsmål, der har skabt lidt udfordringer, er spørgsmål 17 til dem, der svarede ja til, at de udfører frivilligt arbejde i klubben. Her ville det ikke kun være interessant at vide, hvad der har

fået dem til det, men også hvad der kunne få dem til det en anden gang eller få dem til at påtage sig en større opgave, og hvad der fx ikke betyder noget. I test-versionen gik spørgsmålet udelukkende på "hvad har fået dig til at deltage i frivilligt arbejde i din forening?" og så en række svarmuligheder. Dette gav dog intet svar på de øvrige spørgsmål, og det virkede for omfattende at gentage rækken af muligheder fire gange. Derfor blev spørgsmålet omstruktureret i et batteri, hvor der kunne sættes kryds flere steder til hvert udsagn. Resultatet blev nedenstående opstilling (spørgsmål 17b):

Tabel 23. Spørgsmål 17: "Hvad har fået dig til at deltage i frivilligt arbejde i din forening? (sæt gerne flere krydser til hvert udsagn)"

	Dette er en årsag til, at jeg startede som frivillig	Dette er sket, men har ikke haft indflydelse på, at jeg meldte mig som frivillig	Dette kunne få mig til at være frivillig en anden gang	Dette kunne få mig til at påtage mig en større opgave end min nuværende	Dette har ingen betydning for mig
Jeg føler, jeg kan bidrage med noget vigtigt for min forening.	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Der bliver arrangeret fester eller andre sociale arrangementer for de frivillige.	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Jeg får gratis eller reduceret kontingent.	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Jeg får gratis kludtøj eller andet udstyr.	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
En fra bestyrelsen spurgte mig personligt, om jeg ville være med.	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

For overskuelighedens skyld er spørgsmål 17 opdelt på tre sider (17a-17c) i det elektroniske spørgeskema. Udfordringerne går her på, om respondenterne har kunnet overskue (trods opdelingen på tre sider) at skulle tage stilling til hvert udsagn i forhold til fem forskellige punkter, og spørgsmålet er, om denne komplekse opstilling har kunnet få nogen til at springe spørgsmålet over eller springe helt fra? Efter en så markant ændring af spørgsmålet burde spørgeskemaet have været sendt til en testning mere, så disse udfordringer kunne være vurderet inden den endelige distribution, men dette skete ikke.

En nærmere undersøgelse af, hvor mange der har besvaret de enkelte udsagn i spørgsmål 17a-17c viser, at ud af de 852 personer, der er blevet stillet spørgsmålene, har mellem 705 og 801 personer taget stilling til de 13 udsagn, der præsenteres i spørgsmål 17. De 852 personer, der blev præsenteret for spørgsmålet, er dem, der i spørgsmål 16 havde svaret, at de udfører frivilligt arbejde i foreningen. Frafaldet er dermed ikke nær så massivt som frygtet, og resultaterne kan derfor godt bruges til at vurdere respondenternes bevæggrunde til at udføre frivilligt arbejde.

En anden ulempe ved den kvantitative metode i forhold til den kvalitative er bestemmelsen af det kausalitetsforhold, der blev diskuteret i afsnit 5.1.1. Som nævnt skal der opfyldes visse krav, inden man kan konkludere kausale sammenhænge i kvantitative studier. Her er det især tidsspørgsmålet, der på nogle punkter kan være svært at afgøre. På dette punkt er kvalitative studier de kvantitative overlegne, da de giver mulighed for med meget større sikkerhed at fastslå de kausale retninger mellem to variable. Man kan i denne sammenhæng styrke sin undersøgelse ved at kombinere de to metoder. Således kan de kvantitative analyser følges op af en dybere kvalitativ analyse, der typisk udføres vha. casestudier, personlige eller fokusgruppeinterviews. Denne dybdegående kvalitative analyse kan fx fastlægge den faktiske tidsmæssige rækkefølge mellem variablene (Andersen et al., 2010). En sådan kombination af metoder var med i overvejelserne for indeværende undersøgelsesdesign, men grundet specialets begrænsede omfang faldt metodevalget på den kvantitative metode alene.

5.2.1. Validitet

Validitet eller målingsvaliditet betyder gyldighed og handler om, hvorvidt man rent faktisk måler det, man gerne vil måle (Andersen et al., 2010). Der skal altså være overensstemmelse mellem de indsamlede data og de teoretiske begreber, man gerne vil måle. Når der i indeværende undersøgelse ønskes at belyse medlemmernes forhold til foreningen i relation til frivillighedsgraden, må definitionen af begreberne stemme overens med de variable, der bruges i de statistiske analyser.

For at give det mest dækkende billede af medlemmernes forhold til deres forening er der benyttet en række forskellige variable, og så vidt muligt er der konstrueret indekser til belysning af dette. Hvor variable dannet på baggrund af enkeltspørgsmål er sårbare over for forståelsesmæssige forskelle mellem deltagerne, er indekser mindre udsatte på dette punkt. Det kan desuden være vanskeligt at beskrive et komplekst fænomen som forhold til en forening på baggrund af et

spørgsmål. Derfor er der, så vidt det har været muligt, dannet indekser. Men da det i denne undersøgelse ikke har været muligt at danne indekser på baggrund af variable, der er besvaret på forskellige måleskalaer, har det været nødvendigt at anskue medlemmernes forhold til deres forening ud fra flere enkeltstående variable i tillæg til de dannede indekser. Målingsvaliditeten havde sandsynligvis været højere, hvis flere af de enkeltstående variable havde været samlet i et indeks.

For at kunne måle det man gerne vil måle, er det vigtigt, at spørgeskemaet er gennemtænkt og gennemarbejdet på forhånd. Her har indeværende undersøgelse den udfordring, at det ikke på forhånd stod helt klart, om der skulle arbejdes med to eller tre respondentgrupper. I de indledende rapporter til forbundet er der således arbejdet med tre respondentgrupper: Faste frivillige, ad hoc-frivillige og ikke-frivillige. Denne opdeling giver rigtig god mening inden for triatlon, da stævneformen her er meget frivillighedstung, når det kommer til ad hoc-opgaver. Det kræver således minimum 50 frivillige hjælpere på stævnedagen alene, hvis en forening vil afholde blot et lille motionsstævne med 200-300 deltagere. Det kan altså være på disse poster, foreningerne oplever det som et problem at rekruttere nok frivillige. Når der i selve specialet ikke er taget hensyn til de ad hoc-frivillige, bunder det i, at frivillighedsgraden spiller en central rolle i specialets problemstilling. Da denne i andre undersøgelser (Ibsen & Østerlund, 2011 og Laub, 2012) er fastsat på baggrund af de faste frivillige, blev det vurderet, at det for sammenligningens skyld var bedst at fastholde denne definition. Da dette dog først er blevet gjort i arbejdet med resultaterne, betyder det, at eksempelvis besvarelserne til spørgsmål 17 (jf. perspektiveringen, afsnit 6) er givet af både faste frivillige og ad hoc-frivillige. Samtidig er svarene til spørgsmål 23 (jf. perspektiveringen, afsnit 6) kun afgivet af de reelt ikke-frivillige og ikke af de ad hoc- og ikke-frivillige, som gruppen af ikke-frivillige ellers har dækket over i specialet.

5.2.2. Reliabilitet

Reliabilitet handler om, at man ved at gentage undersøgelsen får det samme resultat igen og igen (Andersen et al., 2010). Det drejer sig altså om selve dataindsamlingen, og om hvorvidt denne er gennemført så nøjagtigt som muligt. I forhold til reliabiliteten har den kvantitative metode klart en fordel, da her typisk anvendes mere standardiserede dataindsamlingsmetoder end ved kvalitative undersøgelser. Indeværende speciales spørgeskemaundersøgelse lægger da også op til en høj

reliabilitet, da de fleste spørgsmål er lukkede. De lukkede spørgsmål gør, at besvarelsene bliver mere standardiserede.

Der er i indeværende undersøgelse gjort meget for at sikre undersøgelsens reliabilitet. Således er selve indsamlingsprocessen grundigt beskrevet i metodeafsnittet, så det vil være muligt for en anden forsker at gentage undersøgelsen. Rykkerproceduren har i sig selv haft til formål at øge kvantiteten såvel som kvaliteten af besvarelsene. Kvantiteten skal her forstås som antallet af besvarelser, mens kvaliteten henviser til den del af rykkerproceduren, der opfordrede respondenter med ufuldstændige besvarelser til at færdiggøre deres besvarelser. Der blev desuden gjort en indsats for at indsamle opdaterede kontaktoplysninger på de personer i stikprøven, hvorfra der kom returmails med "delivery failure"-meddelelse.

5.2.3. Repræsentativitet

Da undersøgelsen sigter mod at give et billede af medlemmerne af DTriF, er det relevant at vurdere undersøgelsens repræsentativitet for denne gruppe. Spørgeskemaet er udsendt til samtlige medlemmer af en forening under DTriF (pr. 15. februar 2014), og man må derfor sige, at den valgte stikprøve er endog meget repræsentativ for populationen, da disse er ens. For at afgøre hvorvidt den endelige respondentgruppe er repræsentativ for populationen, skal der dog ses på undersøgelsens svarprocent, der endte på 40,5 %.

En svarprocent på 40,5 betyder, at over halvdelen af de udsendte spørgeskemaer ikke blev besvaret (59,5 %). Det er ikke utænkeligt, at de 40,5 %, der har deltaget i undersøgelsen, er mere engagerede og deltagende i deres forening end dem, der ikke har besvaret spørgeskemaet. Dette vil ikke være unaturligt, hvorfor det kan forventes, at fx den beregnede frivillighedsgrad er overestimeret. Hvis vi ser på, hvor mange, der har angivet at udfylde rollen som foreningsformand i deres forening, kan det dog tyde på, at en stor del af dem, der har valgt ikke at deltage i undersøgelsen, udfører frivilligt arbejde i deres forening. Således har kun 26 respondenter angivet at være formand, mens undersøgelsen er udsendt til 81 foreninger (ca. 32 % af formændene). Dette billede bekræftes ved at se på bestyrelsesposter, hvor kun 84 personer har angivet, at de sidder i bestyrelsen som menigt medlem. Dette tal er også meget lavt i forhold til antallet af foreninger. I min egen forening sad der på undersøgelsestidspunktet således 5 menige bestyrelsesmedlemmer foruden formanden og næstformanden. Hvis denne forening er bare nogenlunde repræsentativ for de øvrige danske triatlonforeninger set i forhold til bestyrelsens

sammensætning, så burde der sidde over 400 menige bestyrelsesmedlemmer derude (ca. 20 % af det formodede antal menige bestyrelsesmedlemmer). På denne baggrund alene kunne man have forventet en noget højere svarprocent, hvis der var blevet gjort et større benarbejde for at få foreningerne/bestyrelserne til at støtte op om undersøgelsen. Det illustrerer samtidig tydeligt, at der stadig må være mange af de frivillige personer, der ikke har deltaget i undersøgelsen, og den beregnede frivillighedsgrad kan derfor godt være reel – måske endog en smule undervurderet.

Repræsentativiteten kan også vurderes ved at se på kønsfordelingen i den totale population i forhold til kønsfordelingen i respondentgruppen. Kønsfordelingen i den totale population var i 2014, at 71,4 % af medlemmerne var mænd, mens 28,6 % var kvinder (DIF, 2015 ¶ Medlemstal). I disse tal indgår ikke kun foreningsmedlemmerne, men også de medlemmer, der har indløst eventlicenser eller enkeltpersonsmedlemskaber i forbundet. For respondentgruppen fordeler kønnene sig på 74,2 % mænd og 25,8 % kvinder, og de to grupper ligner derved hinanden temmelig meget.

På baggrund af ovenstående forhold vurderes det, at respondentgruppen er repræsentativ for den totale population både hvad angår køn og frivillighedsgrad.

6. Perspektivering

Inden den afsluttende konklusion vil der i dette afsnit blive givet et bud på, hvordan triatlonforeningerne bedst kan løse udfordringerne med at rekruttere og fastholde de frivillige hjælpere. For at få indblik i dette vil blikket blive rettet mod spørgeskemaets spørgsmål 17 og 23. Resultaterne fra disse præsenteres i det følgende og vurderes til sidst i afsnittet i relation til undersøgelsens primære fund. Der gives desuden et bud på, hvordan specialets undersøgelse kan bidrage til et fagligt grundlag for DTriFs arbejde med en frivillighedsstrategi.

Et af specialets formål er give foreningerne under DTriF en viden om, hvordan de bedst håndterer rekruttering og fastholdelse af de frivillige. Til dette ses bl.a. på spørgsmål 17, der er stillet til de faste frivillige såvel som de ad hoc-frivillige og lyder: *"Hvad har fået dig til at deltage i frivilligt arbejde i din forening?"*. Spørgsmålet er som nævnt under de metodiske refleksioner i afsnit 5.2. opstillet som et komplekst batteri, hvor respondenterne skal forholde sig til det samme udsagn i henhold til hele fem forskellige kategorier. Spørgsmål 23 er stillet til dem, der enten svarede, at de ikke arbejder frivilligt i foreningen eller svarede at de ikke gør nu, men tidligere har gjort og lyder: *"Hvad kan få dig til at deltage i frivilligt arbejde i din forening?"*. I besvarelsen af dette spørgsmål, skal respondenterne afgive deres svar på en 7-punkts-Likert-skala, hvor 1 = *"Meget enig"* og 7 = *"Meget uenig"*. Som i de andre tilfælde, hvor spørgsmålene har haft denne konstruktion, er en besvarelse tæt på 1 udtryk for en positiv tilkendegivelse, mens tættest på 7 er en negativ tilkendegivelse.

Besvarelserne på disse spørgsmål er samlet i tabel 24, der i første kolonne viser, hvilket udsagn respondenterne skulle forholde sig til. Anden kolonne viser, hvor mange af de 852, der blev stillet spørgsmål 17, der har sat et eller flere krydser ud for det enkelte udsagn. Tredje kolonne er de frivillige, der har valgt, at det pågældende udsagn har været en årsag til, at de startede som frivillig, angivet både som antal og som procent. Fjerde kolonne viser, hvor mange der har angivet, at det pågældende udsagn kunne få dem til at være frivillig en anden gang, og den femte kolonne viser, hvor mange der har angivet, at det pågældende udsagn kunne få dem til at påtage sig en større opgave end deres nuværende. Fjerde og femte kolonne indeholder ligesom kolonne tre mængden af besvarelser opgjort dels i antal og dels i procent. Den sidste kolonne med tre underkolonner viser svarene på spørgsmål 23. Da udsagnene i dette tilfælde skulle vurderes på en 7-punkts-Likert-skala, vises resultaterne i dette tilfælde som et gennemsnit (M) af besvarelserne

og de dertil hørende standardafvigelser (*SD*). Første underkolonne under spørgsmål 23 er ligesom de forrige en angivelse af antallet, men i modsætning til de foregående viser dette tal ikke, hvem der har valgt et bestemt udsagn, men derimod hvor mange, der i det hele taget har besvaret spørgsmålet.

Tabel 24. Deskriptiv statistik for spørgsmål 17 og 23.

	N	Dette er en årsag til, at jeg startede som frivillig		Dette kunne få mig til at være frivillig en anden gang		Dette kunne få mig til at påtage mig en større opgave end min nuværende		Hvad kan få dig til at deltage i frivilligt arbejde i din forening?		
		n	%	n	%	n	%	n	M	SD
Jeg har/får lyst	801	593	74,0	133	16,6	80	10,0	999	2,52	1,564
Jeg føler, jeg kan bidrage med noget vigtigt for min forening	792	537	67,8	162	20,5	77	9,7	1.000	2,91	1,506
En fra klubben spurgte/spørger mig personligt, om jeg vil være med	768	326	42,4	220	28,6	126	16,4	1.001	2,73	1,469
Bestyrelsen bad/beder om hjælp i plenum (fx til generalforsamling, på hjemmeside, i nyhedsbrev)	780	320	41,0	200	25,6	81	10,4	1.001	3,35	1,652
En fra bestyrelsen spurgte/spørger mig personligt, om jeg vil være med	750	253	33,7	201	26,8	109	14,5	1.000	3,44	1,729
Bestyrelsen/foreningen anerkender de frivilliges indsats	767	239	31,2	204	26,6	105	13,7	994	3,07	1,635
Formanden spurgte/spørger mig personligt, om jeg vil være med	740	181	24,5	178	24,1	93	12,6	997	3,56	1,766
Der bliver arrangeret fester eller andre sociale arrangementer for de frivillige	749	82	10,9	107	14,3	52	6,9	997	4,55	1,696
Jeg får lov at komme på kurser til reduceret pris eller helt gratis	730	42	5,8	182	24,9	90	12,3	1.001	3,91	2,034
Mine børn dyrker idræt i foreningen	705	41	5,8	110	15,6	65	9,2	995	4,38	2,097
Jeg får gratis eller reduceret kontingent	746	32	4,3	105	14,1	81	10,9	1.004	4,32	2,032
Jeg får gratis klubbøj eller andet udstyr	726	29	4,0	148	20,4	104	14,3	1.001	3,97	2,040
Jeg får skattefri godtgørelse for mit arbejde (max 4.850 kr. pr. år)	718	14	1,9	101	14,1	71	9,9	1.002	4,59	2,002

Tabel 24 viser med al tydelighed, at de vigtigste to faktorer for, at man udfører frivilligt arbejde er, at man har lyst til det (74,0 %, $n = 593$), og at man føler, man kan bidrage med noget vigtigt for sin forening (67,8 %, $n = 537$). Det er også disse to udsagn, der er blandt de tre, der får de gennemsnitligt mest positive tilkendegivelser fra de ikke-frivillige med henholdsvis $M = 2,52$ ($SD =$

1,564) og $M = 2,91$ ($SD = 1,506$). Disse udsagn kan umiddelbart være svære for foreningerne at påvirke, men der kan måske arbejdes på at gøre det mere attraktivt at deltage i det frivillige arbejde i foreningen, så medlemmerne får lysten til det. Bl.a. scorer det også positivt blandt de ikke-frivillige, hvis en fra klubben spørger dem personligt, om de vil være med ($M = 2,73$, $SD = 1,469$), og der kunne tænkes ind, at denne person netop tager fokus på at få de pågældende medlemmer til at føle, at de kan bidrage med noget vigtigt for foreningen. En del har også startet deres frivillige arbejde i foreningen, fordi de er blevet kontaktet personligt af en i klubben ($n = 326$, 42,4 %). Desuden vil henholdsvis 28,6 % ($n = 220$) og 16,4 % ($n = 126$) gerne arbejde frivilligt igen eller øge deres indsats, hvis en fra foreningen spørger dem personligt om det. Samtidig er det vigtigt, at bestyrelsen/foreningen giver udtryk for, at de anerkender de frivilliges indsats. Dette kan få 26,6 % ($n = 204$) til at være frivillige igen en anden gang og 13,7 % ($n = 105$) til at påtage sig en større opgave end deres nuværende. Med 81 foreninger i Danmark (på undersøgelsestidspunktet), giver anerkendelse fra bestyrelsen/foreningen alene potentielt 3,8 frivillig pr. forening, der er villig til enten at være frivillig igen eller sågar påtage sig en større opgave (og over det dobbelte, hvis man antager, at stikprøven er repræsentativ for hele sporten). Derudover scorer anerkendelse fra bestyrelsens/foreningens side også positivt med et gennemsnit på 3,07 ($SD = 1,635$) blandt de ikke-frivillige. Dette tyder på, at det kan være en god idé, at man fra bestyrelsernes side gør en aktiv indsats for at anerkende de frivilliges indsats og samtidig hive fat i medlemmerne personligt, når man skal rekruttere dem.

Det tiltrækker også frivillige at slå behovet for hjælp op i plenum. Faktisk er 41,0 % ($n = 320$) startet med frivilligt arbejde på denne baggrund, mens 25,6 % ($n = 200$) kunne finde på at være frivillig igen, hvis bestyrelsen bad om hjælp på denne måde. Det er også dette udsagn, der scorer det fjerde mest positive gennemsnit blandt de ikke-frivillige ($M = 3,35$, $SD = 1,652$). Til gengæld vil kun 81 respondenter (10,4 %) være villige til at påtage sig en større opgave på denne baggrund. Her skal man i stedet have fat i personerne direkte (en fra klubben eller bestyrelsen) og anerkende indsatsen. Således tilkendegiver 16,4 % ($n = 126$) og 14,5 % ($n = 109$), at det kunne få dem til at påtage sig en større opgave, hvis de bliver kontaktet personligt af en fra klubben eller bestyrelsen, mens det tredje, der kan få medlemmerne til at påtage sig en større opgave er, at indsatsen bliver anerkendt (13,7 %, $n = 105$).

Ser man på den nederste del af tabellen, kan man se, at der er en række ting, der ikke har været specielt hyppig årsag til, at man har meldt sig som frivillig. Fx er der kun 14 personer (1,9 %), der angiver skattefri godtgørelse som en årsag til, at de meldte sig som frivillig. Også gratis eller reduceret pris på klubbetøj/udstyr, kontingent og kurser er en begrænset årsag til, at de nuværende frivillige har meldt sig (henholdsvis 4,0 %, 4,3 % og 5,8 %). At ens børn dyrker idræt i foreningen har heller ikke tiltrukket mere end 41 personer (5,8 %). Disse tal er dog ikke nødvendigvis ensbetydende med, at tiltagene er en dårlig idé. Det kan lige såvel være et udtryk for, at der ikke er så mange foreninger, der udnytter disse muligheder. Hvis man ser på de næste to kolonner, fremstår det, at der potentielt kunne være flere frivillige at hente vha. af disse tiltag. For de fem udsagn ligger svarprocenterne på 14,1-24,9 for medlemmer, der en anden gang kunne finde på at arbejde frivilligt på baggrund af disse tiltag. Lidt færre (9,2-14,3 %) vil være villige til at øge deres nuværende arbejdsindsats for det samme. Ser man på den sidste kolonne fremgår det dog tydeligt, at det også blandt de ikke-frivillige er disse faktorer (samt fester og andre sociale arrangementer for de frivillige), der er vægtet mindst i forhold til at få dem til at melde sig som frivillige (3,91-4,59). Disse tal ligger dog stadig ca. midt på skalaen.

Ud over at se på, hvad der har fået og kan få medlemmerne til at være frivillige, er det også vigtigt at overveje, hvor mange af medlemmerne, der har svaret, at tingene ikke har haft nogen betydning for dem. Ud over de svarmuligheder til spørgsmål 17, som er angivet i ovenstående tabel, er der i spørgeskemaet to mere, nemlig *"Dette er sket, men har ikke haft indflydelse på, at jeg meldte mig som frivillig"* og *"Dette har ingen betydning for mig"* (jf. tabel 25).

Inden man drager konklusioner om, hvad der tiltrækker frivillige, kan det være værdifuldt at kigge nærmere på, hvordan udsagnene scorer i disse svarmuligheder. Nedenstående tabel 25 er opbygget som den foregående, men med kun to svarkolonner. At de to faktorer (lyst og følelsen af at kunne bidrage med noget vigtigt) har været årsag til, at størstedelen af de frivillige er startet, understreges af, at det kun er ganske få, for hvem disse faktorer slet ingen betydning har. For 13,7 % ($n = 110$) har det ingen betydning for deres deltagelse i frivilligt arbejde, om de har lyst til det eller ej, mens det for 18,1 % ($n = 143$) ikke har nogen betydning, om de føler, de kan bidrage med noget vigtigt for foreningen. Dette er tilfældet for et fåtal af medlemmerne i forhold til vigtigheden af disse faktorer for en stor del andre, hvorfor foreningerne bør bibeholde fokus på disse områder.

Tabel 25. Deskriptiv statistik for spørgsmål 17.

	N	Dette er sket, men har ikke haft indflydelse på, at jeg meldte mig som frivillig		Dette har ingen betydning for mig	
		n	%	n	%
Jeg har lyst	801	80	10,0	30	3,7
Jeg føler, jeg kan bidrage med noget vigtigt for min forening	792	106	13,4	37	4,7
En fra klubben spurgte mig personligt, om jeg vil være med	768	153	19,9	76	9,9
Bestyrelsen bad om hjælp i plenum (fx til generalforsamling, på hjemmeside, i nyhedsbrev)	780	211	27,1	106	13,6
En fra bestyrelsen spurgte mig personligt, om jeg vil være med	750	128	17,1	145	19,3
Bestyrelsen/foreningen anerkender de frivilliges indsats	767	226	29,5	114	12,9
Formanden spurgte mig personligt, om jeg vil være med	740	129	17,4	231	31,2
Der bliver arrangeret fester eller andre sociale arrangementer for de frivillige	749	157	21,0	408	54,5
Jeg får lov at komme på kurser til reduceret pris eller helt gratis	730	65	8,9	394	54,0
Mine børn dyrker idræt i foreningen	705	32	4,5	495	70,2
Jeg får gratis eller reduceret kontingent	746	79	10,6	489	65,5
Jeg får gratis klubbøj eller andet udstyr	726	93	12,8	399	55,0
Jeg får skattefri godtgørelse for mit arbejde (max 4.850 kr. pr. år)	718	26	3,6	533	74,2

Foreningerne gør ifølge undersøgelsens besvarelser generelt mest brug af at spørge medlemmerne om hjælp i plenum (68,1 %, $n = 531$), og mens det har haft afgørende betydning for 41,0 % af de frivillige, så har det for næsten samme andel (40,6 %) ikke haft nogen betydning for, at de meldte sig som frivillige. 19,9 % ($n = 153$) angiver, at selv om de blev spurgt af en fra foreningen, så har dette ikke haft indflydelse på, at de har meldt sig som frivillig, mens det havde afgørende effekt på mere end dobbelt så mange (42,4 %, $n = 326$). Desuden skal man huske på, at denne faktor har den næstbedste score blandt de ikke-frivillige, som måske i virkeligheden er dem, der er allermest interessante at få fat i. Den tredje mest benyttede faktor fra foreningernes side er anerkendelse af de frivilliges indsats, hvor 60,6 % ($n = 465$) angiver, at det er benyttet. Dette preller dog af på lige under halvdelen af disse ($n = 226$).

I forhold til den nederste del af tabel 24 blev det ovenfor diskuteret, om de lave tal i første kolonne er et udtryk for, at det ikke er attraktive faktorer for foreningerne at sætte i spil, eller om det blot henviser til, at det ikke er noget, foreningerne på nuværende tidspunkt gør brug af. Dette kan opklares ved at se på de tilsvarende kolonner i tabel 25. Her fremgår det tydeligt, at især

skattefri godtgørelse har et meget lille potentiale for at få folk til at deltage i frivilligt arbejde. Således er det kun blevet benyttet i 40 tilfælde (5,6 %), hvor det i ca. 2 ud af 3 tilfælde ikke har haft nogen betydning. Dette understreges ligeledes af, at hele 74,2 % ($n = 533$) har angivet, at det ingen betydning vil have for dem. Lignende scenarier gør sig gældende med de øvrige faktorer (gratis eller reduceret pris på klubtøj/udstyr, kontingent og kurser samt børn, der dyrker idræt i foreningen), men dog mindre udpræget end det førstnævnte. At det ikke spiller nogen stor rolle, om ens børn dyrker idræt i foreningen, kan have noget at gøre med, at triatlon blandt børn som tidligere nævnt endnu ikke er så udbredt. Det ser ud til, at materielle og økonomiske goder ikke spiller en afgørende rolle for rekruttering af frivillige, selv om det til en vis grad kan benyttes i fastholdelse af de frivillige.

I kommentarerne til spørgeskemaet har rigtig mange af de ikke-frivillige og de ad hoc-frivillige skrevet, at undersøgelsen mangler en vigtig faktor: Tiden. Det er således en afgørende faktor for mange, at de ikke føler, de har tiden til at lave frivilligt arbejde i foreningen. Det er dermed ikke lysten, der afholder dem fra at hjælpe til/hjælpe mere til, men derimod at de fx har et krævende arbejde eller hjemmeboende børn med egne fritidsinteresser. Tiden er dog en faktor, der kan være endog meget svær for foreningerne at påvirke, men det må anses for værende positivt, at så mange har behov for at ytre, at de gerne vil, og *"når børnene bliver store, så..."*. Dette viser, at der er et stort potentiale af frivillige, hvilket også stemmer overens med den generelt meget positive holdning til frivilligt arbejde som indekset for spørgsmål 15 viser ($M = 2,62$, $SD = 1,58$). I spørgsmål 15 er alle respondenter blevet spurgt om, hvordan de forholder sig til det at lave frivilligt arbejde i foreningen. Der er dannet et indeks for holdningen til frivilligt arbejde af to af de udsagn, respondenterne skulle forholde sig til: *"Jeg ser det som en naturlig del af det at være medlem i en forening, at jeg hjælper med forskellige arbejdsopgaver"* og *"Da jeg betaler kontingent, føler jeg ikke, at jeg også skal arbejde frivilligt"*. Disse udsagn skulle vurderes på en 7-punkts-Likert-skala, og da de er modsatrettede, er det sidste udsagn vendt om inden indekseringen.

Alle de ovenfor beskrevne resultater taget i betragtning er det stadig medlemmernes lyst til at arbejde frivilligt, der skal tændes samt deres følelse af, at de kan bidrage med noget vigtigt for foreningen. Den bedste måde at gøre dette ser ud til at være, at en fra klubben kontakter medlemmerne personligt og spørger, om de vil være med. Her skal der fokuseres på, hvad det enkelte medlem kan bidrage med, og hvorfor det er vigtigt for foreningen. Dette fokus på den

enkelte henleder tankerne på den indledende observation af, at samfundsudviklingen bevæger sig mod det individuelle. Det hænger desuden logisk sammen, at mennesker, der vælger at dyrke en individualistisk idrætsgren, lettest påvirkes netop gennem fokus på og fremhævelse af individuelle egenskaber.

Samtidig skal foreningerne forsat arbejde på at anerkende de frivilliges indsats, hvilket højst sandsynligt også vil være med til at øge medlemmernes lyst til at hjælpe. Anerkendelsen kan ske både i plenum, men også personligt til den enkelte. Ved benyttelse af plenum kan anerkendelsen gives fælles om den samlede gruppe af frivillige, men der kan også fremhæves én persons særlige indsats – og der kan naturligvis bruges en kombination af disse. Fremhævelse af enkeltpersoner kan skabe en lyst hos de øvrige frivillige til måske at være den, der næste gang bliver fremhævet. Men foreningerne skal også være varsomme med denne metode, da det kan få andre frivillige til at føle sig oversete. Derfor må anbefalingen herfra gå på, at man i plenum altid fremhæver hele gruppen og så en gang imellem udmærker særlige indsatser. Selve undersøgelsen har ikke set på, hvad der her har størst effekt, men da den personlige henvendelse har stor effekt i rekrutteringen, skal man ikke afvise, at effekten også kan være stor på fastholdelsesplanet. Her vil det højst sandsynligt kunne bruges som en strategi til fastholdelse af medlemmernes hjælp og bør derfor bruges i tillæg til anerkendelserne i plenum.

Undersøgelsens primære fund viste, at medlemmernes netværk i og tilknytning til foreningen spiller en vigtig rolle, når det drejer sig om tilbøjeligheden til at engagere sig i frivilligt arbejde. Ovenstående resultater kan vurderes med disse aspekter for øje. Medlemmernes lyst til at engagere sig i frivilligt arbejde vil øges, hvis deres tilknytning til foreningen øges, og det kan blive mere åbenlyst for dem, hvor de kan bidrage med noget vigtigt. Hvis de desuden har fået opbygget et godt netværk i foreningen – måske ovenikøbet et netværk hvori der indgår andre frivillige – kan gode historier om det frivillige arbejde give dem lyst til selv at blive en del af det. Desuden vil sandsynligheden øges for, at de netop bliver spurgt personligt, om de vil være frivillige. Jo mere man omgås foreningens øvrige medlemmer, des mere vil man opfange af den anerkendelse, de frivillige får, hvilket også kan være med til at vække lysten til selv at blive frivillig.

Konklusionen må være, at foreningerne bør fokusere på at skabe et sådan miljø i foreningen, at medlemmerne får lyst til at deltage i foreningens forskellige arrangementer og møde hinanden på tværs af træningsgrupper, så det enkelte medlem kan opbygge et stort netværk i foreningen.

Desuden bør miljøet være så trygt, at medlemmerne frit kan og vil ytre sig, hvis de oplever noget, de er utilfredse med. I dette miljø er det vigtigt åbent at anerkende de frivilliges indsats. Denne anerkendelse kan sammen med det gode miljø danne base for at øge medlemmernes lyst til at engagere sig i det frivillige arbejde. Foreningerne bør især benytte sig af den personlige kontakt mellem medlemmerne til at rekruttere nye frivillige. I denne kontakt kan fokus med fordel ligge på, hvor lige præcis det enkelte medlem kan bidrage med noget vigtigt foreningen.

Som led i samarbejdet med DTriF er det andet af specialets formål at bidrage til deres udarbejdelse af en frivillighedsstrategi. Selve denne udarbejdelse foretages af forbundets bestyrelse, og dette afsnit opsummerer derfor kun kortfattet, hvorledes indeværende speciale bidrager. Her er det især selve medlemsundersøgelsen og resultaterne fra denne, der bidrages med. Ud over at kunne benytte de resultater og analyser, der er foretaget i selve specialet, har forbundet undervejs i processen modtaget to rapporter med delresultater fra undersøgelsen. I den første rapport er den første bearbejdning af undersøgelsens data præsenteret. Disse er opdelt i tre overordnede kategorier baseret på den samlede respondentgruppe: Medlemmernes forhold til deres forening, frivillighedsgraden samt hvad der har fået/kan få medlemmerne til at deltage i frivilligt arbejde. I den anden rapport præsenteres undersøgelsens deltagere fordelt på de tre frivillig-grupper, der her opereres med: Faste frivillige, ad hoc-frivillige og ikke-frivillige. Rapporten ser på forskellene mellem de tre grupper, når det kommer til deres forhold til foreningen samt deres holdning til og deltagelse i frivilligt arbejde. Ud over disse to rapporter og det indeværende speciale er der planlagt en tredje rapport til forbundet, hvor der blandt andet ses på de frivilliges tidsforbrug og samles op i forhold til undersøgelsens multivariate analyser.

7. Konklusion

I dette afsnit konkluderes undersøgelsens fund i henhold til specialets problemformulering. I denne spurgtes til, hvordan medlemmernes forhold til deres forening er, samt hvilken sammenhæng der er mellem forholdet til foreningen og graden af frivillighed. På grund af denne todelte problemformulering er den følgende tekst ligeledes inddelt i netop to dele, hvori der konkluderes på specialets primære spørgsmål.

Hvordan er medlemmernes forhold til deres triatlonforening?

Medlemmernes forhold til deres forening er blevet vurderet ud fra flere forskellige aspekter. I specialet er medlemmernes forhold til deres forening bl.a. undersøgt i henhold til den teoretiske ramme, som udgøres af Hirschmans teori om exit, voice og loyalty. Det er i forhold til teorien undersøgt, hvordan medlemmerne vil reagere, hvis de bliver utilfredse med deres forening. Her svares der gennemsnitligt positivt, når det kommer til brugen af voice-strategien, hvilket betyder, at medlemmerne er mere tilbøjelige til at udtrykke deres utilfredshed med foreningen frem for at lade stå til (loyalty). Loyalty-strategien har den mest negative score af de tre strategier, hvilket tyder på, at medlemmerne generelt foretrækker enten at ytre deres utilfredshed (voice) eller at forlade foreningen (exit), frem for blot at forblive loyale (loyalty). Selv om medlemmerne giver udtryk for, at de hellere vil forlade foreningen end at blive i tilfælde af utilfredshed, er det samlede indtryk dog, at medlemmernes forhold til foreningerne er godt. Dette skyldes den positive score for voice-strategien, der udtrykker, at medlemmerne har en vis tilknytning til deres forening.

Disse tre strategier alene er dog ikke fyldestgørende til at beskrive medlemmernes forhold til foreningen, hvorfor der er også taget andre aspekter i brug i denne vurdering. Der er eksempelvis udarbejdet en score for medlemmernes forhold, der dækker over medlemmernes deltagelse i det sociale liv samt meningen om foreningen og dennes aktiviteter. Denne score falder også ud til den positive side, når der ses på hele respondentgruppen. Medlemmerne er blevet spurgt om deres forhold til de andre medlemmer i foreningen, og her svarer næsten tre ud af fire, at de har fået nye venner gennem deres deltagelse i foreningen, hvilket kan tolkes som udtryk for et godt forhold til foreningen.

Den gennemsnitlige frivillighedsgrad for foreningerne under Dansk MultiSport Forbund lå i 2010 på 5,54, mens den i denne undersøgelse (gennemført i 2014) for triatlon alene er på 4,42. For hver

frivillig er der altså 4,42 medlemmer, hvilket må siges at være en imponerende høj frivillighedsgrad. Denne er fundet valid gennem metodiske refleksioner.

Overordnet set har medlemmerne altså et ganske godt forhold til deres forening, og frivillighedsgraden inden for triatlon er særdeles god i forhold til andre idrætsgrene.

Hvilken sammenhæng er der mellem forholdet til foreningen og graden af frivillighed?

Opdeles respondenterne i frivillige og ikke-frivillige står det klart, at de frivillige har et bedre forhold til deres forening end de ikke-frivillige. De ikke-frivillige udtrykker en højsignifikant større tilbøjelighed til at forlade foreningen ved utilfredshed end de frivillige, der tværtimod udtrykker en højsignifikant højere grad af loyalty og ikke mindst voice, end de ikke-frivillige. Der er mellem de resterende primære variable ligeledes højsignifikant forskel på de frivillige og de ikke-frivillige.

Undersøgelsen viser en sammenhæng mellem forholdet til foreningen og frivilligheden. Når der i de multivariate analyser kontrolleres for både primære variable og kontrolvariable, er der i sidste ende blot 6 variable, der er signifikante samtidig. Det drejer sig alle om variable, der netop udtrykker medlemmernes forhold til deres forening og deres netværk i denne (voice, loyalty, forhold, antal år i foreningen, kendte medlemmer i forvejen, ses privat med nye venner). Især viser voice-parameteren sig som værende særdeles signifikant igennem alle trin i modelsøgningen, og dette ser dermed ud til at være et meget vigtigt aspekt i forhold til frivilligheden i foreningen. Sammenhængen er i dette tilfælde, at jo højere graden af voice er, des højere bliver graden af frivillighed. Det ser dermed ud til, at et positivt forhold til foreningen indvirker positivt på frivillighedsgraden. Fundene underbygger og underbygges af Hirschmans teori om, at loyalty holder exit nede og aktiverer voice, da exit-strategien udgår som den allerførste samtidig med, at voice er den mest signifikante gennem hele modelsøgningen. På den måde bliver loyalty en vigtig faktor, selv om signifikansniveauet i regressionsanalysen ikke er ligeså højt som for voice.

Konklusionen på problemstillingen er, at medlemmerne overordnet set har et godt forhold til deres forening, og at de frivilliges forhold til deres forening er signifikant bedre end de ikke-frivilliges. Dette betyder, at graden af frivillighed stiger, når medlemmernes forhold til foreningen forbedres. Da kausalitetsforholdet ikke er klokkeklart, kan det ikke udelukkes, at sammenhængen også går den modsatte vej, så medlemmernes forhold til foreningen forbedres, når frivillighedsgraden stiger.

8. Referenceliste

- Agresti, A. & Finlay, B. (2009). *Statistical Methods for the Social Sciences* (4. udgave). New Jersey: Pearson Education.
- Andersen, L. B., Hansen, K. M. og Klemmensen, R. (2010). *Metoder i statskundskab*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Boje, T. P. & Ibsen, B. (2006). *Frivillighed og nonprofit i Danmark - omfang, organisation, økonomi og beskæftigelse*. København: Socialforskningsinstituttet.
- Boje, T. P., Fridberg, T. & Ibsen, B. (red.)(2006). *Den frivillige sektor i Danmark - omfang og betydning*. København: Socialforskningsinstituttet.
- Clausen, R. (2015, 11. juni). *Nyt fra ungdom - Stor og meget positiv udvikling i trisporten for de unge i hele landet*. Lokaliseret d. 11. juni 2015 på:
<http://www.triatlon.dk/main/index.php?p=nyheder/profil.php&nyhed=5237>.
- DIF (2013). *Frivillighedsstrategi*. Lokaliseret d. 23. juni på: http://www.dif.dk/da/nyt/dif-nyheder/2013/august/20130814_frivillig.
- DIF (2015). *Medlemstal*. Lokaliseret d. 18. juni 2015 på:
http://www.dif.dk/da/om_dif/medlemstal#content-top.
- DTriF (2015). *Ungdom*. Lokaliseret d. 17. juni 2015 på:
<http://www.triatlon.dk/main/index.php?s=sektioner/sektion.php&sektion=15>.
- Field, A. (2009). *Discovering statistics using SPSS (and sex and drugs and rock'n'roll)* (3. Udgave). Californien: SAGE Publications.
- Fridberg, T. & Henriksen, L. S. (red.)(2014). *Udviklingen i frivilligt arbejde 2004-2012*. København: SFI - Det nationale forskningscenter for velfærd.
- Hirschman, A. O. (1970). *Exit, Voice and Loyalty: responses to decline in firms, organizations, and state*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press.

Ibsen, B. & Habermann, U. (2005). *Definition af den frivillige sektor i Danmark:*

Frivillighedsundersøgelsen - en kortlægning af den frivillige sektor i Danmark.

www.frivilligedsus.dk

Ibsen & Østerlund (2011). *Frivilligt arbejde i idrætsforeninger: Forskelle og ligheder mellem specialforbund og idrætsgrene.* København: Idrættens Analyseinstitut.

Jacobsen, B., Juul, S., Laursen, E. & Rasborg, K. (1999). *Sociologi og modernitet.* København: Columbus

Johansen, K. (2006). *Basal sundhedsvidenskabelig statistik.* København: Munksgaard Danmark.

Koch-Nielsen, I., Henriksen, L. S., Fridberg, T. & Rosdahl, D. (2005). *Frivilligt arbejde: Den frivillige indsats i Danmark.* København: Socialforskningsinstituttet.

Laub, T. B. (2012). *Fremtidens frivillige foreningsliv i idrætten.* København: Idrættens Analyseinstitut.

Laub, T. B. (2013). *Danskernes motions- og sportsvaner 2011: Grundrapport.* København: Idrættens Analyseinstitut.

Mangione, T. W. (1995). *Mail Surveys: Improving the Quality.* Californien: Sage Publications.

Nielsen, T. & Kreiner, S. (2008). *SPSS. Introduktion til databehandling & statistisk analyse.* Jurist- og Økonomforbundets Forlag.

Nielsen, G. (2010). At sætte tal på idræt som socialt fænomen - en introduktion til kvantitativ metode. I: Thing, L. F. & Wagner, U., *Grundbog i idrætssociologi*, 166-175. København: Munksgaard.

Petersen, M. B. (2010). Indekskonstruktion. I: Andersen, L. B., Hansen, K. M. og Klemmensen, R. (red.). *Metoder i statskundskab*, 393-416. København: Hans Reitzels Forlag.

Pilgaard, M. (2008). *Danskernes motions- og sportsvaner 2007: Nøgletal og tendenser.* København: Idrættens Analyseinstitut.

Pilgaard, M. (2011). *Det frivillige arbejde under forandring.* København: Idrættens Analyseinstitut.

Seippel, Ø. (2002). *Idrett og sosial integrasjon*. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Shih, T.-H., & Fan, X. (2009). Comparing response rates in e-mail and paper surveys: A meta-analysis. *Educational Research Review*, 4(1), 26-40

Sønderskov, K. M. (2014). *Stata: en praktisk introduktion* (2. udgave). København, Hans Reitzels Forlag

Østerlund, K. (2013). *Foreningsidrættens sociale kvaliteter; En social kapital-inspireret undersøgelse af danske idrætsforeninger og deres medlemmer*. Odense: Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet. Ph.d.-afhandling.

Østerlund, K. & Seippel, Ø. (2013). Does membership in civil society organizations foster social integration? The case of Danish voluntary sport organizations. *Journal of Civil Society*.
Publiceret online.

Østerlund, K. (2014). Danske idrætsforeningers sociale kapital. Demokrati, socialt liv og frivilligt arbejde. I: Eskelund, Klaus & Skovgaard, Thomas (red.), *Samfundets idræt. Forskningsbaserede indspark i debatten om idrættens støttestrukturer*, 99-136. Odense: Syddansk Universitetsforlag.

Bilag 1: Medlemsundersøgelsen

Kære triatlet

Tak fordi du har valgt at deltage i denne spørgeskemaundersøgelse. Spørgeskemaet indeholder en række spørgsmål om dig og dit forhold til din triatlonforening. Din besvarelse er anonym.

Det tager ca. 15-25 minutter at besvare spørgeskemaet.

Nogen af spørgsmålene/udsagnene kan minde om hinanden, men det er vigtigt for undersøgelsen, at du alligevel besvarer dem så præcist som muligt.

Du kan bruge pilene til at navigere frem og tilbage i spørgeskemaet, hvis du fx vil tilbage og ændre et tidligere svar. Din besvarelse er først fuldført, når du trykker på X'et på spørgeskemaets sidste side. Herefter er det ikke længere muligt at ændre i din besvarelse.

Tak for din deltagelse!

De første spørgsmål handler om dig og dit forhold til din triatlonforening.

1. Hvad hedder din triatlonforening?

- (1) 2tri Haslev
- (2) AAIG Atletik, Tri & Motion
- (3) Aalborg Triathlon Klub
- (4) ALOT Alberstlund Løb og Triatlon
- (5) Amager Triatlon Klub
- (6) Atletica Tri Horsens
- (7) Bagsværd Tri - Bagsværd Atletik Club (BAC)
- (8) Blovstrød Tri-athleten
- (9) Brøndby Triathlon Club
- (10) BMC TRI - Brønderslev Motions Cykelklub
- (11) Tri-Out - Copenhagen Mermates Triathlon & Open Water - Pan Idræt
- (12) Esbjerg Tri & Multisport
- (13) Farsø Tri og Trim
- (14) FFD Kralupy Tri
- (15) Fredericia Triathlon Team
- (16) Frederikssund Triathlon Klub
- (17) Ganløse Tri-Center
- (18) Gentofte Triathlon Klub
- (19) GSK-Tri
- (20) Guldborgsund Triathlonklub
- (21) Haderslev Idræts Forening
- (22) Haderslev TRI 2000

- (23) HareTri - Hareskovens Triathlon Klub
- (24) Herlev Tri & Motion
- (25) HG Atletik, Triathlon og Motion
- (26) Hjørring Triatlon Klub
- (27) Holbæk Svømme Klub Triathlon - HSK TRI
- (28) Holstebro Triathlon Klub
- (29) ISK Triathlon - Ikast
- (30) Islev Triathlon Klub
- (31) Kalundborg Triathlon
- (32) Karlslunde Tri
- (33) Kolding Triathlon Klub
- (34) Kongens Tri
- (35) KTK 86
- (36) KVIK TRI TEAM
- (37) Køge Tri Team 2000
- (38) Langgarverne - Hillerød løbe- og triatlonklub
- (39) LSK TRI
- (40) Mariagerfjord Triathlonklub
- (41) Multi Motion Assens
- (42) Multiatleterne
- (43) Ninjas
- (44) Nyborg Triathlon Klub - NyborgTri
- (45) Odder Triathlon Club
- (46) Odense Triathlon Klub
- (47) PGT - PlayGroundTriathlon
- (48) Randers Freja Triathlon
- (49) Ringe TRI - Ringe Svømme Klub
- (50) Roskilde Tri
- (51) Rødding Motion & Triathlonklub
- (52) Rødekro IF - Motion, Atletik & Triathlon
- (53) SigmaTri Allerød
- (82) SigmaTri Birkerød
- (54) Silkeborg Motion/Tri-Klub
- (55) Skive AM Triathlon
- (56) Skovshoved Triathlon Klub
- (57) Skørping Triatlon Klub
- (58) Slagelse Triathlon Klub
- (59) SKS-Tri (Slagelse, Korsør & Skælskør Triathlonklub)
- (60) Sorø Triathlon Klub
- (61) SP2 Triathlon
- (62) Svendborg Triatlon Klub
- (63) Sønderborg Triathlon Klub 1990
- (64) Team AV Gold
- (65) Team Challenge

- (66) Team Delta 508
- (67) Team Løvel Tri
- (68) Team Selandia
- (69) Team Triathlon Herning
- (71) Thy Triathlon Team
- (70) TIK Triathlon
- (72) /tri club denmark
- (73) Fredensborg Atletik Klub - tri-afdelingen
- (74) TRI4 Triathlon Klub
- (75) Trinord
- (76) TritonTri
- (77) Vejen Tri & Motion
- (78) Vejle IF Triatlon
- (79) Viborg Atletik og Motion
- (80) Viking Atletik
- (81) Aarhus 1900 Triathlon

2. Hvor længe har du været medlem af foreningen?

(sæt ét kryds)

- (1) Mindre end 1 år
- (2) 1-2 år
- (3) 2-5 år
- (4) 5-10 år
- (5) 10-20 år
- (6) Mere end 20 år

3. Hvorfor dyrker du triatlon i en forening?

(sæt gerne flere krydser)

- (1) For at forbedre mig
- (2) For at holde vægten
- (3) Fordi jeg synes, det er fedt
- (4) Fordi der er et godt sammenhold i foreningen
- (5) For at møde nye mennesker
- (6) For at kunne køre stævner
- (7) For at få tid til mig selv
- (8) For at komme lidt væk fra familieræset
- (9) Fordi jeg gerne vil være en del af en forening
- (10) Andet (angiv gerne årsagen) _____

4. Er andre i din familie aktive i foreningen?

(sæt gerne flere krydser)

- (1) Ja, samlever/ægtefælle
- (2) Ja, et barn
- (3) Ja, flere børn
- (4) Ja, mine forældre
- (5) Ja, mine søskende
- (6) Ja, andre (angiv gerne hvem) _____
- (7) Nej

5. Hvor lang transporttid har du til foreningen? (Kun den ene vej)

(sæt ét kryds)

- (1) Under 5 minutter
- (2) 5-14 minutter
- (3) 15-29 minutter
- (4) 30-45 minutter
- (5) Over 45 minutter
- (6) Ved ikke/ikke relevant

De følgende spørgsmål omhandler dine trænings- og konkurrencerutiner. Du bedes besvare spørgsmålene som om, du er midt i konkurrencesæsonen.

6. Hvor ofte dyrker du sædvanligvis idræt i foreningen?

(sæt ét kryds)

- (1) 5 gange om ugen eller mere
- (2) 4 gange om ugen
- (3) 3 gange om ugen
- (4) 2 gange om ugen
- (5) 1 gang om ugen
- (6) 1-3 gange om måneden
- (7) Sjældnere end 1 gang om måneden
- (8) Aldrig

7. Hvor ofte deltager du i konkurrencer som medlem af foreningen?

(sæt ét kryds)

- (7) Mere end 15 gange om året
- (1) 11-15 gang om året
- (2) 8-10 gange om året
- (3) 5-7 gang om året
- (4) 4-5 gange om året
- (5) 1-3 gange om året
- (6) Aldrig

8. Hvilke andre steder end foreningen dyrker du idræt/motion?

(sæt gerne flere krydser)

- (1) I en anden idrætsforening (end den jeg svarer på vegne af her)
- (2) I et privatejet træningscenter (fx Fitness World, Fitness DK)
- (3) På arbejdspladsen (fx i et fitnessrum, som pausegymnastik, firmaidræt)
- (4) I en aftenskole
- (5) I andre organisatoriske sammenhænge end de nævnte (fx i boligforeningen)
- (6) På egen hånd eller sammen med familie og venner (fx hjemmegymnastik, løbeture, stavgang)
- (7) Jeg dyrker udelukkende idræt/motion i foreningen
- (8) Jeg dyrker slet ikke idræt/motion

9. Hvilket udsagn beskriver bedst dit forhold til foreningen?

(sæt ét kryds)

- (1) Foreningen er det vigtigste sted, jeg dyrker idræt
- (2) Foreningen er et af flere steder, jeg dyrker idræt
- (3) Andre steder jeg dyrker idræt er vigtigere end foreningen

10. Hvad synes du om foreningen og dens aktiviteter?

(sæt ét kryds til hvert udsagn)

	Meget enig	2	3	4	5	6	Meget uenig
Foreningens aktivitetstilbud stemmer generelt godt overens med mine interesser og ønsker	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Der er for få tilbud om konkurrencer, stævner og lign.	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Jeg er tilfreds med de tidspunkter, jeg kan dyrke idræt på i foreningen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Der er for få træningstilbud henvendt til mig i foreningen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Kvaliteten af foreningens træningstilbud er generelt høj	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Jeg har svært ved at indpasse foreningens aktiviteter i min hverdag	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Foreningen har for få tilbud til mig uden for den normale sæson/stævnesæsonen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐

De næste spørgsmål omhandler det sociale liv i foreningen og dit forhold til de andre medlemmer i foreningen.

11. Hvor ofte deltager du i foreningens sociale liv?

(sæt ét kryds til hvert udsagn)

	Hver gang	2	3	4	5	6	Aldrig
Jeg deltager i foreningens sociale arrangementer (fx fester, foredrag, familiedage, julefrokoster, skiture og lign.)	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Jeg bliver i foreningen et stykke tid efter træning for at snakke med andre medlemmer (fx deltagelse i "tredje halvleg")	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Når jeg er i foreningen snakker jeg med andre medlemmer end dem, der tilhører mit hold/min gruppe	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐

12. Hvordan er dit forhold til andre medlemmer i foreningen?

(sæt ét kryds til hvert udsagn)

	Ja	Nej
Da jeg meldte mig ind i foreningen, kendte jeg allerede ét eller flere medlemmer	(1) ☐	(2) ☐
Jeg har fået nye venner gennem min deltagelse i foreningen	(1) ☐	(2) ☐
Jeg ses privat med medlemmer fra foreningen, jeg ikke kendte, inden jeg meldte mig ind	(1) ☐	(2) ☐

13. Hvordan forholder du dig til det sociale liv i foreningen?

(sæt ét kryds til hvert udsagn)

	Meget enig	2	3	4	5	6	Meget uenig
Jeg føler, at jeg kender de fleste af dem, jeg dyrker idræt sammen med i foreningen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐

Medlemsdeltagelsen i frivilligt arbejde i Danmarks triatlonforeninger
 – en medlemsundersøgelse blandt danske triatleter anno 2014
 Speciale af Maria Thingsgaard

	Meget enig	2	3	4	5	6	Meget uenig
Jeg prioriterer min træning højere end andre gøremål i fritiden	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Jeg taler næsten udelukkende med ét eller nogle få udvalgte medlemmer	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Selv om jeg træner sammen med andre i foreningen, føler jeg ikke, at jeg kender dem	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Jeg taler stort set sammen med alle dem i foreningen, jeg dyrker idræt sammen med	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Træning er noget af det første, jeg melder fra til, når jeg har andre gøremål i min fritid	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Hvis jeg fik personlige problemer og virkelig havde behov for hjælp, støtte, omsorg eller opmærksomhed, så kunne jeg få det fra nogen i foreningen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐

14. Hvad vil du gøre, hvis du bliver utilfreds med foreningen?

(sæt ét kryds til hvert udsagn)

	Meget enig	2	3	4	5	6	Meget uenig
Hvis jeg bliver utilfreds med foreningen, melder jeg mig ud	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Hvis foreningen ikke lever op til mine forventninger, forsøger jeg aktivt at ændre på dette	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Selv om jeg bliver utilfreds med foreningen, vil jeg forblive medlem	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Hvis foreningen ikke lever op til mine forventninger, finder jeg et andet sted at dyrke idræt	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Hvis jeg bliver utilfreds med foreningen, tager jeg det op med nøglepersoner i foreningen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐

	Meget enig	2	3	4	5	6	Meget uenig
Jeg ville ligeså gerne dyrke idræt i en anden forening, hvis den kunne tilbyde det samme som min nuværende	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Hvis jeg bliver utilfreds med foreningen, og det rent praktisk var muligt at skifte til en anden forening, så ville jeg vælge at skifte til en anden forening	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Hvis foreningen ikke lever op til mine forventninger, tager jeg det op på en generalforsamling eller medlemsmøde	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐

De følgende spørgsmål omhandler frivilligt arbejde. Frivilligt arbejde kan bestå i at hjælpe til stævner og arrangementer og andre forefaldende opgaver, men det kan også være faste opgaver som bestyrelsesposter, faste udvalg og træneropgaver.

15. Hvordan forholder du dig til at lave frivilligt arbejde i foreningen?

(sæt ét kryds til hvert udsagn)

	Meget enig	2	3	4	5	6	Meget uenig
Jeg ser det som en naturlig del af det at være medlem i en forening, at jeg hjælper med forskellige arbejdsopgaver	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Jeg involverer mig helst kun i tidsbegrænsede opgaver/projekter i foreningen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Da jeg betaler kontingent, føler jeg ikke, at jeg også skal arbejde frivilligt	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Jeg forpligter mig gerne i fast foreningsarbejde, hvis opgaverne er interessante	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐

16. Udfører du frivilligt arbejde i din triatlonforening? (Her tænkes på midlertidige såvel som faste opgaver)

(sæt ét kryds)

- (1) Ja
 (2) Nej, men jeg har tidligere gjort
 (3) Nej

17a. Hvad har fået dig til at deltage i frivilligt arbejde i din forening?

(sæt gerne flere krydser til hvert udsagn)

	Dette er en årsag til, at jeg startede som frivillig	Dette er sket, men har ikke haft indflydelse på, at jeg meldte mig som frivillig	Dette kunne få mig til at være frivillig en anden gang	Dette kunne få mig til at påtage mig en større opgave end min nuværende	Dette har ingen betydning for mig
Bestyrelsen bad om hjælp i plenum (fx i nyhedsbrev, til generalforsamling, på hjemmeside).	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
En fra klubben spurgte mig personligt, om jeg ville være med.	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Bestyrelsen/foreningen anerkender de frivilliges indsats.	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Jeg har lyst.	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

17b. Hvad har fået dig til at deltage i frivilligt arbejde i din forening?

(sæt gerne flere krydser til hvert udsagn)

	Dette er en årsag til, at jeg startede som frivillig	Dette er sket, men har ikke haft indflydelse på, at jeg meldte mig som frivillig	Dette kunne få mig til at være frivillig en anden gang	Dette kunne få mig til at påtage mig en større opgave end min nuværende	Dette har ingen betydning for mig
Jeg føler, jeg kan bidrage med noget vigtigt for min forening.	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Der bliver arrangeret fester eller andre sociale arrangementer for de frivillige.	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Jeg får gratis eller reduceret kontingent.	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Jeg får gratis klubbøj eller andet udstyr.	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

	Dette er en årsag til, at jeg startede som frivillig	Dette er sket, men har ikke haft indflydelse på, at jeg meldte mig som frivillig	Dette kunne få mig til at være frivillig en anden gang	Dette kunne få mig til at påtage mig en større opgave end min nuværende	Dette har ingen betydning for mig
En fra bestyrelsen spurgte mig personligt, om jeg ville være med.	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

17c. Hvad har fået dig til at deltage i frivilligt arbejde i din forening?

(sæt gerne flere krydser til hvert udsagn)

	Dette er en årsag til, at jeg startede som frivillig	Dette er sket, men har ikke haft indflydelse på, at jeg meldte mig som frivillig	Dette kunne få mig til at være frivillig en anden gang	Dette kunne få mig til at påtage mig en større opgave end min nuværende	Dette har ingen betydning for mig
Formanden spurgte mig personligt, om jeg ville være med.	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Jeg får lov at komme på kurser til reduceret pris eller helt gratis.	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Jeg får skattefri godtgørelse for mit arbejde (max 4.850 kr. pr. år).	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Mine børn dyrker idræt i foreningen.	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

18. Hvilke opgaver varetager du i foreningen?

(sæt gerne flere krydser)

- (1) Træner/instruktør for børn og unge
- (2) Træner/instruktør for voksne motionister
- (3) Træner/instruktør for foreningens bedste konkurrenceudøvere
- (4) Holdleder/kontaktperson mellem et hold og ledelsen
- (5) Formand
- (17) Næstformand
- (6) Kasserer
- (7) Sekretær
- (8) Menigt medlem af bestyrelsen
- (9) Medlem af faste udvalg
- (10) Medlem af midlertidige/ad hoc udvalg
- (11) Administration eller kontorarbejde
- (12) Webmaster
- (13) Manager eller sportschef
- (14) Vedligeholdelse af klubbens faciliteter

(15) Diverse forefaldende opgaver – fx hjælp ved stævner

(16) Andet (angiv gerne hvad) _____

19. Hvor mange timer bruger du på en gennemsnitlig måned i sæsonen på at udføre frivilligt/lønnet arbejde i foreningen?

Antal timer

_____

20. Hvor ofte hjælper du til med frivillige arbejdsopgaver i foreningen?

(sæt ét kryds)

(1) Mindst en gang om ugen

(2) Omtrent hver anden uge

(3) Omtrent en gang om måneden

(4) Omtrent en gang i kvartalet

(5) Omtrent en gang hvert halve år

(6) Omtrent en gang om året

(7) Sjældnere end en gang om året

(8) Aldrig

21. Hvor længe har du sammenlagt i dit liv arbejdet frivilligt i foreningen?

(sæt ét kryds)

(1) Mindre end 1 år

(2) 1 til 2 år

(3) 2-5 år

(4) 5-10 år

(5) 10-20 år

(6) Mere end 20 år

22. Hvordan foretrækker du at arbejde frivilligt i foreningen?

(sæt ét kryds til hvert udsagn)

	Meget enig	2	3	4	5	6	Meget uenig
Jeg involverer mig helst kun i tidsbegrænsede opgaver/projekter i foreningen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Jeg tager kun del i foreningsarbejdet, fordi mine børn dyrker idræt i foreningen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Det er afgørende for mig, at foreningen opstiller klare og konkrete retningslinjer for det arbejde, jeg udfører	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐

Medlemsdeltagelsen i frivilligt arbejde i Danmarks triatlonforeninger
 – en medlemsundersøgelse blandt danske triatleter anno 2014
 Speciale af Maria Thingsgaard

	Meget enig	2	3	4	5	6	Meget uenig
De administrative opgaver skal have et omfang, som gør, at de ikke virker hæmmende for det arbejde, jeg udfører i foreningen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Jeg forpligter mig gerne i fast foreningsarbejde, hvis opgaverne er interessante	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Det er afgørende for mig, at jeg har frihed til selv at bestemme, hvordan jeg løser mine arbejdsopgaver i foreningen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Jeg opfatter mig selv som lønnet ansat i foreningen, ikke som frivillig	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐

23. Hvad kan få dig til at deltage i frivilligt arbejde i din forening?

(sæt ét kryds til hvert udsagn)

	Meget enig	2	3	4	5	6	Meget uenig
Jeg får lyst	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Bestyrelsen beder om hjælp i plenum (fx til generalforsamling, på hjemmeside, i nyhedsbrev)	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
En fra klubben spørger mig personligt, om jeg vil være med	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Bestyrelsen/foreningen anerkender de frivilliges indsats	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Jeg føler, jeg kan bidrage med noget vigtigt for min forening	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Der bliver arrangeret fester eller andre sociale arrangementer for de frivillige	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Formanden spørger mig personligt, om jeg vil være med	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Jeg får gratis eller reduceret kontingent	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Jeg får gratis klubbøj eller andet udstyr	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Jeg får lov at komme på kurser til reduceret pris eller helt gratis	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐

	Meget enig	2	3	4	5	6	Meget uenig
Jeg får skattefri godtgørelse for mit arbejde (max 4.850 kr. pr. år)	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Mine børn dyrker idræt i foreningen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
En fra bestyrelsen spørger mig personligt, om jeg vil være med	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐

24. Hvordan ville du foretrække at arbejde frivilligt i foreningen?

(sæt ét kryds til hvert udsagn)

	Meget enig	2	3	4	5	6	Meget uenig
Jeg vil helst kun involvere mig i tidsbegrænsede opgaver/projekter	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Det ville være afgørende for mig, at foreningen opstillede klare og konkrete retningslinjer for det arbejde, jeg skulle udføre	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Administrative opgaver ville virke hæmmende for arbejde i foreningen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Jeg ville gerne forpligte mig i fast foreningsarbejde, hvis opgaverne var interessante	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Det ville være afgørende for mig, at jeg havde frihed til selv at bestemme, hvordan jeg ville løse mine arbejdsopgaver i foreningen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐

25. Udfører du frivilligt arbejde andre steder end i foreningen?

(sæt ét kryds)

- (1) Ja
 (2) Nej, men jeg har tidligere gjort
 (3) Nej

Dette afsnit af spørgeskemaet handler om din sportslige og triatlonspecifikke baggrund.

26. Hvorfor begyndte du at dyrke triatlon?

(sæt gerne flere krydser)

- (1) Jeg kender en/flere, der dyrker triatlon
 (2) Jeg trængte til nye udfordringer
 (3) Jeg blev bidt af stemningen til et stort event (fx KMD Ironman Copenhagen)
 (4) Jeg synes, triatlon giver gode muligheder for at kombinere flere typer træning

- (5) Jeg er blevet udfordret til det
(6) Jeg har tidligere dyrket svømning
(7) Jeg har tidligere dyrket cykling
(8) Jeg har tidligere dyrket løb
(9) Andet (angiv gerne årsagen) _____

27. Hvor længe har du dyrket triatlon?

(sæt ét kryds)

- (1) Mindre end 1 år
(2) 1-2 år
(3) 2-5 år
(4) 5-10 år
(5) 10-20 år
(6) Mere end 20 år

28. Har du dyrket anden foreningsidræt tidligere, og dyrker du stadig anden foreningsidræt ved siden af triatlon?

(sæt gerne flere krydser, MEN sæt kun kryds i "Har tidligere dyrket denne sportsgren", hvis du ikke pt. dyrker den)

	Dyrker pt. denne sportsgren	Har tidligere dyrket denne sportsgren
Svømning (i foreningsregi)	(1) ☐	(2) ☐
Cykling (i foreningsregi)	(1) ☐	(2) ☐
Løb (i foreningsregi)	(1) ☐	(2) ☐
Aletik (i foreningsregi)	(1) ☐	(2) ☐
Fodbold (i foreningsregi)	(1) ☐	(2) ☐
Håndbold (i foreningsregi)	(1) ☐	(2) ☐
Gymnastik (i foreningsregi)	(1) ☐	(2) ☐
Badminton (i foreningsregi)	(1) ☐	(2) ☐
Ridning (i foreningsregi)	(1) ☐	(2) ☐
Sejlads (i foreningsregi)	(1) ☐	(2) ☐
Tennis (i foreningsregi)	(1) ☐	(2) ☐
Bordtennis (i foreningsregi)	(1) ☐	(2) ☐
Basketball (i foreningsregi)	(1) ☐	(2) ☐
Anden sportsgren (i foreningsregi)	(1) ☐	(2) ☐

29. Hvor længe har du alt i alt dyrket foreningsidræt? (Her tænkes ikke kun på din tid med triatlon, men også med anden foreningsidræt)

(sæt ét kryds)

- (1) Mindre end 1 år
(2) 1-2 år

- (3) 2-5 år
(4) 5-10 år
(5) 10-20 år
(6) Mere end 20 år

De næste spørgsmål handler om økonomi i forhold til triatlon.

30. Hvor meget betaler du i kontingent i din triatlonforening?

(sæt ét kryds)

- (1) 0-499 kr. om året
(2) 500-999 kr. om året
(3) 1.000-1.499 kr. om året
(4) 1.500-1.999 kr. om året
(5) 2.000 kr. eller derover om året

31. Hvilke ydelser betaler du for ved siden af dit kontingent i forbindelse med din træning?

(sæt gerne flere krydser)

- (1) Personlig træner (angiv gerne årligt beløb) _____
(2) Svømmetræning (angiv gerne årligt beløb) _____
(3) Løbetræning (angiv gerne årligt beløb) _____
(4) Cykeltræning (angiv gerne årligt beløb) _____
(5) Mentaltræning/coaching (angiv gerne årligt beløb) _____
(6) Medlemskab til fitnesscenter (angiv gerne årligt beløb) _____
(7) Massør/fysioterapeut el.lign. (angiv gerne ca. årligt beløb) _____
(8) Andet (angiv gerne hvad og evt. årligt beløb) _____

32. Hvor mange penge bruger du ca. om året på udstyr?

(angiv et cirkabeløb i kr.)

Kroner pr. år

Svømmeudstyr (fx briller, hætter, våddragt, pull buoy) _____

Cykler _____

Cykeludstyr (fx briller, hjelm, sadler, slanger, hjul, wattmåler) _____

Løbeudstyr (fx sko, indlæg) _____

Tøj til træning og stævner _____

Energiprodukter _____

Andet _____

33. Hvor mange penge bruger du ca. om året på stævner?

(angiv et cirkabeløb i kroner)

Kroner pr. år

_____

Det sidste afsnit i spørgeskemaet drejer sig om din personlige baggrund.

34. Hvad er din alder?

År

_____

35. Hvilket køn er du?

(sæt ét kryds)

- (1) Kvinde
(2) Mand

36. Hvem bor du sammen med i din familie?

(sæt ét kryds)

- (1) Jeg bor alene uden børn
(2) Jeg bor alene med et eller flere børn
(3) Jeg bor sammen med min ægtefælle/samlever uden børn
(4) Jeg bor sammen med min ægtefælle/samlever med et eller flere børn
(5) Jeg bor hos mine forældre
(6) Andet (angiv gerne hvem) _____

37. Hvor gammel er det yngste af dine hjemmeboende børn?

(sæt ét kryds)

- (1) 0-2 år
(2) 2-5 år
(3) 5-8 år
(4) 8-11 år
(5) 11-14 år
(6) 14-17 år
(7) 17 år eller mere

38. Hvilket postnummer bor du i?

Postnummer

_____

39. Hvad er den højeste uddannelse, som du har fuldført/bestået?

(sæt ét kryds)

- (1) 8.-9.-10. klasse (grundskole)
(2) Gymnasial uddannelse (STX, HF, HHX, HTX)
(3) Erhvervsfaglig uddannelse (fx butik, kontor, håndværker, frisør, SOSU mv.)
(4) AMU (arbejdsmarkedsuddannelse) / specialarbejderuddannelse
(5) Kort videregående uddannelse under 3 år
(6) Mellemlang videregående uddannelse 3-4 år
(7) Lang videregående uddannelse, over 4 år (alle universitets kandidatgrader)
(8) Forskeruddannelse (ph.d.)
(9) Anden uddannelse

40. Hvad er din hovedbeskæftigelse for tiden?

(sæt ét kryds)

- (1) Funktionær/tjenestemand
- (2) Selvstændig
- (3) Faglært arbejder
- (4) Ufaglært arbejder/specialarbejder
- (5) Medarbejdende ægtefælle
- (6) Under uddannelse/går i skole (inkl. lærlinge og elever)
- (7) På orlov (barsel, sygdom, ferie)
- (8) Ledig på dagpenge eller kontanthjælp
- (9) Førtidspensionist, folkepensionist, efterlønsmodtager
- (10) Hjemmearbejdende husmor/husfar (uden anden indkomst)
- (11) Andet (fx værnepligt, tjenestemandspension)

41. Har du mulighed for fleksibilitet i din arbejdstid/uddannelsestid? (Kan du nogen gange møde tidligere/senere eller arbejde uden for normal arbejdstid for at kunne gøre andre ærinder?)

(sæt ét kryds)

- (1) Nej, aldrig
- (2) Ja, sommetider
- (3) Ja, ofte
- (4) Ja, jeg bestemmer som regel selv mine arbejdstider

Tusind tak for din besvarelse af spørgeskemaet.

Din besvarelse indgår som en del af undersøgelsen, der sigter mod at udarbejde en strategi for, hvordan DTriF gør foreningerne i stand til at få mest muligt ud af den indsamlede viden. Desuden skal undersøgelsen understøtte udarbejdelsen af en frivillighedsstrategi for DTriF, som alle specialforbund under DIF skal have udarbejdet inden udgangen af 2014.

For at deltage i lodtrækningen om lodtrækningspræmierne bedes du angive dit navn og din e-mail-adresse i nedenstående boks. Dit navn og din e-mail-adresse vil udelukkende blive brugt til at kontakte dig, hvis du vinder.

Har du i øvrigt kommentarer til spørgeskemaet, kan du ligeledes bruge boksen (dette har ikke indflydelse på lodtrækningen).

Bilag 2: Distributionsmail

DTrIF medlemsundersøgelse

Kære triatlet

Du modtager denne mail, fordi du er medlem af en triatlonforening under Dansk Triatlon Forbund (DTrIF). I et samarbejde mellem DTrIF og specialestuderende Maria Thingsgaard, der qua sit studie i Idræt & Sundhed er tilknyttet Syddansk Universitet, gennemføres en medlemsundersøgelse blandt alle medlemmer af DTrIF.

Specialet omhandler *Foreningsliv og frivillighed i triatlon*. Undersøgelsen og specialet sigter mod at give en viden om medlemmernes forhold til foreningen, som foreningerne og forbundet kan bruge til at udvikle foreningerne, så de bedst muligt imødekommer medlemmernes ønsker og behov. Desuden skal undersøgelsen understøtte udarbejdelsen af en frivillighedsstrategi for DTrIF, som alle specialforbund under DIF skal have udarbejdet inden udgangen af 2014.

Ved at deltage i denne undersøgelse, deltager du i lodtrækningen om følgende præmier:

- 1 x gavekort til fysiologisk tri-test hos Danish Sports Academy (værdi kr. 1.700)
- 2 x Pulley Wheels i aluminium fra Ceramic Speed (værdi kr. 1.500 pr. sæt)
- 3 x 2XU Elite Compression Tights (værdi kr. 1.299 pr. stk.)
- 4 x gavekort à kr. 500 fra TYR Danmark
- 5 x gavekort à kr. 200 til craftsportsshop.dk

Din besvarelse er anonym, men du bedes alligevel angive dit navn og mail-adresse på sidste side af spørgeskemaet. Dette er udelukkende for at kunne kontakte dig, hvis du er en af de heldige vindere, og oplysningerne vil ikke blive brugt i andre sammenhænge.

Det tager for de flestes vedkommende ca. 15-25 minutter at besvare spørgeskemaet. Har du kommentarer eller spørgsmål undervejs, er du velkommen til at kontakte Maria Thingsgaard på telefon 51 92 23 93 eller mail: mathi05@student.sdu.dk.

For at besvare spørgeskemaet, skal du følge nedenstående link:

<https://www.survey-xact.dk/answer?key=FX1T6J4KHLYK>

På forhånd tak for hjælpen.

Dansk Triatlon Forbund

Idrættens Hus
Brøndby Stadion 20
2605 Brøndby

Dansk Triatlon Forbund

Bilag 3: Rykkerprocedure

1. Første rykker

Første rykker udsendtes d. 6. marts 2014 til de modtagere, der enten endnu ikke havde påbegyndt eller fuldført spørgeskemaet. Der blev udsendt to typer rykkere alt efter, om modtageren slet ikke var påbegyndt sin besvarelse ($n = 4.219$), eller om modtageren havde besvaret nogle spørgsmål, men ikke færdiggjort sin besvarelse ($n = 232$).

De modtagere, der slet ikke havde påbegyndt deres besvarelse, fik en mail, hvori der blev gjort opmærksom på dette og med opfordring til at gå ind og deltage i undersøgelsen. Dem, der havde besvaret nogle spørgsmål, blev mindet om dette og bedt om at færdiggøre besvarelsen.

Påmindelsen bevirkede, at der kom yderligere 466 gennemførte besvarelser og 78 besvarelser med nogle svar.

2. Aarhus 1900-problemet

I forbindelse med mailen fra forbundet d. 4. marts bad de mig sende spørgeskemaet ud til en af foreningsformændene, der havde reageret på deres skrivelse og sagt, at hun ikke kunne modtage på sin normale mail. Derfor blev hendes mail redigeret i systemet og en ny distributionsmail udsendt d. 6. marts. Denne foreningsformand valgte desværre at videresende sit personlige link til alle sine medlemmer, og da jeg ikke havde fået slået låsning af besvarelser til, har dette resulteret i, at medlemmerne har overskrevet hinandens besvarelser. Problemet blev opdaget, da der kom to henvendelser pr. mail, hvor respondenterne havde undret sig over, at skemaet var udfyldt og med deres klubkammeraters navn og mail i slutkommentaren. Dermed kan op til 220 besvarelser være gået tabt. I et forsøg på at få genskabt lidt af disse, blev der d. 2. april sendt en ny distributionsmail ud til samtlige de Aarhus 1900-medlemmer, der havde status "nogle svar" eller "distribueret" i SurveyXact. I mailen blev der forklaret, hvad der var sket, og modtageren blev bedt om at udfylde skemaet på ny. Der beklagedes naturligvis for ulejligheden og opfordredes til at sende en mail, hvis man allerede havde besvaret via det forkerte link og ikke orkede at besvare det igen. Der er ikke kommet nogen respons på denne mail på hverken mail eller telefon. Om medlemmerne i Aarhus 1900 har taget opfordringen til sig, står hen i det uvisse. Der er 97 respondenter, der har angivet, at deres forening er Aarhus 1900, men det er ikke til at sige, hvor mange af disse, der havde besvaret spørgeskemaet inden hele link-problematikken.

3. Anden rykker

D. 3. april udsendtes den anden rykker med angivelse af, at det nu var sidste chance for at deltage i undersøgelsen. Denne mail blev sendt til alle de respondenter, der havde nogle eller ingen svar med undtagelse af Aarhus 1900-medlemmerne, der havde fået en mail bare dagen før. I denne anden påmindelsesmail var angivet en deadline for deltagelsen til mandag d. 7. april. Dette var en meget kort frist, men erfaringen fra den første rykker var, at der efter de første par dage ikke skete nogen yderligere udvikling.

Der er ikke kommet nogen negative tilbagemeldinger på udsending af nogle af rykkerne. Ved den sidste rykker kom der et svar fra en, der gerne ville slettes af maillisten, fordi hun slet ikke var triatlet, men blot var blevet fejkategoriseret i sin idrætsforening, hvorunder triatlonforeningen hører.

Bilag 4: Frivillighedsgradens beregningsgrundlag

Det var i spørgsmål 18: "Hvilke opgaver varetager du i foreningen?" muligt at sætte flere krydser, og tallene for fx trænere og ledere kan derfor ikke blot lægges sammen, da flere af disse højst sandsynligt overlapper, hvilket vil overestimere frivillighedsgraden. Fx er det samlede antal krydser 1.542, hvilket næsten er dobbelt så mange, som havde angivet at udføre frivilligt arbejde i foreningen ($n = 852$). Derfor er det nødvendigt oprette en ny variabel, der angiver, at hvis der er svaret ja til mindst én de 14 forskellige typer af faste opgaver i spørgsmål 18 (de opgaver, der i tabellen herunder er markeret med fed skrift), så får man værdien 1, mens dem, der ikke har valgt en af disse (altså har valgt en af de midlertidige eller slet ingen), får værdien 0. Herefter kan der køres frekvensanalyse på variabelen, hvoraf det fremgår, at der er 412 respondenter, der udfører mindst en type fast frivilligt arbejde. Da der ved mange spørgsmål er 2-300 respondenter, der ikke har svaret, kan frivillighedsgraden dog ikke beregnes ud fra det fulde respondenttal ($n = 2.145$). I spørgsmålet om man udfører frivilligt arbejde (spørgsmål 16), var der 260 respondenter, der ikke havde svaret, hvorfor disse ikke kan medtages i beregningen af frivillighedsgraden. Der ligger dermed som udgangspunkt 1.885 deltagere til grund for beregningen. Opmærksomheden skal dog henledes på, at der kan være faldet yderligere deltagere fra ved det næste spørgsmål (spørgsmål 18). Dette undersøges ved at lave en variabel lignende den for de faste opgaver, men blot for samtlige typer frivillige opgaver. Frekvensanalyse på denne variabel viser, at 787 personer udfører mindst en type frivilligt arbejde i foreningen, hvilket betyder, at der er yderligere 65 personer, der ikke har besvaret dette spørgsmål ($852 - 787 = 65$). Beregningsgrundlaget må derfor være $n = 1.820$ medlemmer, hvoraf de 412 er frivillige trænere/ledere, hvilket giver en frivillighedsgrad på 4,42 medlemmer pr. frivillig.